PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni »Doberdob« v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni »Slovenija« pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

primorski dnevnik

P 559 (linije)

1 35723

OSREDNJA KNJIŽNICA S.VILHARJA TRG REVOLUCIJE 1 66001 KOPER 7096 AA

Poštnina plačana v gotovini Abb. postale 1 gruppo

Cena 700 lir - Leto XLII. št. 245 (12.570)

Trst, petek, 17. oktobra 1986

Po atentatu v Jeruzalemu, ki si ga pripisuje pet organizacij

Trojen napad izraelskih bombnikov na palestinska taborišča pri Saidi

BEJRUT — Kakor je bilo pričakovati, so se Izraelci takoj maščevali za predvčerajšnji atentat v Jeruzalemu, kjer sta bombi ranili 69 in ubili eno osebo. Nepojasnjeno število izraelskih bombnikov (po pričevanjuočividcev veliko), je včeraj popoldne trikrat napadlo več palestinskih taborišč pri Saidi na libanonskem jugu. Neki zahodnoevropski dopisnik je sporočil, da je bilo razdejanje nepopisno, število žrtev pa ni znano; zaenkrat se ve, da je ob življenje bil vsaj en Palestinec in da je bilo nadaljnjih šest civilistov ranjenih in ležijo v bolnišnici.

Mnoge radijske postaje so javile, da je protiletalska obramba sestrelila eno letalo, da pa sta se pilota rešila s padalom, nakar so ju zajeli. Kdo? Eni trdijo, da pripadniki »odporništva Saide«, v katerem so Palestinci in milica naserjevsko usmerjene »ljudske osvobodilne vojske«, drugi pa, da gre za Amalove šiite, ki naj bi ujetnika odvedli »daleč proč od prizorišča vojnih operacij«. Radio Bejrut je pozneje sporočil, da se je nedoločeno število izraelskih vojakov izkrcalo na obali blizu Saide in začelo iskati zrušena pilota. Istočasno so libanonski vojaški viri izjavili, da je res pričakovati izkrcanje izraelskih čet, niso pa komentirali radijske vesti.

Jeruzalemski atentat si je medtem pripisalo kar pet organizacij. Prva je bila Demokratska fronta za osvoboditev Palestine, ki ji načeluje Nayef Hawatmeh in ki je to sporočila iz Damaska. Druga je bila nič manj kot PLO — Arafatova Organizacija za osvoboditev Palestine, ki si je odgovornost prilastila prek svojega vojaškega glasnika v Kairu. Tretja se je iz Amana oglasila Islamska osvobodilna fronta Palestine z grožnjo o »islamizaciji arabsko-izraelskega konflikta«. Četrti je bil Revolucionarni svet-Al Fatah (Abu Nidalova skupina), kot peti pa so se priglasili oporečniki Al Fataha, ki jih vodi polkovnik Abu Musa. Abu Nidalovi pristaši so zagrozili z novo, tokrat samomorilsko akcijo proti »sionistom v osrčju Palestine«.

Bejrutski urad italijanske agencije Ansa pa je dobil opozorilo »odbora za solidarnost z arabskimi in bližnjevzhodnimi političnimi jetniki v Evropi«, da bo kruto zadel Italijo, če ta ne izpusti iz ječ njegovih pristašev. Pismu je bila »priložena« tempirana bomba s 100 grami dinamita.

Italija v Varnostnem svetu

RIM — Italija bo v prihodnjih dveh letih član Varnostnega sveta OZN. Do izvolitve je prišlo včeraj in skupaj z njo so izvolili še ZRN. Varnostni svet sestavlja pet stalnih članov (ZDA, SZ, Velika Britanija, Francija in LR Kitajska) ter deset začasnih, katerih mandat traje po dve leti. Italija je bila že članica Varnostnega sveta v letih 1959-60, 1971-72 in 1975-76. V krogih italijanskega zunanjega ministrstva so podčrtali, da je do izvolitve prišlo z veliko večino glasov.

Poudarjajo tudi, da je izvolitev Italije v Varnostni svet dokaz spoštovanja in ugleda, ki ga rimska vlada in njena zunanja politika uživata v svetu zaradi doslednega prizadevanja za mir in varnost ter v obrambo človekovih pravic.

Prisotnost v tem organu svetovne organizacije bo dala Italiji možnost, da bolj učinkovito prispeva kiskanju pravičnih in miroljubnih rešitev za pereča vprašanja, ki tarejo mednarodno skupnost.

Krajevne uprave zapuščajo petstrankarsko koalicijo

SANDOR TENCE

RIM — Politične težave petstrankarske koalicije ne prihajajo do izraza samo v Rimu, na vladni ravni, ampak tudi in morda predvsem v krajevnih upravah, kjer se razhajanja in polemike med socialisti in demokristjani vrstijo že kot na tekočem traku. Po Kalabriji, kjer so socialisti po žolčnih polemikah s Krščansko demokracijo zapustili deželno vlado, je sedaj na vrsti milanska pokrajinska uprava, ki jo je po zadnjih volitvah vodil petstrankarski odbor s predsednikom demokristjanom. Sredi prejšnjega tedna je prišlo do nepričakovane politične krize in nato do odstopa socialističnih in socialdemokratskih odbornikov, ki so sedaj dali vedeti, da so pripravljeni na izvolitev napredne uprave s komunisti, torej s KD in z liberalci v opoziciji. Demokristjani so nervozno reagirali na to možnost in zagrozili, da bo imel razkol na pokrajini posledice tudi pri vodenju milanske občine, ki je po desetih letih levičarske uprave od zadnjih volitev v rokah levosredinske koalicije.

Pozornost političnih opazovalcev pa je v teh dneh namenjena na rimsko občino, ki zaradi razhajanj v petstrankarskem odboru ni še odobrila letnega proračuna. Deželni nadzorni odobor in sam prefekt sta že nekajkrat uradno zagrozila županu Signorellu z izredno komisarsko upravo, kjub temu da občinski svet že nekaj dni zaseda praktično od jutra do večera. Občina bo skoraj gotovo odobrila finančne dokumente v roku, ki ga je določila prefektura, proračun pa gotovo ne bo utišal polemik in razhajanj. Del rimskih socialistov se že odkrito ogreva za krizo, hude kritike na županov račun pa prihajajo tudi iz republikanske stranke, ki je pred leti že upravljala občino, skupno s socialisti in komunisti.

Če je rimska občina na robu politične krize, je v Bologni pred kratkim prišlo do zgodovinskega preobrata na čelu tamkajšne občine in pokrajine. Prvič v povojnem času so v novo večino, ki bo vodila ti dve upravi, vstopili republikanci, ki bodo od zunaj podpirali odbora, sad sporazuma socialistov in komunistov. Občino Bologna je v zadnjih letih vodil enobarvni odbor KPI, ki pa je v skupščini razpolagal le s polovico glasov in se je zaradi tega večkrat znašel v hudih težavah, posebno pri proračunskem glasovanju. Ni izključeno, da bo sporazum med komunisti, socialisti in republikanci na občinski ravni sedaj odprl pot tudi

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Zunanji minister Andreotti poročal v poslanski zbornici

Srečanje v Reykjaviku je bilo koristno za nadaljnji potek ženevskih pogajanj

RIM — Srečanje med Reaganom in Gorbačovom v Reykjaviku ni bilo nepotrebno. O tem je zunanji minister Giulio Andreotti globoko prepričan in to prepričanje je še večje potem ko je Andreotti neposredno slišal ameriško in sovjetsko verzijo. To je zunanji minister včeraj poudaril na zasedanju zunanjepolitične komisije poslanske zbornice med razpravo o proračunu zunanjega ministrstva. Andreotti je dejal, da sta tako Shultz kot namestnik sovjetskega zunanjega ministra Besmertnik soglašala v trditvi, da bodo sporazume, ki so jih nakazali v Reykjaviku, sedaj vzeli v poštev na ženevskih pogajanjih. Če je torej moč soglašati z razočaranjem, ker ni bil določen datum novega srečanja in niso bili sprejeti specifični sporazumi, je treba vsekakor s pozornostjo vzeti na znanje nekatere aspekte pogajanj, kot na primer načelno soglasje o drastičnem zmanjšanju strateške oborožitve in o tako imenovani ničelni opciji v zvezi z evroizstrelki. Končnega sporazuma pa ni bilo zaradi nesoglasja o raziskavah v zvezi z »vesoljskim ščitom«.

Andreotti je tudi poudaril, da je sovjetski predstavnik dejal, da SZ ne bo vodila raziskav na področju »vesoljskega ščita«, vendar pa ne bo odstranila svojih obrambnih sistemov, dokler bodo ZDA vztrajale pri svojih odločitvah. Kar pa zadeva možnost sodelovanja Italije pri »vesoljskem ščitu« je Andreotti dejal, da noče napovedovati ničesar v zvezi z morebitno soudeležbo italijanskih raziskovalnih ustanov.

Povsem drugačno je stališče KPI. Po mnenju Claudia Petrucciolija ne gre samo za tehnično vprašanje ali za golo raziskavo, ampak je vprašanje izrazito politično. Petruccioli je tudi poudaril veliko vlogo, ki bi jo lahko imela Zahodna Evropa v tej fazi pogajanj.

G. R.

Z ustanovitvijo posebnega staleža

Minister ugodil zdravnikom

RIM — »Zdravnikov nisem obtožil, da rušijo zdravstveni sistem. Rekel sem jim le, da se zdi napoved nove stavke povsem nerazumljiva: prvič, ker so s slabo utemeljeno štiridnevno stavko že prizadeli prebivalstvo, drugič pa, ker so se za novo odločili, ne da bi nas podrobno seznanili s svojimi zahtevami.« To je včeraj uradno izjavil minister Donat Cattin, na katerega se je tudi iz vrst vladne koalicije vsul plaz kritik, češ da je razbitje pogajanj z enajstimi avtonomnimi sindikati zdravnikov sam zakrivil, ko jim je grobo očital, da so neodgovorni.

Minister za zdravstvo je po tej pomirjevalni izjavi predložil predsedstvu vlade osnutek zakonskega odloka, ki uvaja zdravniški stalež, kakor so to odločno zahtevali zdravniki. Vanj pridejo absolventi medicine, kirurgije in živinozdravništva, ki so odvisni od vsedržavne zdravstvene službe. Poleg tega naj bi v vsaki deželi ustanovili poseben seznam zdravnikov in veterinarjev, ki delujejo v sklopu omenjene službe; v poštev pridejo vsi, ki službujejo pri Krajevnih zdravstvenih enotah in privatniki, ki so z njimi pogodbeno vezani.

S Cankarjevo samozavestjo v sezono

Pred prvo svetovno vojno je tržaško gledališče ob vodstvu Milana Skrbinška s skromnim igralskim zborom in v težkih gmotnih razmerah uprizorilo niz Cankarjevih dram, ki ga je delavski Trst navdušeno sprejel. S sedanjim ciklusom, ki se je začel z lanskim Pohujšanjem v režiji Jožeta Babiča, lahko - čeprav siromašni - pritegnemo pozornost slovenskega in morebiti tudi širšega jugoslovanskega gledališkega občestva, da ne bomo pozabljeni, še preden bomo pokopani.

Izposodili smo si besede ravnatelja SSG Miroslava Košute na okrogli mizi o Cankarju danes za napoved prvega domačega gledališkega dogodka v sezoni. Letošnji Za narodov blagor v režiji Dušana Jovanoviča uresničuje zamisel o novem in sodobnem uprizarjanju Cankarja ob hkratnem iskanju aktualnosti njegovega sporočila.

Današnja premiera želi biti kulturni praznik, ki ne zakriva premnogih težav našega gledališča, temveč jih skuša ob sodelovanju najvidnejših slovenskih umetnikov premostiti z ustvarjalnostjo in umetniškim zanosom, ki naj prevetrita tržaško gledališko ozračje.

Razblinili so se upi Zahodne Evrope o ločenih razorožitvenih sporazumih

Moskva ne bo popustila pri evroizstrelkih če se Reagan ne odpove vesoljskemu ščitu

Glasnik sovjetskega zunanjega ministrstva Genadij Gerasimov med včerajšnjo tiskovno konferenco
(Telefoto AP)

MOSKVA — Po nekajdnevnih sovjetskih namigih o možnosti ločenih razorožitvenih sporazumov so včeraj v Moskvi jasno povedali, da sovjetski razorožitveni »paket« ni deljiv. Glasnik sovjetskega zunanjega ministrstva Genadij Gerasimov je namreč na tiskovni konferenci poudaril, da se bodo v Ženevi nadaljevala ločena pogajanja o evroizstrelkih, strateških raketah in militarizaciji vesolja, a za Sovjetsko zvezo je možen le globalen sporazum, ki naj predvideva tudi ameriško odpoved vesoljskemu orožju. Da ne bi imela Zahodna Evropa dvomov, je isto včeraj v Bruslju ponovil belgijskemu zunanjemu ministru Tindemansu sovjetski odposlanec Semionov.

Sovjetska zveza je torej odkrila svoje karte, potem ko je na Zahodu že vzbudila upanje, da ni reykjaviški neuspeh vsega zapečatil. Politični cilj take sovjetske poteze je očiten. Vlade Zahodne Evrope so namreč bolj medlo reagirale na rezultate reykjaviškega vrha, kljub pomislekom so podprle Reaganovo zadržanje, saj so bile zaradi ameriških zagotovil prepričane, da vse ni izgubljeno.

Moskva jih je sedaj pahnila v realnost, ki je strnjena v ugotovitvi, da ostaja Evropa talec jedrskih raket zaradi Reaganovega trmastega vztrajanja na svojem vesoljskem ščitu. V največji tajnosti se je včeraj v Bruslju sestala skupina NATO, ki spremlja ženevska pogajanja. Predmet pogovorov naj bi bila prav odvisnost med evroizstrelki in Reaganovo SDI. Sklepnega dokumenta niso objavili, saj so se zahodnoevropski zavezniki znašli v težavah. Dobro se zavedajo, da je bila v Reykjaviku zamujena enkratna priložnost, tega pa si ne upajo povedati na glas, da ne bi razbili enotnosti atlantskega zavezništva.

Kdo je krivec za reykjaviški neuspeh, ni v Bonnu po zaslugi italijanskih socialistov in socialdemokratov navedla niti socialistična internacionala. Kljub trditvam, da sta oba voditelja kriva, pa iz sklepnega dokumenta po zaslugi severnoevropskih socialistov jasno izhaja namig, kdo je glavni krivec. Internacionala je tudi poudarila, da svetovne, predvsem pa evropske varnosti ne sme preprečiti raziskovalni program o vesoljskih orožjih, ki je med drugim težko uresničljiv.

SDI bo torej še vedno povzročala resne skrbi tako Ameriki kot njenim evropskim zaveznikom. Sovjetska zveza je s prekanjeno potezo prepustila nadaljevanje partije Zahodu.

V vsej Italiji lani aretirali 7.694 tujcev

RIM — Notranji minister Scalfaro je v pismenem odgovoru na vprašanje nekega poslanca navedel, da so varnostniki lani aretirali 109.242 ljudi in da je med njimi bilo 7.694 ali 7,04 odstotka tujih državljanov, od katerih je 1.240 bilo prijavljenih sodstvu zaradi nezakonitega trgovanja z mamili. Najpogostejši prekrški, ki so jih zagrešili tujci, so sicer bili sledeči: nespoštovanje predpisov o vstopu in začasnem bivanju (11.883) ter izgonu (8.365), tatvine (4.189), navajanje lažne istovetnosti (617) in nezakonita posest oz. nošnja orožja (603).

Med aretiranimi tujci je bilo največ Jugoslovanov (2.176), sledili so jim Tunizijci (938), Maročani (821), Alžirci (308), Egipčani (307) idr. Zaradi prekupčevanja z mamili so aretirali največ šrilanških državljanov (142), a tudi 64 Francozov, 58 Špancev, 47 zahodnih Nemcev in 33 Američanov.

V prvem letošnjem polletju je število aretiranih inozemcev doseglo 3.646.

Poslanska komisija za notranje zadeve proučuje Scalfarov predlog revizije zakonskih predpisov o tujcih.

Pobuda RK ZSMS za uvedbo civilnega služenja vojaškega roka v Jugoslaviji

LJUBLJANA — »Vemo, da so najpomembnejši branik naše svobode ljudje. Prav zato mislimo, da se ne smemo vnaprej odrekati posameznikov (tudi oporečnikov) glede njihovega prispevka k varnosti družbe. Smo za to, da tudi take, ki odklanjajo usposabljanje za oboroženi boj, vključimo v obrambne napore družbe. Ne strinjamo se s tem, da take ljudi obsojamo na zaporne kazni in s tem iz njih mogoče celo delamo potencialne sovražnike našega sistema«, je zapisano v gradivu, ki obravnava pobudo za civilno služenje vojaškega roka.

Pobuda o civilni službi je bila prvič predstavljena javnosti lansko leto s strani delovne skupine za mirovna gibanja pri republiški konferenci ZSMS. Razlog je znan: govorimo o tistih posameznikih, ki zaradi različnih vzrokov odklanjajo služenje vojaškega roka in so zaradi tega obsojeni na zaporno kazen, ki jim jo ponavljajo.

Pripravljeno gradivo, ki je obravnavalo pobudo za civilno služenje vojaškega roka je predsedstvo RK ZSMS obravnavalo na seji 1. oktobra, vendar so ob koncu razprave tedaj sklenili, da morajo gradivo precizirati.

V štirinajstih dneh so delo dobro opravili, saj na včerajšnji seji na gradivo skorajda ni bilo pripomb. Predsedstvo je pobudo o civilnem služenju vojaškega roka sprejelo, o gradivu pa je Tone Anderlič, predsednik RK ZSMS dejal, da je dobra osnova za razpravo v socialistični zvezi in dodal, da je s tem dana pobuda za razpravo in ne za dokončne opredelitve. »Pripravljeni smo na kulturni dialog, katerim bomo našli čim boljšo rešitev tega problema«, je še dodal Anderlič. (dd)

Predsednik Forda v Rimu

RIM — Predsednik svetovnega avtomobilskega velikana Forda, Donald Petersen se te dni mudi v Rimu, kjer je imel pogovore z vrsto italijanskih političnih in vladnih predstavnikov, med katerimi je treba omeniti predsednika vlade Bettina Craxija.

Namen pogovorov je na dlani: Petersen bi hotel prepričati Italijane, da se jim prodaja Alfe izplača in da je njegova ponudba najboljša. Kot znano se je Ford ponudil, da bo v kratkem prevzel večinski paket delnic te italijanske državne avtomobilske industrije ter da bo zagotovil okrepitev proizvodnje tako v tovarni v Areseju kot v obratu v Pomiglianu D'Arco, ne da bi klestil delovnih mest. Alfa Romeo si je v zadnjih letih nabrala nekaj tisoč milijard lir primanjkljaja in nobenega upanja ni, da bi ga uspela odpraviti, čeprav razpolaga z nekaterimi modeli, ki so tehnološko kar se da moderni.

Na predlog ameriškega velikana gledajo s simpatijo tudi sindikalne organizacije, pa tudi KPI ni proti. Drugi bi raje videli, da bi Alfo kupil Fiat, ki sicer še ni izdelal natančnega protipredloga in ga bo izročil v prihodnjih dneh, kot je včeraj poudaril pooblaščeni upravitelj holdinga Fiat Cesare Romiti.

Alfa Romeo sicer predstavlja samo 1,5 odstotka evropskega tržišča, vendar se v potegovanju za njeno lastništvo skriva v bistvu boj za premoč na evropskem tržišču, kjer ima Fiat 13,2 odstotka prodaje in je tako prvi na lestvici. Ford je 3. z le nekaj točk zaostanka. Z nakupom milanske tovarne bi Fiat svoje vodstvo utrdil, če bi Alfa šla v roke Forda pa bi ga slednji lahko dohitel.

• Krajevne

NADALJEVANJE S 1. STRANI

sporazumu v deželni vladi Emilije Romagne, ki jo vodi enobarvni komunistični odbor.

Kot vidimo nismo še pri globalni »revoluciji« političnih zavezništev, De Mita pa je lahko že upravičeno zaskrbljen nad usodo petstrankarskih večin, posebno v velikih mestih. Demokristjanska strategija »socialist v palači Chigi, vladna koalicija v krajevnih upravah« je očitno zašla v krizo. V veliko zadoščenje socialistov, ki so itak mnenja, da bo treba marca prihodnjega leta tako v Rimu kot v periferiji »začeti vse znova«.

V kratkem bankovec za 10.000 dinarjev

BEOGRAD — Kot smo neuradno izvedeli, so se začele priprave za izdelavo bankovca za 10.000 dinarjev. Bankovec naj bi bil rjave barve z likom rudarja in nekoliko večji od sedanjega bankovca za 5.000 dinarjev. Idejno zamisel novega denarja mora odobriti še svet guvernerjev. (dd)

Craxi o vlogi italijanskih občin

Na skupščini ANCI govoril tudi dolinski župan Edvin Švab

PADOVA — Ministrski predsednik Craxi je včeraj posegel na skupščinivsedržavne zveze italijanskih občin ANCI, ki se je v sredo začela v Padovi. Po Craxijevem mnenju je 8.070 občin preveč in je težnja po ustanavljanju novih občin v nasprotju z dogajanjem v drugih evropskih državah, kjer se število občin občutno krči. Na ta način se pomen posameznih občin šibi. Sicer pa je bil Craxijev poseg skoraj v celoti namenjen potrebi, da bi občinskim upravam zagotovili vsa potrebna sredstva, da bi lahko učinkovito odgovarjale na zahteve državljanov. Ob tem se je predsednik vlade zaustavil še zlasti pri vlogah manjših občin, o katerih je dejal, da ne bodo mogle nikoli prejeti dovolj sredstev, da bi zadostile vsem potrebam. Zato se je treba združevati, še zlasti kar zadeva tiste storitve, ki presegajo meje posamezne občine.

Sicer pa Craxi predlaga, da bi se občinske uprave v večji meri posluževale zasebnikov, predvsem za tiste službe, ki jih same ne morejo zagotoviti. To je vsekakor novost, ki je vzbudila že na včerajšnjem zasedanju živahno razpravo. Velik del svojega posega je Craxi namenil tudi vprašanjem zakonskih določil v zvezi z delovanjem občine. Izrazil je željo, da bi parlament čimprej odobril reformo krajevnih uprav, nato pa se je zaustavil pri vprašanju finančne avtonomije občinskih uprav in dejal, da namerava vlada ponovno načeti vprašanje in zajamčiti občinam možnost, da lahko same operirajo tudi na področju obdavčevanja; skratka, čeprav Craxi tega ni izrecno omenil, gre za obnovitev predloga o davku na občinske storitve TASCO, ki ga je lansko leto predlagala vlada, a ga parlament ni odobril.

Ob koncu svojega posega je Craxi pohvalil delovanje občinskih svetov, ki po njegovem mnenju včasih delujejo celo boljše od osrednih vsedržavnih institucij, morda tudi zato — je pikro dodal — ker občinski sveti, razen v primerih ko to izrecno določa zakon, ne poznajo tajnega glasovanja.

Zasedanja v Padovi se udeležuje nekaj tisoč županov iz vse Italije. Od slovenskih županov sta bila v Padovi devinsko – nabrežinski župan Brezigar ter dolinski župan Švab in podžupan Pečenik.

Včeraj je razprava potekala v komisijah in v prvi delovni skupini, ki je obravnavala reformo avtonomij je posegel tudi župan Edvin Švab, ki je obravnaval zamudo pri razpravi o zaščitnem zakonu za slovensko manjšino in potrebo po primerni dvojezični ureditvi in opremi prostora in krajevnih uprav, kjer živijo manjšine. Kot primer najenostavnejših težav je navedel upiranje poštne uprave dvojezičnim položnicam tekočega računa za poravnavo uporabe vode. Povabil je ANCI naj zastavi svoj vpliv v parlamentu za čimprejšnjo odobritev zaščitnega zakona. Predsednik delovne skupine Troccoli in poročevalec Vetere sta zavzela zelo jasno stališče do vprašanja manjšin in Slovencev še posebej ter se obvezala, da bosta o zadevi poročala predsedstvu ANCI. Švab se je prijavil k besedi v glavni skupščini, ki bo zasedala danes in jutri.

Delegacija SFRJ bo obiskala evropski parlament

BEOGRAD — Na povabilo evropskega parlamenta se bo delegacija skupščine SFRJ od 20. do 22. oktobra mudila na uradnem obisku pri evropskem parlamentu v Strasbourgu. Delegacijo dveh odborov skupščine SFRJ — za zunanjo politiko in ekonomske odnose s tujino — bo vodil Vojo Srzentić.

Pomembna tema nedavnega zasedanja generalne skupščine OZN

Države v razvoju dolgujejo razvitim bajno vsoto tisoč milijard dolarjev

Dolžniška kriza je zmeraj bolj na dnevnem redu svetovnih organizmov. To je neizbežno. Ta Demoklejev meč visi že tik nad že itak mizernimi možnostmi razvoja slabo razvitih dežel. Prav te dni je dolg nemara dosegel tisoč milijard dolarjev, kar je dvakrat več kot znaša celotna vrednost izvoza držav v razvoju.

Vemo, da je tako imenovani Skupini 77, ki v Združenih narodih predstavlja države v razvoju, končno le uspelo vriniti svetovni problem dolgov v dnevni red generalne skupščine. Ko je pred dnevi to predlagal, je jugoslovanski državni sekretar Dizdarevič podčrtal, »da gre za že zelo žgoče politično vprašanje«.

Klobčič se je medtem začel počasi, žal pa tudi mukoma, odmotavati. Na seji gospodarsko-socialnega sveta Združenih narodov, ki je bila te dni, se je oglasil k besedi, spet v imenu skupine 77, vodja jugoslovanske delegacije v OZN Golob, ki je brez ovinkov in brez zmernih besed razgalil ta problem. Naglasil je, da »ne more generalna skupščina v zvezi s tem problemom storiti dobesedno ničesar«, temu pa pribil, »da skupina najrazvitejših držav nasprotuje kakršnikoli skupni učinkoviti akciji«.

Vprašanje dolgov je bilo prisotno tudi na zasedanju Svetovne banke in Mednarodnega denarnega sklada, kjer prav tako, kot kaže, ni bilo opaznih premikov. Ta dva organizma namreč še naprej oblikujeta svoj odnos do dolžniške krize in do držav v razvoju s tem, da od časa do časa podvzameta, kot je rekel predstavnik Alžirije, kak »mašilni« korak, kar pa seveda razmere še zaostruje. Korenitih in dolgoročnih potez ni.

Zadolžene dežele kajpak reagirajo na tako stanje vse ostreje. Mehika je pred tem zasedanjem sporočila, »da se ne bo obotavljala pred skrajnostnim ukrepom« in so njene predstavnike za silo pomirili s tem, da so ji priznali nov kredit brzčas v višini 5 milijard dolarjev. Mehika je drugi največji svetovni dolžnik (dolguje namreč okrog 100 milijard dolarjev). Njena grožnja, da bo preprosto izstopila iz članstva »če ne bodo storjeni dolgoročni ukrepi«, je brez dvoma zdramila marsikoga, toda od tega do stvarnih posegov s strani teh svetovnih ustanov je očitno še dolga pot.

Znano je tudi, da na primer Peru še zmeraj vztraja na tem, da bo vračal dolg kvečjemu v višini 10 odstotkov izvoznega dohodka. Predstavnik te dežele je odkrito priznal, da bodo v njej »hudi potresi«, če si bodo mednarodni krogi še naprej zatiskali oči pred takim stanjem. Velja pa reči, da so te institucije (na primer Mednarodni denarni sklad), pri katerih ima glavno besedo prozorno ameriški kapital, še nekako razumevajoče in razpoložene od držav na ameriški celini, medtem ko dokaj brezbrižno, če ne celo domala zaničljivo obravnavajo druge države v razvoju in njihov dolžniški problem.

Najrazvitejše dežele pač vedrijo in oblačijo po svoje. Ne le gospodarske, pač pa tudi družbene globine tega vprašanja še zmeraj nočejo razumeti. Če so tu pa tam simptomi popuščanja, so le-ti megleni in komaj zaznavni. Politika držav v razvoju, potrjena tudi na nedavni konferenci neuvrščenih v Harareju, gre zdaj v to smer, da bi ta znamenja popuščanja le preraslа pri razvitih v sklep, da svet ne bo mogel več napredovati pri tako prepadni razliki med Severom in Jugom.

Dežele v razvoju kajpak dajejo tudi predloge, ki pa imajo kot temeljno izhodišče, da »bi bilo treba organsko povezati cene surovin in dolgove«, se pravi, da bi morali vračanje dolgov podrediti boljšim možnostim za predajo surovin. Tudi na nedavni ministrski konferenci GATT v Punta del Este so predstavniki držav v razvoju ponavljali, da bodo njihove dežele životarile v brezizhodnem položaju vse dotlej, dokler jim ne bodo odprli »trgovinskih vrat«. V Punti del Este so končno le uspeli prodreti s postavko o »pospešenem pretoku blaga«. Oblikovali so jo na načelu multilateralizma (saj je v dvostranski menjavi zmeraj nevarnost diskriminacije) in ob poudarku o »vzročni zvezi med trgovino in razvojem«.

Ost akcije držav v razvoju je v bistvu naperjena proti protekcionizmu, ki ga izvajajo zlasti nekatere razvite dežele na račun nerazvitega dela sveta, navsezadnje pa tudi na rovaš bolj usklajenega svetovnega gospodarskega napredka. Gospodarski svet OZN je potrdil, da so samo lani države v razvoju zavoljo protekcionističnih pregraj izvozile za okrog 220 milijard dolarjev manj, kot bi lahko.

Protekcionistična politika je že tako zavrla mednarodno gospodarsko sodelovanje, da to letos ne bo preseglo 2,75 odstotka stopnje rasti. To bo, kot kaže, največji padec v zadnjih desetih letih. Stopnja rasti je namreč vseskozi prekoračevala tri odstotke. Dežele v razvoju so samo v petletnem obdobju 1981-1985 dale razvitim deželam kot odplačilo glavnice in obresti 345 milijard dolarjev, toda kaj, ko pa se je dolg hkrati povečal za nadaljnjih 310 milijard.

To je začaran krog, ki deželam v razvoju ne da več dihati. Na generalni skupščini je bilo opravičeno slišati, da bo deželam v razvoju olajšano odplačevanje dolgov samo tedaj, ko bodo »vprašanja dolgov, surovin, financ in trgovine resnično povezana kot členi verige«, se pravi tedaj, ko bo tudi tem deželam pošteno omogočeno enakopravno sodelovanje v svetovni menjavi. Dežele v razvoju so kajpak za dialog, je pa razumljivo, če nosi ta pripravljenost v sebi znake zmeraj večje ostrine.

MIRO KOCJAN

V koprski občini iz leta v leto manj zanimanja za nakup stanovanj

KOPER — V koprski občini so s planom predvideli, da bodo letos zgradili vsega 280 stanovanj, od tega 80 stanovanj v zasebnih hišah. Stanovanja bodo — kot kaže — dograjena, vendar marsikje ostala tudi prazna. Največje gradbišče (Žusterna III.) očitno sodi med področja, kjer je največ težav, saj je bilo letos od 110 stanovanj, kolikor jih bo dograjenih do konca leta (tudi s pomočjo 1,15 milijarde din dokaj ugodnega posojila, ki naj bi ga za dokončanje objektov dobila koprska stanovanjska skupnost) trenutno prodanih 68, za 42 stanovanj pa kupci še niso znani.

Tako na skupščini stanovanjske skupnosti kot tudi na seji občinskega izvršnega sveta, ki je obravnaval problematiko stanovanjske gradnje v občini Koper, je prevladalo mnenje, da stanovanj ne bi prodajali kupcem, ki niso z Obale. To hkrati pomeni, da bo družbeno usmerjena stanovanjska gradnja v Žusterni prihodnje leto znatno manjša kot je bilo predvideno s planom in tako prilagojena realnim možnostim. Te pa so znatno manjše od planiranih.

O tem pričajo tudi podatki, saj je bilo v minulem srednjeročnem planu sprva predvideno, da bodo v Žusterni letno zgradili tudi 320 stanovanj, pa so potem plan skrčili na 110 do 115 stanovanj, letos pa se teh ne more napolniti, ker večina kupcev ne more seči tako globoko v žep kot zahtevajo stroški gradnje. Za kvadratni meter stanovanja v Žusterni je namreč treba odšteti le nekaj manj kot 340 tisočakov. In zakaj? Med drugim tudi zato, ker je kvadratni meter stanovanja »opremljen« s stroški komunalnega opremljanja, ki pa ni — ko gre za gradnjo vodovodnih naprav, glavne povezovalne ceste, pa stoški pridodobivanja zemljišč itn. — majhen.

Stanovanja v družbeno usmerjeni stanovanjski gradnji na Vojkovem nabrežju so prodana, ocenjujejo tudi, da ne bo težav niti s tako imenovanimi plombami v mestu in na podeželju, gradnja za trg pa očitno tudi ni preveč uspešna. Na območju za gradom v Kopru oziroma Semedeli SGP Gorica gradi 18 stanovanj v vrstnih hišah, doslej pa so jih uspeli prodati le 6. Ajdovsko Primorje sicer v Ankaranu uspešneje prodaja stanovanja, a bo pri gradnji treh stolpnic s po 25 stanovanji bržčas prišlo še do težav. Kot smo namreč slišali na seji izvršnega sveta, stolpnici (dve) gradijo v nasprotju z družbenim planom (predvidena je bila gradnja 20 stanovnj, Primorje pa jih gradi kar 75), razen tega pa za gradnjo očitno nimajo gradbenega dovoljenja. Slednjega so jim na občini dali le za pripravljalna dela. O gradnji v Ankaranu bo izvršni svet občine še razpravljal.

Dušan Grča

Občinski praznik v Piranu v znamenju pestrih dejavnosti

PIRAN — V avli dijaškega doma Baldomira Sajeta v Portorožu je v sredo dopoldan viceadmiral Franc Rustja-Čanči odkril doprsni kip majorja Baldomira Sajeta, komandanta mornariške grupe pri IX. korpusu narodnoosvobodilne vojske Jugoslavije, ki je padel v začetku aprila 1945. Na kratki slovesnosti, ki so jo v okviru občinskega praznika pripravili delavci in učenci doma učencev Baldomir Saje in občinski odbor Zveze združenj borcev NOV Piran, je o revolucionarnem življenju mornariškega komandanta spregovoril njegov tedanji soborec Slavko Kavšek iz Portoroža. Učenci iz doma pa so pripravili tudi kratek kulturni program.

Ob piranskem občinskem prazniku je v občini izredno živahno. Že v torek so na Bernardinu turistični delavci in predstavniki družbeno-političnega življenja sprejeli pomočnika ministra za trgovino Beloruske SSR Tadeuša Krivenja. V sredo so dijaki srednje zdravstvene šole Piran v portoroški Kosmačevi hiši pripravili literarni večer Naša beseda. Včeraj zvečer pa so v Tartinijevem gledališču v Piranu pripravili kulturni večer tudi pripadniki italijanske narodnostne skupnosti. Nastopili so najmlajši »mini« pevci, mešani pevski zbor italijanske skupnosti iz Pirana, ansambel Istranova, člani literarnega krožka in skupine akrobatskega rock'n'rolla skupnosti Italijanov iz Pirana.

Zaradi občinskega praznika se te dni v piranski občini mudi kar nekaj delagacij. Poleg gostovanja beloruske delegacije kulturnikov gre še za predstavnike prijateljske norveške občine Bjugn, pobratenih občin Ohrid in Vis. Pričakujejo pa še delegacijo pobratene občine Oglej iz Italije. Zbor skupnosti partizanskih pomorščakov Slovenije bo v prostorih Splošne plovbe Piran v soboto ob 12.30, in ne ob 9. uri, kot so sprva pomotoma napovedovali. Torej po slavnostni seji piranske občinske skupščine, ki bo v soboto ob 11. uri v portoroškem avditoriju.

B. Š.

V špetrskem šolskem centru tečaj za obdelavo keramike

ŠPETER — V tukajšnjem šolskem centru bo proti koncu meseca tečaj za obdelavo keramike, namenjen otrokom in vzgojiteljem. Tečaj bo vodil kipar Darko Bevilacqua, predvidene pa so praktične lekcije in predvajanje diapozitivov. Tečajniki bodo po opravljenem tečaju dobili diplomo.

V okviru kulturnih manifestacij Špetrska jesen 86 bo Združenje umetnikov iz Benečije priredilo tradicionalno likovno razstavo na temo: Okolje Nadiških dolin. Udeležili se ga bodo otroci iz vrtcev in učenci osnovnih in nižjih srednjih šol čedadskega okrožja. Vzgojitelji in učitelji lahko pošljejo izdelke v šolski center v Špeter do 20. t. m.

Avtorji razstavljenih del bodo dobili priložnostne nagrade in sicer pripomočke za likovno vzgojo in bon, s katerim si bodo lahko privoščili slaščice ali kostanje v kioskih, ki jih bodo ob priložnosti namenoma postavili v razstavnem prostoru.

Del prostora bo namenjen tudi razstavi ekslibrisov in pestri likovni tehniki, s katero se ukvarjajo mladi iz najrazličnejših krajev. Odprtje razstave bo v nedeljo, 26. oktobra, ob 15. uri.

V Beneški galeriji začeli z jesensko razstavno sezono

ŠPETER — Jesensko sezono Beneške galerije je slovesno otvoril kipar Darko Bevilacqua v krogu prijateljev in umetnikov, med katerimi bi omenili zlasti Giorgia Celibertija in umetniškega kritika Perissinottija. Odprtju nove sezone je prisostvovalo veliko število ljubiteljev umetnosti predvsem iz Čedada, kjer Darko živi in dela.

Pozdravni govor je imel čedadski župan Pascolini, ki je posebno poudaril vlogo kulturnega središča, kakršno je Beneška galerija. Za njim je spregovorila občinska odbornica za kulturo Bruna Dorbolò, ki je dejala, da Darkova razstava bogati stvarnost Nadiških dolin in izraža željo po nadaljnji kulturni rasti tukajšnjega prebivalstva. Prav tako so bili prireditelji in seveda umetnik sam deležni pohvalnih besed špetrskega župana Mariniga.

Pisatelj Amedeo Giacomini je orisal umetniško delo kiparja Darka z laskavimi pohvalami. Med drugim je dejal, da njegovih kiparskih izdelokov ne gre pripisovati zgolj nekakšnemu povratku v preteklost, temveč so podoživljanje sedanjosti in odraz želje po vzpostavitvi kulturnih vezi med domačo zemljo in vsem, kar je z njo povezano.

Otvoritvi Darkove razstave ob začetku jesenske sezone Beneške galerije so prisostvovale številne osebnosti iz beneških kulturnih, umetniških in političnih krogov. Razstava Darkovih izdelkov bo odprta do 26. oktobra.

Zbor pomorščakov

Redni zbor Skupnosti partizanskih pomorščakov Slovenije bo v soboto, 18. t. m., ob 12.30 v Portorožu na sedežu Splošne plovbe. Na zboru bo med drugim podelitev priznanj komandne vojne mornarice, ki jo bo predstavljal namestnik komandanta admiral Padovan. Po zboru bo zakuska.

Stoletnica kmetijske šole na Grmu

Leta 1886 je začela delovati pozneje tako slavna kmetijska šola na Grmu pri Novem mestu. Od njene ustanovitve mineva torej sto let, to pa je brez dvoma priložnost, da se ozremo v čase njenega nastanka in razvoja do današnjih dni. Že leta 1873 je bila na Slapu pri Vipavi ustanovljena vinorejska in sadjerejska šola kot prva kmetijska šola s slovenskim učnim jezikom. Slap je bil v drugi polovici 19. stoletja prav na obrobju dežele Kranjske, imel je slabe prometne povezave z drugimi kraji, v Gorici je že delovala podobna šola, povrh pa je šola na Slapu imela malo učencev, čeprav je uspešno opravljala svoje vzgojno-izobraževalno poslanstvo. Zato se je leta 1884 Kranjski deželni zbor odločil šolo preseliti na Dolenjsko. Od štirinajstih ponudb, kolikor so jih takrat dobili deželni odborniki, je zbor malone brez ugovarjanja in dodatnih predlogov za najugodnejše mesto izbral grad Grm pri Novem mestu.

Eden najboljših poznavalcev zgodovinskih tokov slovenskega kmetijskega šolstva, Branko Vrbinc, piše v svojih spominih, da je imel grad in posestvo Grm v svoji večstoletni zgodovini različne lastnike. Vrstili so se Mordaxi, Zoisi in nazadnje družina Smola. Zadnji lastnik, Anton Vincenc Smola, je dobil za graščino in približno 32 hektarov zemlje 30.442 goldinarjev. To je bilo januarja 1886. Do jeseni so grad preuredili za potrebe šolskega pouka, nabavili učila, živino in opremo, kar je veljalo še dodatnih 25.000 goldinarjev. Nazadnje je, kot je zapisano v šolski kroniki, »štirinajst težkih voz pripeljalo še opremo s Slapa in 18. novembra 1886, je deželni odbornik dr. Josip Vošnjak, slovesno odprl Deželno vinarsko, sadjarsko in poljedelsko šolo na Grmu pri Rudolfovem«.

To je torej rojstni dan šole, ki je v tem poslopju delovala polnih 98 let, vse do 28. novembra 1983, ko so izročili namenu novo šolo z vsemi pripadajočimi objekti, potrebnimi za izobraževanje kmetijskih kadrov. Sicer pa je šola na Grmu nadaljevala na Slapu začeto delo, novost je morda le v tem, da so pouk razširili in prilagodili potrebam takratnega dolenjskega kmetijstva. Iz Primorske so prišli tudi učitelji, med njimi ravnatelj Rihard Dolenc, oče znanega pravnika dr. Metoda Dolenca, in Viljem Rohrman, poznejši ravnatelj šole, znan po pobudi, s katero je bila leta 1910 v sosednjem Šmihelu ustanovljena slovita gospodinjska šola.

Pouk na grmski šoli je trajal dve leti, vsako šolsko leto je imelo svoj zimski in poletni tečaj; danes bi temu rekli polletje. Razumljivo je, da je šola učne programe menjavala, nekatere predmete združevala, uvajala nove, nekatere tudi opustila, pač glede na zahteve časa, ki so se kajpak venomer spreminjale. Danes je velika pozornost posvečena pouku strojništva, varstva rastlin in človekovega okolja, varstva pri delu in računalništva, v prvih desetletjih delovanja prve slovenske kmetijske šole, dostojne naslednice vipavske Vinorejske in sadjerejske šole, pa tega seveda ni bilo.

Srednja kmetijska šola na Grmu pri Novem mestu, je tudi ena najstarejših kmetijskih šol v Jugoslaviji, saj že sto let vzgaja strokovne kadre za potrebe kmetijstva. Za zadnja leta preteklega stoletja je bil značilen čedalje hujši pritisk ponemčevanja naših rojakov na Kranjskem, hkrati pa je bilo za ta čas razveseljivo tudi spoznanje, da se je tako rekoč iz leta v leto stopnjevala in krepila narodna zavest naših ljudi. Slovenski narodni buditelji so se hočeš nočeš morali sprijazniti z dejstvom, da se bo naš človek ponemčevanju uspešno upiral le s primerno izobrazbo in s krepitvijo lastne gospodarske moči. Kmetijska šola na Grmu je v sto letih svojega uspešnega delovanja odigrala pomembno vlogo pri dvigu slovenskega kmetijstva in narodne zavesti. Ta ugotovitev ne velja zgolj za Dolenjsko, temveč za maloda vso Slovenijo in celo zamejstvo. Šolo so namreč obiskovali učenci iz skoraj vse Slovenije, prav tako pa tudi Slovenci iz avstrijske Koroške, Štajerske in Slovenci iz Italije, ker je bila prva kmetijska šola s slovenskim učnim jezikom. Če je današnji pregled točen, potem so učenci prihajali na Grm iz vseh sedanjih slovenskih občin, razen iz piranske in izolske ni bilo nikogar. Koliko fantov, željnih temeljitega znanja o kmetijstvu, pa je prišlo samo iz Koroške in Primorske.

Pred tremi leti so stare zamenjali novi šolski prostori: šola za 450 in dom za 180 učencev ter gospodarski objekti, ki združujejo hleve za govejo živino, svinjake, senike, silose, skladišča, remize strojev, delavnice in vinsko klet. Sicer pa obsega današnje šolsko območje kakih 50 hektarov, kjer so polja, travniki, pašniki, sadovnjaki in vinograd, ob vznožju slikovite Trške gore pa imajo še 80 hektarov kmetijskih površin. Posestvo je namenjeno praktičnemu pouku učencev, zato je kmetijska pridelava podrejena zahtevam učnega programa. Tako se v novi grmski šoli odvijajo trije izobraževalni programi: štiriletni usposablja kmetijske tehnike, triletni, nekoliko manj zahteven, vzgaja tako imenovane kmetijce in skrajšani, ki daje poklic kmetovalec. Možen je tudi študij ob delu. Vsi učenci morajo do konca šolanja opraviti izpit za traktorista. Šola organizira po potrebi tudi razne tečaje, denimo, za varstvo pri delu s traktorji, iz varstva rastlin itd.

Na Grmu je v sto letih delovala vrsta odličnih pedagogov in strokovnjakov, katerih izjemno prizadevno vzgojno delo je zapustilo Slovencem neprecenljivo dediščino. Prav je, da jih na tem mestu omenimo nekaj: naša primorska rojaka, prvi ravnatelj, Rihard Dolenc in Viljem Rohrman, pa Bohuslav Skalicky, Ciril Jeglič, Anton Podgornik, Franjo Kotlovšek, Ivo Zupanič, Franjo Kafol, Anton Flego in mnogi drugi. V sto letih je uspešno končalo šolanje nad 4000 absolventov in diplomatov ter prav toliko raznih tečajnikov, zlasti traktoristov.

V okviru bližnjega praznovanja stoletnice prve kmetijske šole s slovenskim učnim jezikom se bo od 22. do 26. oktobra na Grmu zvrstilo več pomembnih prireditev. Z njimi bo slovensko kmetijsko šolstvo, katerega začetki segajo v prva leta delovanja šole na Slapu pri Vipavi, dostojno počastilo svoj visoki jubilej, združen s stoletnico grmske šole. Že prihodnjo sredo, 22. t. m., bosta na Grmu zborovanje kmetijskih strokovnjakov in skupščina Zveze kmetijskih inženirjev in tehnikov SR Slovenije. Do nedelje, 26. oktobra, bo odprta zanimiva kmetijska razstava, združena s pokušnjo izdelkov kmetijsko živilske pridelave in predelave. Dan poprej bo praznovanje doseglo vrhunec z osrednjo proslavo in zborom absolventov šole, ki bo dalo temu častitljivemu jubileju slovenskega kmetijskega šolstva še vabljivo zunanje obeležje. Srednja kmetijska šola na Grmu pri Novem mestu si ga je za prvih sto let uspešnega delovanja na področju vzgoje in izobraževanja naših kmetijskih kadrov, nedvomno zaslužila. To navsezadnje potrjujejo tudi številna visoka priznanja, ki jih je že doslej dobila za svoje uspešno delo: plaketa novomeške občinske skupščine, Zadružne zveze Slovenije, republiške konference ZSMS in Skupnosti agroživilskih šol Slovenije ter letošnji priznanji Predsedstva SFRJ in Zadružne zveze Jugoslavije.

Ivan Virnik

Philipp Vandenberg

Hetera

96.

Zdaj so grška vesla bičala ožino z glasnimi udarci, Temistokles pa je stal na visokem kljunu svoje ladje in glasno molil h gromovniku Zeusu, naj vodi srca in roke Helenov v boju proti brezbožnim barbarom.

Ladjevje barbarov je priplulo od Falerona, pred vsemi Feničani s tristo ladjami, njihovi bleščeči ščiti so viseli čez krov, tesno nad tremi vrstami vesel. Svoje glave so zavarovali s čeladami, segajočimi daleč na obraz, ki so bile zelo podobne grškim. Za Feničani so se pojavili Ciprčani pod vodstvom visokega poveljnika. Glave so si ovili s škrlatnimi rutami in na kljunu ladje vihteli bronaste sulice. Sledili so jim Kiliki, vsi oboroženi s po dvema sulicama za metanje in mečem, potem Pamfilci v grški opremi, Likijci s kozjimi kožuhi okoli ramen, azijski Dorci, Karijci s srpi in bodali, Jonci s puščicami in loki, belo oblečeni Eolci in s sulicami oboroženi Helespontci. Vse ladje so imele na krovu perzijske, medijske in sakijske posamezne vojščake, dober ducat na ladjo, do zob zaščitenih z usnjenimi oklepi in bronastimi oblogami.

Sredi njih je bila Artemisia iz Helikarnasa, okrašena kot žrtvena žival, z lovorjem na zlati čeladi, z luskinastim oklepom iz usnja čez prsi, jopičem iz grobega platna, tako kot vsi moški, in sandali, katerih široki pasovi so ji bili poviti do golih kolen. Ko je poveljevala veslačem in jim dajala takt, je suvala z bleščečim mečem v zrak in pri tem ostro kričala.

Kserks je opazoval jutranji prizor s prestola na vzpetinah Egalea. Na njegovi desni je sedela Dafne, vsa bleda v obraz, s tesno spetimi kodrastimi lasmi, in se poskušala znajti v begajoči množici ladij — zaman. Tam nekje na obzorju v eni izmed tistih poplesavajočih orehovih lupin, mora biti on — Temistokles! In čim bolj sta se približevali obe ladji, tem močneje ji je bilo srce. Tem manjše pa je postajalo tudi njeno upanje. Ladij barbarov sploh ni bilo mogoče prešteti, toliko jih je bilo, in po številu so večkrat presegale grške.

Veliki kralj se je ob bližnji bitki tako veselil, da je v kratkih presledkih večkrat skočil pokonci, kot otrok zaploskal z rokami in razburjeno vzkliknil: »Pri ognju Ahura Mazde, da smem dobiti to zmago!« Potem pa je pogledal skupino rdeče oblečenih državnih velikašev in užival ob njihovem razumevajočem kimanju.

Pisar na levi si je zapisal sleherno misel, vsako pohvalo in vsako grajo, kadar je kakšna perzijska ladja zašla iz bojne vrste, drugi je imenoval imena ladij ter povedal, od kod prihajajo in kdo jim poveljuje. Ko je prišla na vrsto Artemisia, je Kserks neprijazno zamahnil z roko: »Vsa njena moč je med njenimi nogami. Bitka na morju pa zahteva može, cele može.«

Kakor da bi si hotel s to pripombo pridobiti Dafnino odobravanje, je pričakujoče pogledal hetero; toda Grkinja se ni zmenila zanj. Kot začarana je spremljala ladje Grkov in barbarov, ki so se vse bolj približevale. Komaj dva stadija so bile še oddaljene ene od drugih.

Grške ladje so poplesovale, dvigale so pozlačene kljune in se potapljale globlje, ko so vesla neverjetno skladno udarjala po vodi. Sovražniki so že slišali glasno izrečena povelja drugih. Zdaj so siknile operjene puščice skozi zrak in usekale velike luknje v jadra; Grki so še zadnjikrat na vso moč zaveslali in pognali hitre ladje bliskovito naprej, da bi dali večjo moč ostrim sprednjim ostem, krmarji pa so hitro zavrteli krmila, da so se upognila kot ciprese v jesenskem vetru, in zapeljali sovražniku v bok.

Kot mrmrajoči zbor v gledališču je zvenelo valovje ob ladijskih kljunih, možje pri veslih, trdno pripasani k svojim klopem, so prisluškovali, kdaj bodo zaslišali prvi tresk, lomljenje in pokanje lepo oblikovanih ladijskih sten. Katera ladja bo prva?

Vedel je, da Dafne v tem trenutku sedi ob velikem kralju, vedel je, da gleda, kako se Grki in barbari poganjajo eni proti drugim, in vedel je, da je ena sama možnost, kako rešiti hetero iz krempljev te pošasti: Kserksa mora premagati. Toda to je bil boj ranjenega proti divji zveri, bitka pritlikavcev proti velikanom — brezupna, če olimpijski bogovi ne bodo naredili čudeža. »Naprej, sinovi Helenov!« je zavpil Grk z brezupnim pogumom, »osvobodite domovino in domače sedeže bogov ter potopite sovražnikove ladje na dno morja!«

»Aiaiai!« se je zaslišal tisočkratni klic z grških ladij. »Aiaiai!« Tedaj je treščila spodnja ost grške triere ob steno neke barbarske ladje. Hitro so udarila vesla Helenov v nasprotno smer, da bi se odmaknili od sovražnikovega plovila; toda tramovje, rebra in deske so bile brezupno med seboj prepleteni. Nemočno sta se sprijeti ladji vrteli v krogu. Na povelje so Heleni izpustili vesla, segli po sulicah in mečih teh skočili čez na sovražnika, da bi se spopadli v boju mož na moža.

Danes protestna akcija lastnikov in upravnikov bencinskih črpalk

Problemi distribucije pogonskih goriv na Tržaškem niso le stanovske, temveč širše gospodarske narave

Tržaški črpalkarji so obupani in pripravljeni na vsako akcijo, ki bi se jim zdela primerna, preden se dokončno odpovedo svoji dejavnosti in torej pustijo mesto brez distibucijske mreže goriv za avtomobilski pogon. Predsednik lastnikov in upravnikov bencinskih črpalk v tržaški pokrajini, ki so vključeni v pokrajinsko Zvezo trgovcev (Unione Commercianti), NicolaDi Ilio, je na včerajšnji tiskovni konferenci s temi besedami izrazil razpoloženje, ki se je med njimi ustvarilo potem, ko je minister Visentiniodločno zavrnil možnost, da bi Trstu, poleg vseh obstoječih olajšav, dodelili še posebne kontingente za pogonska goriva in druge vrste blaga primarne porabe.

Položaj, v katerem se nahajajo tržaški črpalkarji, je objektivno res zaskrbljujoč, če že ne kritičen. Po podatkih Unione Commercianti, zasluži povprečni črpalkar v Trstu dnevno okrog 30 tisoč lir, od česar mora oddvojiti stroške davkov in taks. Mesečno se torej znesek suče okoli 600 tisoč lir, kar je odločno premalo celo za samo preživetje dejavnosti. Te vsote so izračunane na osnovi današnje prodaje, ki je za kakih 20 odstotkov nižja od lanskoletne, kar pomeni, da se za veliko večino tržaških črpalkarjev kot edina perspektiva obeta zaprtje obratov. Njihovo število se je v zadnjih letih že skrčilo za 40 odstotkov, kar je povzročilo 160 novih brezposelnih in pustilo za seboj velike luknje v distribucijski mreži, ki jih bo težko odpraviti, tudi če bi se cene bencina v Italiji in Jugoslaviji izenačile.

Včerajšnja tiskovna konferenca, ki jo je vodil predsednik Unione Commercianti dr. Adalberto Donaggio, je bila sklicana pred današnjo protestno akcijo, med katero bodo tržaški črpalkarji za dve uri zaprli svoje obrate, njihova delegacija pa bo razloge pojasnila na sestanku s tržaškim prefektom. Hkrati pa je bila to priložnost za soočenje s predstavniki pokrajinskih političnih sil, med katerimi niso bili zastopanile demokristjani in republikanci. Vsi navzoči predstavniki strank, od socialdemokrata Pierandreija, liberalca Bernija, listarja Gambassinija, socialista Rossinija, do misovca Dressija in pokrajinskega tajnika KPI Polija, so zahteve po ureditvi položaja na tem področju odločno podprli in nakazali različne možnosti za odpravo sedanjega krivičnega in dramatičnega položaja.

Razvoj dogajanja na vsedržavni in vladni ravni prav gotovo ne daje dosti upanja, glede tega so si bili edini vsi govorniki, čeprav so stranke po svojih močeh posredovale pri lastnih predstavnikih v Rimu. Socialist Rossini je opozoril, da nedavni obisk vladnega podtajnika Amata ne dopušča zaupanja v pozitivno rešitev vprašanja, medtem ko je liberalec Berni poudaril, da je potrebno vprašanje bencina oziroma drugih pogonskih goriv obravnavati ločeno. Poli pa je opozoril, da se znova nahajamo v šibkem položaju tudi po lastni krivdi, ker so bili resni problemi prevelikokrat zlorabljeni za ozke interese. Gambassini je svetoval, naj bi problem prenesli na deželno raven, kjer bi ga morda lažje rešili, ni pa se strinjal s Polijem, da je treba problem pogonskih goriv ločiti od zahtev po posebnih kontingentih za druge primarne življenjske dobrine (sladkor, olje, meso itd.). Nasprotno pa so komunisti prepričani, da so posebni kontingenti po goriškem vzoru neuresničljivi, medtem ko ima problem pogonskih goriv bistveno drugačno razsežnost: rešiti bi ga morali v okviru notranjega tržišča, kjer naj bi Trst obravnavali na poseben način zaradi njegove geografske lege, ne pa po načelu asistencializma oziroma golega podpiranja porabe. Gre torej za tržni problem, ki ga mora rešiti vlada v luči treh vidikov: sedanji položaj škoduje državni bilanci, povzroča stanovske probleme v Trstu, na ravni specifične vloge Trsta v sistemu prometa in prevozov pa bi z ureditvijo tega problema prispevali k odpravi njegove geografske obrobnosti. (vb)

Arh. Jagodic na seji Vzhodnokraškega rajonskega sveta

Vrsta nerešenih vprašanj na srečanju z odbornikom

Na dnevnem redu sestanka Vzhodnokraškega rajonskega sveta je bila kar dolga vrsta perečih vprašanj, ki že dolgo (predolgo) tarejo prebivalce kraških vasi od Bazovice do Opčin. Seje rajonskega sveta se je tokrat udeležil tudi odbornik za javna dela Tržaške občine, arh. Jagodic, ki je kot uvod v razpravo poročal o problemu openskega pokopališča. Občinska uprava je v svoji novi sestavi že obravnavala načrt za obnovo pokopališča in bi ga morala v izredno kratkem času tudi dokončno odobriti. Po mnenju arh. Jagodica bi morali začeti z deli že v roku treh ali štirih mesecev. Na ugovor nekaterih rajonskih svetovalcev, da so podobne obljube že slišali, del na pokopališču pa ni še nihče začel, je Jagodic odgovoril, da bo šlo tokrat zares.

Problem pokopališča je odprl tudi stransko vprašanje v zvezi z novo lokacijo smetnjakov, ki se trenutno nahajajo v neposredni bližini pokopališkega zidu. Smetnjake naj bi postavili pod mostom na Proseški ulici, vendar to ne bi smela biti najhujša zagata pri obnovi pokopališča.

Rajonski svet, ki mu predseduje Anamarija Kalc, je nato obravnaval problem postavitve večnamenskega kulturno-socialnega centra, za katerega se potegujejo predvsem Openci. Večnamensko središče bi moralo igrati pomembno socialno vlogo, ker bi lahko bilo alternativno zbirališče vaščanov (tudi novih priseljencev), obenem pa bi lahko postalo sedež novega družbenozdravstvenega okraja KZE. Večnamensko središče je bila točka, ki je sprožila vrsto pomebnih asociacij, saj je odprla vprašanje območja bivšega istrskega begunskega taborišča na Padričah in njegove uporabe, ter vprašanje pomanjkljive lekarniške službe na Opčinah in na Vzhodnem Krasu. Slovenske vaške organizacije in sam rajonski svet so izrazili arh. Jagodicu predvsem svoje pomisleke v zvezi s »poletno akcijo« Združenja Muzeja Henriquez, ki se je polastilo telovadnice in ostalih (razpadajočih) struktur bivšega begunskega taborišča. »Kako to, da so na Tržaški občini (ki ima trenutno v najemu območje) prezrli prošnje Vzhodnokraškega rajonskega sveta za delno uporabo struktur in območja, od katerega le ena tretjina pripada Muzeju Henriquez?,« je bilo le eno od tolikih vprašanj.

Med problemi, ki so jih na rajonskem svetu predočili arh. Jagodicu, velja omeniti težave s prometom na Opčinah, ki se bodo v kratkem, z gradnjo hitre ceste, še poostrile. S cestiščem so tesno povezane tudi težave z greznicami, ki predstavljajo še danes enega izmed najhujših problemov Opčin, z oskrbo cestišča samega ter s pomanjkljivo električno razsvetljavo.

Od včeraj na Pomorski postaji v Trstu

Prehrana glavni argument 40. Zdravniških dnevov

S krajšo slovesnostjo in podelitvijo študijskih štipendij mladimzdravnikom in bolničarjem so se včeraj v kongresnem središču Pomorske postaje pričeli jubilejni Zdravniški dnevi. To 40. izvedbo je Združenje tržaških zdravnikov v sodelovanju z Italijanskim združenjem za človeško prehrano posvetilo tematiki »Aktualnosti v klinični prehrani - prehrana in dietetika«.

Na otvoritvi je včeraj zjutraj najprej spregovoril predsednik pripravljalnega odbora, prof. Luciano Campanacci, ravnatelj Inštituta za klinično patologijo in Šole za specializacijo v nefrologiji. Campanacci je najprej obrazložil izbiro tematike o prehrani in dejal, da so raziskave na področju prehrane v zadnjih letih zelo napredovale in pokazale, da je s pravilno prehrano mogoče preprečiti ali olajšati številne bolezni. Zato je tudi simpozij, ki bo trajal do 18. oktobra, interdisciplinarnega značaja. Na simpoziju se bodo srečali zdravniki in znanstveniki različnih strok in problem prehrane obravnavali iz različnih zornih kotov. Ob tej jubilejni izvedbi je prof. Campanacci izročil priznanja trem tržaškim zdravnikom, ki so pred štiridesetimi leti ustanovili Združenje tržaških zdravnikov: Tagliaferru, Premudi in Battagelliju.

Dobrodošlico italijanskim in tujim zdravnikom, ki so prispeli na Tržaške zdravniške dneve, in pozdrav vsem prisotnim so med drugimi prinesli tržaški župan Staffieri, predsednik Pokrajine Locchi, bivši rektor tržaške Univerze De Ferra in predsednik tržaške Krajevne zdravstvene enote Scarpa. Po pozdravih so razdelili štipendije, s katerimi so nagradili najbolj zaslužne mlade zdravnike in bolničarje. Nagrade so dali na razpolago Združenje tržaških zdravnikov, tržaška sekcija Združenja žena italijanskih zdravnikov, tržaška KZE in Primo Rovis. Med nagrajenci je tudi mlada slovenska zdravnica Erika Mesesnel, ki je prejela štipendijo za svojo raziskavo o hematoloških obolenjih.

Po otvoritveni svečanosti se je začelo zasedanje o temi »Prehrana in dietetika«. V jutranjem delu je bil govor o prehrani in športu, medtem ko so v popoldanskih urah razpravljali o prehrani, dietetskih proizvodih in dietoterapiji. Danes pa so na vrsti zasedanja o temi »Vloga klinične prehrane, ko nastopijo obolenja pri presnovi, in v geriatrični patologiji« ter o umetni prehrani.

● Združenje krvodajalcev tržaške pokrajine bo v nedeljo, 19. t. m., proslavilo 23. dan krvodajalca.

Na proslavi, ki bo v kongresni dvorani tržaškega razstavišča, bo 569 krvodajalcev prejelo priznanje za svojo dolgoletno sodelovanje.

V Trstu je kljub lepemu številu krvodajalcev vprašanje pomanjkanja krvi zelo pereče. Trst uvaža namreč letno iz drugih krajev naše dežele nič manj kot 7000 steklenic krvi.

Parovel: protizakoniti sklepi v zvezi z občinskim proračunom

Ali so nekateri sklepi v zvezi s proračunom tržaške občine protizakoniti? Tako vsaj meni svetovalska skupina Gibanja za Trst, ki je nadzornemu odboru naslovila zahtevo po razveljavitvi sklepov, istočasno pa zadevo prijavila sodstvu zaradi morebitnih kršitev zakona.

Svetovalec Paolo Parovel, ki je podpisal priziv, oporeka pravilnost izglasovanja sklepov (od štev. 398 do štev. 406), ki jih je občinski svet sprejel na seji 29. septembra. V utemeljitvi priziva Parovel trdi, da odbor ni vprašal za mnenje prizadetih rajonskih svetov, da predlogi sklepov niso bili pravočasno na razpolago svetovalcev, da ob začetku glasovanja svet ni bil sklepčen. Kljub večkratnim opozorilom svetovalcev, trdi Parovel, sta predsedstvo skupščine in večina prezrla nakazane nepravilnosti in nadaljevala z delom.

O zadevi se bo moral sedaj izreči nadzorni odbor. Če bi nadzorno telo osvojilo Parovelove ugovore, bi se tržaška občinska uprava znašla v veliki zagati, ki bi bila posledica dolge upravne paralize, ki je sledila krizi in odstopu prejšnjega odbora.

Pokrajinski odbor za okolje zasedal v okrnjeni sestavi?

Včeraj se je na Pokrajini sestal Pokrajinski posvetovalni odbor za okolje. Glavno pozornost je posvetil vprašanju onesnaževanja ter s tem v zvezi zlasti vprašanju nadzorstva nad okuženostjo zraka v predorih Sandrinelli ter Sv. Vida. Precej govora je bilo tudi o prepovedanem odlaganju smeti. To je pojav, s katerim ima Krajevna zdravstvena enota vedno več dela in zato s težavo izpolnjuje svoje naloge. Preostali argumenti razprave so bili lokacija sinhrotrona (?!), naravni park pri Štivanu in botanični vrt »Carsiana«, ki bi ga bilo treba ovrednotiti.

Kot izvemo iz tiskovnega poročila pokrajinske uprave, so se seje udeležili predstavniki KZE, CAI XXX Ottobre, Alpina delle Giulie, Italia Nostra in Nadzorništva za spomeniško varstvo. Z naše strani pa lahko rečemo, da se nam zdi dokaj pomenljivo, da ni zraven ob takšnih priložnostih slovenskih organizacij, kot je na primer Slovensko planinsko društvo-Trst, ki bi o problemih zaščite okolja znalo še kako povedati svoje. Pa tudi vseh ostalih organizacij, začenši s Svetovnim skladom za varstvo narave WWF, ki so bile med prireditelji nedeljskega kraškega sprehoda proti načrtovani lokaciji svetlobnega generatorja pri Bazovici, ni bilo na včerajšnjem sestanku. Zanimivo bi bilo vedeti zakaj.

Občina naj upošteva izbire ACT

Med brezštevilnimi problemi, ki so se nagrmadili v času, ko je bila tržaška občinska uprava paralizirana zaradi politične krize, je tudi problem preosnove javnih prevozov in mestnega prometa. V Trstu vlada na tem področju pravi kaos. Medobčinsko prevozno podjetje ACT je opravilo svoje — izvedlo je poglobljeno raziskavo in izdelalo programski načrt za triletje 1986/88, sedaj je na vrsti občinska uprava, ki bi morala že zdavnaj ukrepati, da bi končno rešila kaotični položaj.

Izhajajoč iz te ugotovitve je sekcija KPI »F. Visintin«, ki združuje uslužbence podjetij ACEGA, ACT in ENEL, izdala letak, v katerem očita občinski upravi nedopustne zamude in neodgovornost. Medtem ko je ACT že pred dobrim letom izdelala jasen predlog za preosnovo mestnega prevoznega omrežja, je rečeno v letaku, niso v občinski palači sprejeli enega samega konkretnega ukrepa. Prav tako je pomenljivo in zaskrbljujoče hkrati, pravi komunistična sekcija, da pred kratkim odobreni občinski proračunski dokument ne predvideva nobenih jasnih izbir in seveda finančnih postavk za preureditev mestnega prometa in prevozov. In, kar je še najhujše, občinska uprava ne upošteva novega deželnega zakona o prevozih in finančnih sredstev, ki jih le-ta predvideva. Od tod zahteva sekcije »Visintin«, naj občina čimprej reagira na neodložljive potrebe Trsta.

Darujte v sklad
Mitje Čuka

Težave za učence in dijake, ki so se izrekli za alternativne dejavnosti

Šolski sindikat CGIL za revizijo sporazuma o verouku v šoli

Verouk v šolah in v otroških vrtcih je odprl z novim šolskim letom vrsto vprašanj, ki jih pristojne šolske oblasti še niso rešile. Vprašanja ne zadevajo tistih otrok, učencev in dijakov, za katere so se starši odločili, da bodo sledili verouku, pač pa tiste, ki so se izrekli za alternativne dejavnosti. Medtem ko so prvi lahko doslej normalno sledili verouku, so se morali drugi spoprijeti z vrsto težav: med uro verouka so jih selili v druge učilnice, v knjižnico, v druge šolske prostore. Na eni od italijanskih nižjih srednjih šol so na primer štiri dijake, ki se niso izrekli za verouk, med uro verouka preselili v drug razred, uro še nedefiniranih alternativnih dejavnosti pa so morali nato "nadoknaditi" ob koncu rednega pouka!

"Taki in podobni primeri opozarjajo na razlike med šolarji, ki obiskujejo verouk, in tistimi, ki so se izrekli za alternativne dejavnosti. Tako stanje je za javno šolstvo nevzdržno, prav zaradi tega zahtevamo revizijo sporazuma, ki sta ga decembra lani podpisala minister za šolstvo in predsednik italijanske škofovske konference," je na včerajšnji tiskovni konferenci poudaril deželni tajnik šolskega sindikata CGIL Capodicasa.

Šolniki CGIL so se odločili za ta korak ne zato, ker bi nasprotovali verouku v šoli ("Nočemo križarske vojne proti verouku," je potrdil Capodicasa), pač pa zato, ker nočejo, da bi vprašanje verouka in alternativnih dejavnosti privedlo do diskriminacije tistih šolarjev, ki ne obiskujejo verouka.

Po mnenju predstavnikov šolskega sindikata CGIL so bili šolarji, ki se niso izrekli za verouk, že doslej v podrejenem položaju. Medtem ko je verouk stekel takoj s polno paro, so bile alternativne dejavnosti ob začetku šolskega leta še nedefinirane. Po ministrski okrožnici bi morali namreč o njih razpravljati in jih tudi določiti posamezni učiteljski in profesorski zbori, in to v roku enega meseca po začetku pouka. Ta rok zapade danes; alternativne dejavnosti bodo torej lehko zaživele šele od jutri dalje.

Ob tem gre omeniti še drug aspekt tega vprašanja. Starši otrok, učencev in nižješolcev in dijaki višjih srednjih šol so se morali izreči za veroukali za alternativne dejavnosti do 7. julija. Mnogo je bilo takrat še neodločenih. Ministrstvo je naknadno določilo, da se bodo le-ti lahko izrekli potem, ko bo znana vsebina alternativnih dejavnosti. Predstavniki šolskega sindikata CGIL pa so opozorili, da so šolske oblasti v prenekaterih primerih silile še neodločene starše, naj se odločijo za verouk, kar je nesprejemljivo. Na šolskem skrbništvu doslej nimajo še dokončnih podatkov o izbiri; predstavnikom CGIL so tako posredovali podatke, zbrane ob koncu avgusta, ki jih tudi objavljamo na drugem mestu.

Predstavniki šolskega sindikata CGIL med včerajšnjo tiskovno konferenco

Capodicasa se je lotil nekaterih drugih specifičnih aspektov. Uvajanje verouka v otroške vrtce je po svoje paradoksalno. Eden od namenovpouka v vrtcih je razvijanje socializacijskih procesov; kako se bo počutil otrok, ki ga bodo ob verski vzgoji prisilno ločili od skupine malih prijateljev? In še: didaktično delo v vrtcih ni razdeljeno v učne ure. Programi za vrtce iz leta 1969 ne predvidevajo takih delitev. Uvedba verske vzgoje (dve uri tedensko, ki sta lahko razdeljeni tudi v več časovno krajših enot) je kratkomalo "spregledala" ta določila.

Sindikalisti CGIL so omenili še nekatere druge nedoslednosti: v drugih krajih Italije poteka verouk - po določilih okrožnice št. 129 iz maja letos - prvo ali zadnjo učno uro, kar pa ne velja za šole v tržaški pokrajini. Tržaški šolski skrbnik je sindikalistom takole obrazložil to "posebnost": ker poučujejo verouk v naši pokrajini "posebni učitelji" - kateheti, je lahko tudi ura verouka "posebna", torej izven določil ministrske okrožnice!

Taki primeri opozarjajo, da vprašanja verouka in uvajanja alternativnih dejavnosti v šolo niso bila še zadovoljivo rešena. Dosedanja sporna določila o verouku v šoli so posledica sporazuma med Falcuccijevo in italijansko škofovsko konferenco, prav zato se je šolski sindikat CGIL odločil za zbiranje podpisov za revizijo tega sporazuma. Zahteva po reviziji navsezadnje ni novost, saj sam sporazum Falcucci - Poletti predvideva to možnost.

Izbira verouka na slovenskih šolah

	vpisani	DA	%	NE	%	neodl.	%
Držav. otroški vrtci	314	249	79,3	51	16,3	14	4,4
Osnovne šole	639	581	90,9	35	5,5	23	3,6
Nižje srednje šole	677	601	88,7	76	11,3	0	0
Višje srednje šole	786	692	88,1	94	11,9	0	0
SKUPNO	2416	2123	87,9	256	10,6	37	1,5

Izbira verouka na italijanskih šolah

	vpisani	DA	%	NE	%	neodl.	%
Držav. otroški vrtci	618	356	57,6	83	13,4	180	29,1
Osnovne šole	8027	6901	85,9	374	4,7	736	9,2
Nižje srednje šole	8158	6731	82,5	506	6,2	827	10,2
Višje srednje šole	7068	5691	80,5	583	8,2	794	11,2
SKUPNO	23871	19680	82,4	1546	6,4	2537	10,6

Optimistične note za perspektive evropskega gospodarskega sodelovanja

V konferenčni dvorani trgovinske zbornice je bila včeraj popoldne izredno zanimiva in odlično obiskana okrogla miza, ki jo je v okviru prireditev, posvečenih proslavljanju 40-letnice Slovenskega deželnega gospodarskega združenja, priredila njegova tržaška sekcija za zunanjo trgovino. Posvečena je bila problematiki gospodarskih odnosov Italije oziroma Evropske gospodarske skupnosti z vzhodnoevropskimi državami in Jugoslavijo, s posebnim ozirom na vlogo naše dežele v tem okviru.

Uvodoma je združenje navzočim predstavil predsednik sekcije, Marino Košuta, nato pa so nastopili trije ugledni gostje, in sicer: evropski poslanec Giorgio Rossetti, direktor instituta za preučevanje ekonomskih odnosov z državami evropskega Vzhoda, Tito Favaretto, in predstavnik italijanskega instituta za zunanjo trgovino ICE v Zagrebu, Gianfranco Tabai. Na osnovi njihovih izčrpnih in zelo realističnih poročil, se je razvila živahna razprava, v katero so posegli tako slovenski kot italijanski gospodarstveniki. Podrobneje bomo o dogodku poročali v jutrišnji številki.

Na sliki: (od leve proti desni): evropski poslanec Rossetti, direktor ISDEE Favaretto, predsednik zunanjetrgovinske sekcije SDGZ Marino Košuta in predstavnik ICE v Zagrebu, Tabai.

Bistvene spremembe v statutu mestne bančne ustanove

Tržaška hranilnica krepi svojo vlogo in nudi zasebnikom soudeležbo pri kapitalu

»Do danes smo vse naše usluge nudili podobno kot ostali bančni zavodi, a šele zdaj lahko trdimo, da smo postali banka v pravem pomenu besede.« Tako je predsednik Tržaške hranilnice, odvetnik Terpin, zbral osnovno misel ob predstavitvi novega statuta nekdanje Mestne trgovske zastavljalnice, ki je stopil v veljavo 8. oktobra z objavo na Uradnem listu Dežele F-JK in ki so ga začeli praktično uvajati že na prvem sinočnjem sestanku uprave.

Novi statut Tržaške hranilnice odraža programske smernice osrednje italijanske bančne ustanove Banca d'Italia, sledi novemu trendu Zakladnega ministrstva in obenem zadošča razvojnim težnjam Dežele F-JK. Deželni odbornik za bilanco Dario Rinaldi je na včerajšnji tiskovni konferenci, ki jo je sklicala Tržaška hranilnica ob predstavitvi novega statuta, še posebno poudaril prav vlogo hranilnic v deželnem gospodarstvu. Da bi to vlogo še bolj okrepile, so se vse tri deželne hranilnice - Videmsko-Pordenonska, Goriška in Tržaška - opredelile za spremembo statuta, prva pa je do cilja prišla Tržaška hranilnica.

Obnovo statuta bodo pri CRT »praznovali« že danes, ne glede na datum (kaže, da bančniki niso vraževerni), z odprtjem nove poslovalnice v Cordenonsu pri Pordenonu. »V Trstu se žal ne moremo meriti z industrijskimi uspehi mesteca, kot je Cordenons« je podčrtal predsednik Terpin. V kratkem bi morali odpreti tudi nov sedež Tržaške hranilnice v Buttriju pri Vidmu, kjer je deželno gospodarstvo ravno tako v razmahu, še posebno po zaslugi tovarne Danieli. Tržaška hranilnica pa gleda tudi na širše tržišče in se pripravlja na skorajšnje odprtje predstavništva v Milanu, predstavništva, ki naj bi se lepega dne prelevilo v milanski sedež hranilnice.

Že vse te razvojne poteze zgovorno pričajo o novi programski politiki, ki jo je ubrala CRT in s katero se namerava predstaviti svojim varčevalcem. Vse teži torej k razmahu in se v tem trendu navezuje na zaključke, do katerih so prišle delovne komisije italijanskih hranilnic na kongresu v Taormini: prilagajanje normativom EGS, odpiranje tujim bankam in podpiranje »zasebnikov« (podjetij, zadrug inp.). Zato pa so bistvenega pomena nekatere inovacije, ki jih je posebna komisija vključila v statut. Prva med temi je tista, na katero se je skliceval tudi predsednik Terpin, ko je hranilnico preimenoval v »banko«. To naj bi bila radikalna obnova sistema delovanja, ki bo omogočila hranilnici, da se otrese odvisnosti od ustanove Banca d'Italia in da posluje avtonomno. Druga pomembna točka zadeva uvedbo novega upravnega organa. Od upravnega sveta se bo namreč odcepil novoustanovljeni izvršni odbor, ki ga bodo sestavljali zunanji člani in člani upravnega odbora. Med člani s pravico do glasovanja bo tudi generalni direktor Tržaške hranilnice. V novo upravo, in tudi to je znak odprtja, bodo pristopili predstavniki deželne stvranosti. Zaenkrat bosta to predstavnik Pordenona ter predstavnik Gorice, ki ju bodo določile Trgovinske zbornice ostalih treh pokrajin F-JK.

Tržaška hranilnica pa ima na zalogi še eno, verjetno najpomembnejšo, novost, ki jo uvaja obnovljeni statut in sicer odprtje zasebnikom in povečanje glavnice. Glavnico Tržaške hranilnice, ki je javno-pravna ustanova, sestavljata ustanovni sklad in zdaj tudi sklad za soudeležbo pri varčevanju. Ta sklad bo dostopen zasebnikom, ki bodo kupili posebne vrednotnice (za katere pa uprava še ni določila prodajne vrednosti) in si tako zagotovili soudeležbo pri delovanju bančne ustanove. Soudeleženci (Tržaška hranilnica bo svoje vrednotnice namenila najprej svojim klientom in nameščencem) bodo nato imeli tudi pravico do svojih predstavnikov v upravnem odboru. (ef)

pismo uredništvu

Svet slovenskih organizacij sporoča

Vodstvo Sveta slovenskih organizacij je v četrtek, 9. oktobra, razpravljalo o vrsti problemov, ki zadevajo delovanje organizacije in naše javno življenje. Odbor je razpravljal o zadnjih pripravah na Koroške dneve ter na Gregorčičevo proslavo, ki bo v Gorici. Med drugim je sklenil, da bo Zveza imela na začetku prihodnjega leta svoj občni zbor, ki ga bo treba pripraviti s posebno pozornostjo, saj bo to jubilejni zbor ob desetletnici organizacije.

Svet slovenskih organizacij

□ □

Do tu objavljamo tiskovno sporočilo Sveta slovenskih organizacij v celoti. Naslednji, daljši odstavek pa je ostra politična polemika o Slovenskem stalnem gledališču. Tega dela ne objavljamo, pa čeprav s tem kršimo našo poklicno dolžnost, da obveščamo čitatelje o vsem in to zato, ker ne želimo razpihovati sporov in še zlasti ker nočemo škoditi ustanovi, ki je prav v sedanjem trenutku v tako resni nevarnosti.

Uredništvo

● **Umetnostno-literarno združenje** prireja jubilejno, 25. razstavo deželnega pejsaža. Razstavo bodo odprli jutri, 18. oktobra, v dvorani društva Terni (Ul. Carducci 24), kjer bo na ogled do konca meseca, nato jo bodo prenesli v goriški Avditorij, kjer bo odprta od 8. do 22. novembra.

Jubilejne razstave se bo udeležilo 140 deželnih umetnikov, od Demetrija Ceja do Uga Caràja, od Liane Drašček do Giorgia Celibertija.

Livij Jakomin prevzel službo generalnega konzula SFRJ

Včeraj je nastopil službo nov generalni konzul SFRJ v Trstu Livij Jakomin. Nasledil je Draga Mirošiča, ki je bil v začetku oktobra poklican na novo delovno zadolžitev na ministrstvu za zunanje zadeve v Beogradu.

Livij Jakomin se je rodil v Pradah pri Kopru leta 1940. Po opravljeni srednji pomorski šoli v Piranu je diplomiral na Vojni pomorski akademiji v Splitu. Najprej je opravljal dolžnosti pomorskega oficirja, nato pa se je zaposlil kot predavatelj za pomorstvo in navigacijo na pomorski srednji šoli v Piranu. Nato je bil še predsednik zbora občin in predsednik komisije za narodnosti skupščine SRS, leta 1975 pa je postal predsednik komiteja za promet in zveze. Pred štirimi leti je bil izvoljen za predsednika skupščine obalnih občin in za predsednika komisije za narodnosti skupščine SFRJ.

Novi generalni konzul SFRJ se je včeraj srečal z osebjem generalnega konzulata SFRJ v Trstu, v prihodnjih tednih pa bo obiskal tukajšnje krajevne in politične oblasti.

Proces »Greco«

Po trodnevnem premoru se bo danes pred porotnim sodiščem nadaljeval proces proti štirim agentom, ki so med policijsko operacijo marca lani ubili v Ulici Giulia avtonomista Pietra Greca. Pred sodniki se morajo agenti tržaškega Digosa Mario Passanisi in Maurizio Bensa ter agent tajne službe Sisde Nunzio Romano braniti obtožbe nepremišljenega umora, podinšpektor Digosa Giuseppe Guidi pa nenamernega umora. Prva razprava se je začela v ponedeljek, ko so odvetniki obrambe in civilne stranke predstavili svoje ugovore. V torek pa so proces odložili, ker je predsednik sodišča Brenci nenadoma zbolel. Danes bi morali zaslišati obtožence, jutri pa so na vrsti priče.

Pokrajinski kongres VZPI-ANPI bo letos konec novembra

Predvčerajšnjim se je sestal pokrajinski odbor Vsedržavnega združenja partizanov Italije - ANPI, ki je pod predsedstvom Artura Calabrie in po poročilu Dušana Košute sklenil, da bo VII. pokrajinski kongres 23. novembra letos. Pokrajinski kongres bo služil kot priprava na X. vsedržavni kongres združenja, ki bo v Milanu od 10. do 13. decembra.

Med razpravo o temah in smernicah, ki bodo služile za osnovo sekcijskih razprav in nato pokrajinskega kongresa, je odbor med drugim izrazil solidarnost z bojem kovinarskih delavcev in drugih kategorij za obnovo delovnih pogodb.

Pokrajinski odbor VZPI-ANPI je prav tako izrazil globoko obžalovanje, ker ni prišlo do sporazuma med državnima poglavarjema ZDA in ZSSR ob nedavnem srečanju na Islandiji, ki je vzbudilo toliko upanj.

Drevi si lahko ogledamo lunin mrk

Danes od 19.40 do 20.54 si bomo lahko ogledali lunin mrk. Ob 20.17 bo Luna popolnoma izginila, tako da bo zatemnitev popolna: Luno bo ob tej uri namreč zakrivala senca Zemlje. Raziskovalci bodo izkoristili to priložnost, da izpopolnijo informacije o gibanju našega planeta in njegovi atmosferi.

Lunin mrk, ki smo ga letos že enkrat gledali, ne bo imel izrednih značilnosti. Če bo nebo jasno, bomo lahko videli, kako lunina obla spreminja barvo, od sive do rdeče in nato, v minutah največje zatemnitve, do bakreno rdeče. Ta pojav je posledica lomljenja sončnih žarkov, ko pridejo v stik z zemeljsko atmosfero. Zemlja bo tedaj med Luno in Soncem, atmosfera bo vsrkala vijolične žarke, skozi zračne plasti pa bodo prodrli le rdeči žarki. Barva in svetloba sta ob vsakem mrku lahko različni, v kolikor sta odvisni od sončne dejavnosti in prosojnosti atmosfere.

Kdor želi, si lahko ogleda lunin mrk v bazoviškem Observatoriju, kjer bo za to priložnost vstop prost.

Tržaški zaliv bo morski park

Tržaški zaliv in morski pas okrog otoka Ustica bosta prvi dve zaščiteni morski področji v Italiji. Tako je odločila Konzulta za zaščito morja, ki se je sestala pod predsedstvom ministra za trgovsko mornarico Degana. Glede preostalih 18 področij, ki so bila predlagana za pomorski park, je minister Degan odredil nadaljnja preverjanja.

PSI predlagal dr. Bevilacquo za predsednika tržaške KZE

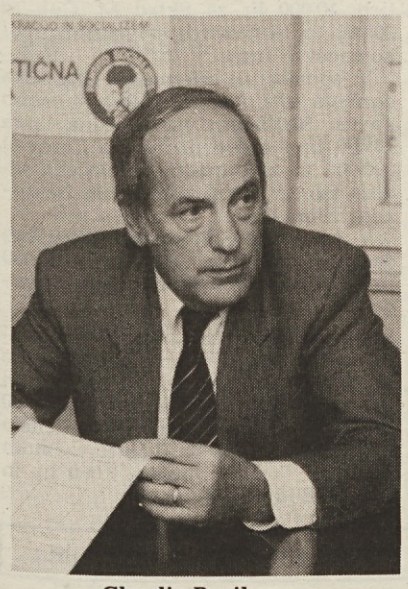

Claudio Bevilacqua

Tržaški PSI je predlagal znanega zdravstvenega izvedenca Claudia Bevilacquo za predsednika Tržaške krajevne zdravstvene enote. Kandidata so včeraj predstavili na sedežu socialistične stranke.

Pokrajinski tajnik PSI Seghene je v uvodu podčrtal, da se je stranka odločila za to kandidaturo, da bi premaknila z mrtve točke zapleteno vprašanje upravljanja tukajšnje KZE. PSI je izbral tehnika za kandidata kljub nekaterim pomislekom v samih strankinih krogih, Seghene pa je še poudaril, da Bevilacqua dobro pozna razmere v italijanskem in tržaškem zdravstvenem sistemu in bo lahko zato gotovo dobro upravljal ustanovo. Podtajnik Coslovich je omenil, da bo kandidat s svojo izkušenostjo in pripravo na upravnem področju lahko opravljal tudi nalogo nekakšnega glavnega ravnatelja.

Claudio Bevilacqua je bil sodni zdravnik in zdravnik medicine dela. Bil je sanitarni nadzornik tržaških bolnišnic in član višjega zdravstvenega sveta. Poučeval je na tržaški univerzi, ob tem tudi objavil več študij v raznih revijah (nad 70 znanstvenih publikacij). Obenem je bil tudi vodja deželne službe za družbeno medicino in medicino dela. V svojem predstavitvenem posegu je omenil, da ima že 20 let opravka z zdravstvenimi strukturami in jih zato tudi dokaj pozna. Podrobneje je naštel najnujnejša vprašanja, ki jih bo moral rešiti novi upravni odbor KZE: gre za vprašanja sredstev, za preosnovo bolnišniških struktur, za uskladitev univerzitetnih struktur z bolnišniškimi. Posebej je poudaril problem starejših občanov, nadalje širjenje sanitarnih struktur v teritoriju in vprašanje osebja. Čeprav je podtajnik Coslovich izrecno poudaril, da Bevilacqua ni vpisan v PSI, a da spada v laično-socialistični pol, je kandidat PSI za predsednika KZE zaključil svoj poseg v tipično Craxijevem slogu: s prispodobo o ladji tržaške KZE, ki bo zaplula v pravo smer le, če bodo vsi veslači zaveslali v to smer.

Včeraj v Trstu

Deset ranjenih v prometnih nesrečah

Včeraj proti večeru sta se v Barkovljah kot na tekočem traku pripetili dve prometni nesreči, v katerih je bilo kar osem oseb lažje ranjenih. Do prvega trčenja je prišlo pred križiščem z Ulico Moncolano: 36-letna Ornella De Piero por. Gazzino iz kraja Percato v videmski pokrajini je z alfa romeo vozila proti Trstu, ko je trčila v spredaj vozeči fiat 850, katerega je upravljal 23-letni Alessandro Castorina iz Ul. Smareglia 16. Castorina je zaradi udarca izgubil nadzorstvo nad volanom in še sam zavozil v fiat uno, s katerim je 76-letni upokojenec Pietro Digavia iz Ul. Perarolo 38 zavijal proti Ulici Cerreto. V trčenju so bili ranjeni vsi trije vozniki, zraven pa še 12-letna Francesca Gazzino, ki je sedela ob materi, in Digovijeva žena, 62-letna Celestina.

Obema ženskama so v bolnišnici nudili le prvo pomoč, deklico in Castorina pa so sprejeli na nevrokirurški oddelek, kjer se bosta zdravila teden dni. Najhuje jo je skupil Digovia, za katerega zdravniki ortopedskega oddelka glavne bolnišnice sumijo, da si je huje poškodoval nogo in da bo okreval v dvajsetih dneh.

Od 10 do 15 dni pa se bodo zdravili 66-letni Roberto, 40-letni Mario in 17-letni Alessandro Cernigoi iz Ul. Lavareto 50, ki so se peljali z a 112 po Miramarskem drevoredu. Mario Cernigoi je hotel zaviti proti Ul. Boveto, ko je trčil v spredaj vozeči peugeot, ki ga je upravljal 43-letni Carlo Malchiodi iz Milana. Tudi on je nato udaril z avtom v prtljažnik bližnjega golfa, vendar oba voznika sta ostala nepoškodovana.

Po posledicah pa se je najhujša nesreča pripetila sinoči pri Sv. Jakobu, točneje v križišču med ulicama della Guardia in Caprin, kjer je 19-letni Roberto Marzari iz Ul. Colautti 10 povozil 83-letnega pešca Rosaria Bina, ki stanuje v Ulici Canova 19. Bina so sprejeli na ortopedskem oddelku katinarske bolnišnice, kjer se bo moral zaradi zloma noge in udarcev v glavo zdraviti dva meseca. Marzari se je le lažje ranil.

KD Rovte - Kolonkovec začelo z novo sezono

Tudi KD Rovte - Kolonkovec je že začelo s svojo dejavnostjo. Predvsem je obnovilo tečaj slovenščine, za katerega je bilo že v lanski sezoni dovolj zanimanja. Tečaj vodi učiteljica Meri Vecchiet. V sredo so se tečajniki zbrali na prvem sestanku, da so se o vsem pogovorili. Tečaj bo, kot lani, enkrat tedensko, in sicer ob sredah, od 17.30 do 19. ure.

V društvenih prostorih so imeli preteklo soboto v gosteh tudi Bruna Križmana, ki je s predavanjem in diapozitivi prikazal svoje potovanje po raznih državah Južne Amerike. Predavanje je bilo zelo zanimivo in poučno, saj mu je predavatelj dodal številne podatke o življenju v teh državah, tako s političnega, gospodarskega kot socialnega področja.

Društvo ima v načrtu še tri predavanja o kletarstvu in vinogradništvu, ki jih bo kot lani priredilo ob pomoči Kmečke zvreze, oziroma njenih strokovnjakov.

»Umetnost kot stava«: razstava v casinoju

Stiska z razstavnimi prostori? Kaj ko bi postavili razstavo v casinoju? V casinoju v Jugoslaviji? Nekaterim se je zdela ta ideja vse prej kot neumna in tako je nastala skupinska razstava »Umetnost kot stava«, ki sta jo priredila založništvo L'Ippogriffo in umetnostni kritik Enzo Santese.

Razstavna prostora bosta Casinò v Opatiji in Casinò v Portorožu, prvo razstavo pa bodo neformalno odprli danes v secesijskem poslopju Vile Rozalija.

Poleg zanimive in nadvse neobičajne lokacije, s katero se lahko ponaša razstava, pa je »Umetnost kot stava« - namenjena, žal, izključno porabnikom casinojev (torej ne jugoslovanskim državljanom) - predstavlja z bogatim izborom umetniških del priznanih avtorjev tostran in onstran meje.

Razstavljena bodo namreč dela (dve za vsakega avtorja) Zvesta Apollonia, Giannija Borte, Giorgia Celibertija, Larise Čobal, Renata Danea, Antonija Luigija del Sala, Luciana del Zotta, Eodarda Devette, Maria di Iorija, Tomaža Gorjupa, Giordana Merla, Federica Righija ter mladega umetniško-grafičnega para Plossi-Ferrante.

Tovarišice UDI-Zveze žensk Italije sočustvujejo s Tončko Vidau ob tragični izgubi moža.

Pogovor s predsednico Stanko Hrovatin

Delo knjižnice Pinko Tomažič in tovariši se skladno uokvirja v dejavnost KD Tabor

Če poročamo o pospešeni dejavnosti vseh naših društev in tudi že o številnih prireditvah in nastopih, je prav, da spregovorimo tudi o knjižnicah, ki bogatijo dejavnost društev.

Med takšne knjižnice štejemo na primer knjižnico »Pinko Tomažič in tovariši«, ki deluje v okviru domačega društva Tabor na Opčinah že pet let. Odprtje knjižnice je bilo, kot nam je povedala Stanka Hrovatin, prav 12. decembra 1981, na dan 40. obletnice usmrtitve Tomažiča in njegovih tovarišev. Z delom pa je začela 2. januarja 1982.

»Avgusta smo imeli knjižnico zaprto, ker smo ta čas porabili za pregled knjig, za pospravljanje, za urejevanje, pa še marsikdo nas je tudi v tem času obiskal. Sedaj smo pa začeli z rednim delom. Knjižnica je odprta ob ponedeljkih in petkih, od 16. do 19. ure. Prostori knjižnice pa so na razpolago tudi v času, ko so v domu pevske vaje. Tudi pri zborih so nekateri zadolženi za to dejavnost, tako da si pevci lahko izposojajo knjige. Na razpolago smo tudi učencem naših šol, ki lahko pridejo po knjige ob vsakem času. Formalnosti za izposojevanje so res minimalne. Izpolniti morajo kartonček s svojim imenom in z naslovom knjige, vse ostalo je brezplačno.«

Pred petimi leti ste začeli z urejanjem knjižnice. Koliko je bilo tedaj knjig in koliko jih ima knjižnica danes?

»Na začetku smo imeli okrog 1000 knjig in nič ni bilo urejeno. Dobili smo knjige, ki jih je imelo društvo Tabor, pa Ljudska knjižnica na Opčinah in Sindikalna knjižnica. Od začetka dalje nabavljamo vse novo, kar izhaja v matični domovini in tudi tu pri nas, imamo pa tudi več knjig v italijanščini. In tako šteje knjižnica sedaj že 3.252 knjig, ki jih imamo na policah porazdeljene po tematiki, tako da čitatelju ni težko najti tistega, kar ga zanima in kar išče.«

»Še to moram povedati,« nam je dejala Stanka Hrovatin, »da prejemamo že tretje leto deželno denarno podporo v znesku 1.200.000 lir, ki seveda ne bi zadostovala za našo dejavnost, da ne dobivamo še prostovoljnih prispevkov naših članov in prijateljev. Veliko knjig pa nam naši prijatelji in vaščani tudi darujejo. Tako smo v odboru sklenili, da bomo knjige, ki jih imamo v več izvodih, dali ob Miklavževem sejmu v prodajo, da bi s tem denarjem nakupili nove.«

Knjižnica deluje v dveh prostorih. Prvi prostor so poimenovali Tomažičevo sobo, v kateri sta miza in omara, ki sta bili prav last Pina Tomažiča in so ju njegovi sorodniki knjižnici podarili. Tu so zbrane tudi mladinske knjige, tu se torej zbirajo mladi, ki jih je v društvu Tabor veliko: od tistih, ki obiskujejo glasbeno šolo, folkloro, ki se bavijo z rekreacijo, dramsko dejavnostjo, ki delujejo v Taboru mladih in ki so sploh močno delavni.

»Lani smo izposodili okrog 500 knjig. Posebnih članskih izkaznic nimamo. Kdor je član domačega društva, je tudi član naše knjižnice. Delamo pa pravzaprav za kar široko področje od Bazovice do Proseka, Repentabra in tudi Zgonika.«

Naštela nam je še imena odbornikov, ki odgovarjajo za knjižnico: Saša Gorup, Oskar Bolè, Dana Možina, Gina Antonac in seveda ona sama. »Skušamo dobiti še mlade in smo tri že pridobili. Upamo, da bomo to število še povečali.«

Povedala nam je še, da lepo sodelujejo s šolami, da imajo tam razgovore o knjigah, da so deležni strokovne pomoči Narodne in študijske knjižnice, ki jim še sedaj pomaga pri katalogiranju knjig.

»In, ker že govorimo o knjižnici, ne pozabite omeniti našega glasila »Vestnik«, ki prinaša vesti in novice o delovanju društva, o raznih prireditvah, pa tudi o zgodovini naše vasi in njene okolice. To je torej glasilo naše knjižnice kot tudi društva Tabor. Sedaj smo izdali že 13 številk tega glasila, pri katerem redno sodelujejo: Olga Lupinc, Nori Jerič, Stanka Hrovatin, za oblikovno plat pa poskrbi Magda Tavčar. Glasilo tiskamo v približno 400 izvodih; lahko bi ga še v večji nakladi, če bi ga prodajali po hišah. Članke seveda prispevajo tako mladi, pa prebivalci sosednjih vasi, odgovorni za razne društvene dejavnosti in še drugi kvalificirani sodelavci.«

Knjižnica je imela vsako leto tudi uro pravljic in to ponavadi ob sredah. Pravljice so brali domači igralci pa tudi člani SSG. »Sedaj želimo to dejavnost še popestriti in najti tem uram novo obliko.«

Ponavadi priredi knjižnica tudi svojo razstavo. Letos bo takšna razstava v mesecu januarju, ko se bodo predstavili domači ilustratorji mladinskih knjig.

»Naj povem še to, da pomagamo v okviru knjižnice z zbiranjem podatkov in gradiva o delovanju aktivistov OF, ki so živeli in delovali na Opčinah med letom 1943 in 45. Vse to gradivo bomo vključili v brošuro, ki jo pripravlja sekcija VZPI-ANPI za Opčine, Bane in Ferluge in ki bo nosila naslov »Bitka za Opčine«. Brošura bo izšla 30. novembra ob 15. obletnici odkritja spomenika padlim na Opčinah in bo torej nadaljevanje prve brošure, ki je imela naslov »Uprli so se fašizmu«. Toda o vsem tem bomo podrobneje spregovorili, ko bo vse gradivo zbrano.«

N. L.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE V TRSTU

Otvoritvena predstava sezone 1986/87

Ivan Cankar

ZA NARODOV BLAGOR

Režija: **Dušan Jovanovič**

Premiera danes, 17. t. m., ob 20.30 v Kulturnem domu v Trstu. ABONMA RED A

PONOVITVE

Jutri, 18. t. m., ob 20.30 — ABONMA RED B — prva sobota po premieri
V nedeljo, 19. t. m., ob 16. uri — ABONMA RED C — prva nedelja po premieri
V sredo, 22. t. m., ob 16. uri — ABONMA RED H — mladinski ob 20.30 — ABONMA RED D — mladinski v sredo
V soboto, 25. t. m., ob 20.30 — ABONMA RED F — druga sobota po premieri
V nedeljo, 26. t. m., ob 16. uri — ABONMA RED G — popoldan na dan praznika
V četrtek, 30. t. m., ob 16. uri — ABONMA RED I — mladinski ob 20.30 — ABONMA RED E — mladinski v četrtek

Nadaljuje se vpisovanje abonentov pri blagajni Kulturnega doma od 10. do 12. ure ter eno uro pred pričetkom predstav. ure. Prosimo abonente, da dvignejo abonmajske izkaznice.

razna obvestila

Radi bi opozorili starše otrok, ki so letovali v Tolminu, da je pri Tržaški kreditni banki odprt **tekoči račun št. 4410/38** "namesto cvetja Sergiju Krevatinu" in sicer do 31. 10. 1986. Nato bomo vsoto izročili družini.

Na osnovni šoli A. Sirk v Križu se lahko vpišete na tečaj slovenskega in angleškega jezika, ki ju za odrasle prireja "Tržaška ljudska univerza". Vpisovanje, ki se vrši vsak torek in petek, od 19. do 20.30 v šolskih prostorih, se nepreklicno zaključi 28. t. m. Vpisnina znaša 30.000 lir za vsak tečaj.

KRUT sporoča, da se začne v četrtek, 23. t. m. tedenska plavalna ura v bazenu v Strunjanu. Vpisovanje in informacije na sedežu Krut, Ul. Cicerone 8/B, tel. 631084 vsak dan, razen sobot, med 9. in 12. uro.

Na Univerzitetnem glasbenem centru - CUMT se je pričel TEČAJ ZA IZDELOVANJE LUTENJ, ki ga vodi Marko Ternovec. Tečaj, ki je brezplačen, poteka vsak četrtek zvečer na sedežu centra v prvem nadstropju študentskega doma (Casa dello studente E/2) v Ul. F. Severo 150. Za podrobnejše informacije tel. na št. 44357.

KD F. Prešeren - Boljunec obvešča, da je v teku vpisovanje v plesno šolo od 17. do 18. ure v prostorih gledališča F. Prešeren.

Godbeno društvo Prosek prireja TEČAJ ZA MLADE GODBENIKE. Interesenti naj se javijo v Soščevi hiši danes, 17. 10., v torek, 21. 10., in v petek, 24. 10., od 19. do 20. ure.

SKD Barkovlje obvešča, da bo seja glavnega odbora danes, 17. t. m., ob 20.30.

Slavistično društvo v Trstu obvešča, da bo seja odbora v sredo, 22. oktobra, ob 18. uri v Gregorčičevi dvorani v Ul. sv. Frančiška 20.

MARIU MAGAJNI,

ki nas spremlja ob vsaki prireditvi in ki ga vedno mučimo s številnimi slikami, želimo stokrat in stokrat na zdravje!

SKD Barkovlje in mešani pevski zbor M. Pertot.

razne prireditve

KD Lipa - Bazovica vabi jutri, 18. t. m., ob 20. uri v Bazovski dom na predvajanje filma Bazovica. Posneli so ga učenci OŠ P. Trubar. Nastopil bo tudi pevski zbor Lipa.

Amaterski oder J. Štoka, Prosek-Kontovel, vabi na veseloigro ŠAGRA, ki bo v nedeljo, 19. t. m., ob 17. uri v Kulturnem domu na Proseku.

gledališča

GLEDALIŠČE ROSSETTI

Pri osrednji blagajni v Pasaži Protti je v teku vpisovanje novih in obnovitev starih abonmajev.

GLEDALIŠČE VERDI

Danes ob 18.30 bo v dvorani Baroncini v Ul. Trento 8 predstavitev opere RIGOLETTO, ki bo otvorila operno sezono 1986/87. O operi bo govoril Pierluigi Petrobelli iz Parme.

CANKARJEV DOM

DNEVI BELORUSKE KULTURE V SLOVENIJI (do 18. oktobra 1986)

Velika dvorana

V ponedeljek, 20. t. m., ob 20. uri: večer klasičnega jazza - trio akustične kitare: Christian Escoude, Boulou Ferrè, Babik Reinhardt.

V torek, 21. t. m., ob 20. uri: IZREDNI KONCERT Simfoničnega orkestra Slovenske filharmonije. Dirigent Uroš Lajovic.

Okrogla dvorana

V nedeljo, 19. t. m., ob 20. uri: Henrik Ibsen, HEDDA GABLER - premiera. Absolventska predstava študentov AGRFT. Ponovitev v ponedeljek, 20. oktobra.

Mala dvorana

V sredo, 22. t. m., ob 19. uri: Z ALEŠEVO KAMERO NA HINDUKUŠ IN HIMALAJO - predavanje.

Srednja dvorana

V nedeljo, 19. t. m., ob 20.30: CURLEW - avantgardni jazz ali "hip new music".

KULTURNI DOM NOVA GORICA

Dnevi beloruske kulture v Sloveniji

Danes, 17. t. m., ob 20.15: ZAGREBŠKI SOLISTI. Koncert bo v veliki dvorani Kulturnega doma - Nova Gorica.

PRIMORSKO DRAMSKO GLEDALIŠČE

Danes, 17. t. m., ob 20. uri v Solkanu: Georg Büchner, LEONCE IN LENA.

Predstava bo za red S - petek A in izven.

razstave

V TK Galeriji, Ul. sv. Frančiška 20, razstavlja slikar DEZIDERIJ ŠVARA.

V Konjušnici Miramarskega parka je do 30. novembra odprta razstava MAKSIMILIJAN OD TRSTA DO MEHIKE.

Na Gradu sv. Justa je do 30. novembra od 17.00 do 19.30 na ogled razstava MODA OBLAČENJA V TRSTU.

V umetnostni galeriji Studio Bassanese na Trgu Giotti 8/I je odprta razstava japonskega slikarja SHUSAKUJA ARAKAWE.

V galeriji Cartesius bo do 24. t. m. odprta razstava tržaškega slikarja ALDA FAMAJA.

šolske vesti

Sindikat slovenske šole obvešča vse učiteljice, ki so se vpisale za pripravljalni tečaj, ki ga je organiziral SSŠ, da se bodo začela predavanja v ponedeljek, 20. t. m., ob 17. uri v Ul. Donizetti 3 v Peterlinovi dvorani. Zainteresirane učiteljice bodo na prvem predavanju zvedle za potek tečaja in za program predavanj. Tečaj za vzgojiteljice pa se bo začel v sredo, 22. t. m., ob 17. uri v istih prostorih.

včeraj-danes

Danes, PETEK, 17. oktobra

IGNAC

Sonce vzide ob 6.24 in zatone ob 17.17 - Dolžina dneva 10.53 - Luna vzide ob 17.08 in zatone ob 5.49.

Jutri, SOBOTA, 18. oktobra

LUKA

PLIMOVANJE DANES: Ob 2.37 najnižje -42 cm, ob 8.53 najvišje 55 cm, ob 15.19 najnižje -51 cm, ob 22.21 najvišje 35 cm.

VREME VČERAJ: Temperatura zraka 17,4 stopinje, zračni tlak 1028,3 mb ustaljen, brezvetrje, vlaga 63-odstotna, nebo jasno, morje skoraj mirno, temperatura morja 18,8 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Francesco Menna, Cristian Filippi, Daniele Logar, Alberto Pindozzi, Luca Persich, Elisa Vidussi.

UMRLI SO: 82-letna Vittoria Zbogar, 84-letna Anna Udovissich, 85-letni Marcello Ferluga, 78-letni Giovanni Moro, 66-letni Mario Bevilacqua, 57-letni Matteo Bosazzi, 66-letni Desiderio Abrami, 73-letna Maria Toros, 50-letna Livia Concion, 60-letna Regina Zacchi.

DNEVNA IN NOČNA SLUŽBA LEKARN

Od ponedeljka, 13., do sobote, 18. oktobra 1986

Dnevna služba - od 8.30 do 19.30

Drevored XX. septembra 4, Ul. Bernini 4, Ul. Commerciale 26, Trg XXV. aprila 6 (Naselje sv. Sergija), Lungomare Venezia 3 (Milje), Ul. Settefontane 39, Trg Unità 4.

NABREŽINA (tel. 200466), BOLJUNEC (tel. 228124) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Nočna služba - od 19.30 do 8.30

Ul. Settefontane 39, Trg Unità 4, Lungomare Venezia 3 (Milje).

NABREŽINA (tel. 200466), BOLJUNEC (tel. 228124) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

čestitke

Dragi MARIO, da bi še dolgo ostal med nami tako čil, zdrav in vesel, ti želijo vaške organizacije s Padrič.

Danes naš mali PETER svoj rojstni dan slavi, štiri poljubčke mu Irina podari. Da bi zdrav in vesel še zmeraj med nami rad igral in pel, mu želita tata Sergij in mama Alda.

Nono MARJO in nona STANA sta pred dnevi slavila 47-letnico poroke, danes pa praznuje nono rojstni dan. Da bi še mnogo srečnih in veselih let preživela v naši sredi, jima želijo vsi, ki ju imajo radi.

koncerti

Società dei concerti - Tržaško koncertno društvo. Otvoritev koncertne sezone v ponedeljek, 27. oktobra, z nastopom skupine I SOLISTI AQUILANI, solist Bernard Soustrot - trobenta. Dirigent V. Antonellini.

kino

ARISTON - FESTIVAL FESTIVALOV - 16.30, 22.00 **Il raggio verde,** dram., Fr. 1986, 105'; r. Eric Rohmer, i. Marie Rivière.

EXCELSIOR I - 16.00, 22.00 **Mission,** dram., VB 1986, 123'; r. Roland Joffè; i. Robert De Niro, Jeremy Irons.

EXCELSIOR II - 16.45, 22.00 **Su e giù per Beverly Hills**, kom., ZDA 1986, 105'; r. Paul Mazursky, i. Nick Nolte, Bette Midler.

FENICE - 16.30, 22.10 **Top Gun**, akc., ZDA 1986, 110'; r. Tony Scott; Tom Cruise, Kelly McGills.

GRATTACIELO - 16.30, 22.15 **Affari di cuore**, kom., ZDA 1986, 100'; r. Mike Nichols; i. Meryl Streep, Jack Nicholson.

NAZIONALE I - 16.00, 22.00 **Codice Magnum**, dram., ZDA 1986, 105'; r. John Irvin; i. Arnold Schwarzenegger, Kathryn Harold.

NAZIONALE II - 16.30, 22.15 **Scuola di ladri,** kom., It. 1986, 100'; r. Neri Parenti; i. Paolo Villaggio, Lino Banfi.

NAZIONALE III - 16.00, 22.00 **Prigione modello**, kom., ZDA 1986, 100'; r. G. Mendeluk; i. J. Altman, D. Young.

EDEN - 15.15, 22.10 **Top Perversion**, porn., □□

MIGNON - 16.30, 22.15 **Il segreto della spada,** risanka

CAPITOL - 16.30, 22.00 **Absolute beginners,** dram., VB 1986, 108'; r. Julian Temple; i. Eddie O'Connel, Patsy Kensit, □

ALCIONE - 16.00, 22.00 Pregled japonskega filma: **L'impero dei sensi,** dram., Jap. 1976, 110'; r. Nagisha Oshima; i. Tatsuya Fuji, Eiko Matsuda, □

LUMIERE FICE - 16.00, 22.00 **Follia d'amore,** dram., ZDA 1985, 107'; r. Robert Altman; i. Sam Shepard, Kim Basinger.

VITTORIO VENETO - 16.00, 22.10 **La bestia**, er./dram., r. Walerian Borowszcyk, □□

RADIO - 15.30, 21.30 **Bocche in calore**, porn., □□

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

izleti

Sekcija KPI iz Križa priredi izlet v Moskvo in Leningrad od 28. novembra do 5. decembra 1986. Cena na osebo 700.000 lir. Vpisovanje v Ljudskem domu v Križu ob nedeljah od 11. do 12. ure ali po telefonu 040/220213. Rok vpisovanja zapade 30. oktobra.

SPDT vabi na **IZLET PO KRASU** (na vrh Kokoši nad Bazovico), ki ga prireja v nedeljo, 19. t. m., v okviru delovanja Športne šole. Vpisovanje pri predstavnicah Športne šole po šolah. Izlet je primeren za vse. Hoje bo približno 2 uri. Informacije Zvezdan Babič - tel. 762228. Vabljeni!

SPDT prireja v nedeljo, 26. t. m., avtobusni IZLET V NEZNANO v sodelovanju s pobratenim društvom Integral iz Ljubljane. Odhod ob 7. uri izpred sodne palače. Vpisovanje na ZSŠDI v uradnih urah.

KD Rdeča zvezda priredi 25. in 26. t. m. dvodnevni izlet na Krk in Plitviška jezera. Vpisovanje in podrobnejše informacije nudi Tanja Gruden, Zgonik 24, tel. 229478 od 13.30 do 15.30 in od 18. do 20. ure. Vabljeni!

mali oglasi

PRODAM stanovanje v Nabrežini: kuhinja, štiri sobe, tri terase, dvoje sanitarij in garaža. Tel. od 14. ure dalje na št. 200144 ali 200671.

STAREJŠI samski moški išče hišno pomočnico. Javite se na tel. št. 731482.

IŠČEM v najem ali kupim vilo ali veliko hišo na Krasu. Tel. 040/228390.

PRODAM dirkalno kolo za otroka od 6. do 12. leta starosti. Tel. 040/228390.

LJUBITELJU SLIK prodam originalni indijski batik (dim. 120x85 cm), uokvirjen, zastekljen. Tel. ob večernih urah na št. 812353.

GOSTILNA NA KRASU išče izkušeno kuharico. Pisati na Oglasni oddelek Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst, pod šifro "Kuharica".

16-LETNO DEKLE išče kakršnokoli zaposlitev. Tel. 040/227452.

PRODAM lepo hišo, staro 18 let, z dvoriščem in vrtom, 120 kv. m stanovanja, garaža, pralnica in klet. Tel. 040/228390.

ZAPOSLITEV išče 20-letni fant, sposoben vsakršnega dela. Tel. 228318.

PRODAM vespo primavera za 400.000 lir. Tel. 762228.

PRODAM hrastova in macesnova vhodna vrata, visoka 2,15 m, široka 0,80 m, brez okvirja. Tel. 22613 ali 228547.

SI SAMA, 40-50 let stara? Bi si rada ustvarila novo življenje v dvoje? Srečna bova. Piši na Oglasni oddelek Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst, pod šifro "Srečna" in navedi točen naslov in telefonsko številko.

prispevki

V spomin na Franja Lukšo ob 19. obletnici smrti darujejo žena in hčere 20.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB na Proseku.

Krožek komunistične mladine Zahodnega Krasa daruje 200.000 lir za mladinski skupini P. Tomažič - Bazovica.

V spomin na Justa Grgiča daruje družina Rismondo 150.000 lir za balinarsko sekcijo ŠZ Gaja.

Namesto cvetja na grob Štefanije Gojče daruje družina Žuljan 20.000 lir za KD Skala.

Namesto cvetja na grob drage tete Štefanije Gojče darujeta Marija in Milan 50.000 lir za KD Skala.

Ob 2. obletnici smrti Lucije in Avguština Tula daruje vnukinja Klavdija z možem 20.000 lir za KD Primorsko.

Ob 50-letnici smrti očeta Karla Kapuna darujejo Dragica, Ivan in Lojzi 60.000 lir za pevski zbor Vasilij Mirk.

Ob obletnici smrti mame Angele daruje sin Stanko Čok 50.000 lir za Center za rakasta obolenja.

Ob 7. obletnici smrti Alberta Šemca darujeta žena Rožina in sin Vojko 50.000 lir za moški pevski zbor Vesna.

V spomin na gospo Piščanc daruje družina Babič 15.000 lir za TPK Sirena.

Namesto cvetja na grob Elčine mame Marije Jerlach darujejo Nadja, Andrej in Aleš 50.000 lir za SPDT.

V spomin na sestro Zlatko daruje Anica Slokar 10.000 lir za Dijaško matico, 10.000 lir za Sklad M. Čuk in 10.000 lir za Društvo slovenskih upokojencev v Trstu.

V spomin na Hermana Klanjščka darujejo teta Angela 50.000 lir, Miro Tavčar 50.000 lir, Ivan in Gina Tinta 70.000 lir ter dve družini iz Cerovelj 200.000 lir za popravilo bodočega sedeža Fantov izpod Grmade in Dekliškega zbora Devin.

V spomin na Hermana Klanjščka darujejo družine Terčon-Širca 60.000 lir za pevski zbor Fantje izpod Grmade.

Ob poravnavi članarine za KD Rdeča zvezda darujejo za istoimensko društvo prebivalci iz Saleža: Dušan Grilanc 10.000 lir, Marija Budin 6.000 lir, Karlo Grilanc 2.000 lir, Michele Predonzani 2.000 lir, Ladislav Budin 7.000 lir, Tončka Paulina 7.000 lir in Slavica Budin 5.000 lir.

menjalnica

NAKUPNI TEČAJI 16. 10. 1986

Ameriški dolar	1355.—	Japonski jen	8.30
Nemška marka	689.—	Švicarski frank	842.—
Francoski frank	209.—	Avstrijski šiling	97.80
Holandski florint	610.—	Norveška krona	185.—
Belgijski frank	32.50	Švedska krona	198.—
Funt šterling	1950.—	Portugalski eskudo	9.—
Irski šterling	1860.—	Španska peseta	10.—
Danska krona	181.—	Avstralski dolar	820.—
Grška drahma	9.70	Debeli dinar	2.70
Kanadski dolar	970.—	Drobni dinar	2.70

BCTKB BANCA DI CREDITO DI TRIESTE TRŽAŠKA KREDITNA BANKA Tel.: Sedež 61446 - 68881 Agencija Domjo 831-131

avtomobil in človek

ivan fischer

Fordov poseg na področje majhnih, a hitrih limuzin

Medtem ko potekajo pogajanja med Fordom in italijanskimi oblastmi za nakup milanskega Alfa Romeo, se je nemška tovarna odločila za nekatere športne modele, s katerimi bi hotela poživiti svojo ponudbo. Fordovi modeli veljajo namreč za mirne družinske avte, brez posebnih športnih skomin. Že pred leti pa je Ford s fiesto XR2 in z escortom XR3 posegel na področje majhnih, a hitrih limuzin. Sedaj so sklenili, da se na to področje vrnejo s poslastico za tiste, ki ljubijo športno vožnjo.

Omislili so si namreč »najhitrejši serijski 1600-kubični štirivaljnik na svetu«: gre za escort RS turbo, ki res dosega najvišjo hitrost 206 km/h. To so dosegli s turbinskim polnilnikom garrett T3, ki so ga opremili še z intercoolerjem, motor pa razpolaga tudi z elektronskim vžigom Bosch KE-jetronic. Motor na ta način zmore 132 KM pri 5500 vrtljajih v minuti, pa tudi navor ni od muh: 18,4 kpm pri 2750 vrtljajih. Da bi avto bil kos velikim zmogljivostim motorja so prednjo premo opremili s posebnim diferencialom z zaporo, medtem ko je escort RS turbo serijsko opremljen z mehansko napravo (neke vrste ABS) proti blokiranju zavor. Menjalnik je seveda petstopenjski, razmerja pa so primerna za športno vožnjo.

Escort RS turbo ni samo zelo hiter v konici, zelo dobri so tudi pospeški: od 0 do 100 km/h pospeši v 8,7 sekunde, s čimer bi se lahko ponašale tudi nekatere veljke športne limuzine. Pri vsem tem pa pri Fordu zagotavljajo, da je športni escort še kar varčen in podatki, ki jih imamo na razpolago govorijo vprid tej trditvi: pri 90 km/h porabi 6,6 litra, pri 120 km/h 8,3, v mestnem prometu pa 10,9 litra.

Zunanja oblika escorta turbo je zelo agresivna in relativno velik spojler v zadku to agresivnost še podčrtuje, kot jo podčrtujejo tudi dodatni žarometi, nizkopresečne gume, dve zunanji ogledali in odbijači, ki so pobarvani z istim lakom kot karoserija.

Cena je za avto s temi zmogljivostmi kar zanimiva, saj velja, ključi v roko, 17.690.000 lir.

Za ljubitelje hitrosti

Poleg športnega escorta je sedaj na voljo tudi zelo športna sierra cossworth: poganja jo dvolitrski motor s turbom, dosega pa najvišjo hitrost 240 km/h. Stane 32 milijonov lir

Pripravlja:
Boris Devetak

Nove plošče

BALAAM & THE ANGEL - THE GREATEST STORY EVER TOLD LP

Des, Gim in Mark Morris so trije bratje, ki sestavljajo skupino Balaam & The Angel. Njihov glasbeni stil New Underground je podoben tistemu ansamblov Damned, Killing Joke, Spear Of Destiny, Cult.

Ansambel Balaam & The Angel je doživel svoj veliki uspeh leta 1983 med turnejo s skupino Cult. Leto kasneje so sklenili snemati svoj prvi album z naslovom *The World Of Light*. LP plošči je nato sledilo še nekaj malih, dokler ni skupina pristopila k diskografski hiši Virgin. Tako se je rodil tudi zadnji album *The Greatest Story Ever Told*, ki dokazuje izredne glasbene sposobnosti ansambla. Poslušanje plošče nas lahko spominja na nekatere že legendarne ansamble, kot so bili npr. Led Zeppelin, Doors ali Sixties. Pesem *Don't Look Down* je odličen swing, ki se na koncu spremeni v divji rythm & blues, pri katerem vstopijo poleg kitare in neverjetnih klaviatur tudi pihala in drugi inštrumenti. Mark Morris je med drugim zelo dober glas, ki pride do izraza predvsem v prelepi glasbeni baladi *New King Of Love*. Balaam & The Angel so še razmeroma mlada skupina, kljub temu pa sem prepričan, da bomo o njih še marsikaj slišali.

Ostale pesmi so: *She Knows, Burn Me Down, Light Of The World, Slow Down, The Wave, Warm Again, Never End, Nothing There At All.*

Z nagradami sodelujejo še:

Elektrotehna DO Melodija Mengeš · Založba Lipa Koper · Založništvo tržaškega tiska - Trst · Astra DO Steklarna Hrpelje · Iskra TOZD Elektroakustika Sežana · Ljubljanska banka

Glasovnica za Vročih 10

Ime in priimek: .....

Naslov: .....

Glasujem za: .....

Moj predlog: .....

Bralci Primorskega dnevnika ali Primorskih novic na Tržaškem in Goriškem naj pošljejo glasovnice na naslov: Primorski dnevnik, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst; bralci obeh časopisov v Sloveniji pa na naslov: Primorske novice, OF 12, 66000 Koper. Vsi naj pripišejo oznako »Vročih 10«.

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1

10.30 Nadaljevanka: La donna di quadri (4. del)
11.30 Nanizanka: Taxi
12.00 Dnevnik - kratke vesti
12.05 Variete: Pronto... chi gioca?
13.30 Dnevnik
14.00 Pronto... chi gioca? (2. del)
14.15 Glasbena oddaja: Discoring
15.00 Aktualnosti: Primissima
15.30 Risanka: La storia di Carlotta e del porcellino Wilbur
16.50 Danes v parlamentu
17.00 Dnevnik - kratke vesti
17.05 Dokumentarec: Arawa, una vela tra scienza e fantasia
18.00 Risanka: Wuzzles
18.30 Kviz: Parola mia
19.40 Almanah in dnevnik
20.30 Film: Il cawboy con il velo da sposa (kom., ZDA 1961; r. David Seift); nato risanka
22.40 Dnevnik
22.50 Nanizanka: Alfred Hitchcock presenta - Gigolo
23.20 Dokumentarec o vojski
0.05 Dnevnik - zadnje vesti
0.20 Dokumentarec: Hawaii (1. del)

RAI 2

11.05 Nadaljevanka: La famiglia Vialhe (3. in zadnji del)
13.00 Dnevnik - ob trinajstih
13.25 Dnevnik. C'è da salvare
13.30 Nanizanka: Quando si ama
14.20 Risanka: Braccio di Ferro
14.30 Dnevnik - kratke vesti
14.35 Igre in kvizi: Tandem
16.55 Glasbeni dokumenarec o skladbah J. S. Bacha
17.25 Iz parlamenta
17.30 Dnevnik - kratke vesti
17.35 Inf. odd.: Sereno variabile
18.20 Dnevnik. Šport
18.30 Nanizanka: Il commissario Köster - Licenza dalla galera
19.45 Dnevnik
20.20 Dnevnik. Šport
20.30 Glasbena oddaja: Un altro varietà, z Barbaro Bouchet
22.00 Dnevnik - večerne vesti
22.10 Aktualna oddaja: Aboccaperta
23.30 Dnevnik - zadnje vesti
23.40 Film: Kaan principe guerriero (pust., ZDA 1981, r. Don Coscarelli, i. Marc Singer, Tanya Roberts)

RAI 3

11.45 Informativna oddaja: Televideo
13.00 Nad.: I grandi camaleonti
13.15 Dokumentarec: Obletnice
13.45 Tečaj francoskega jezika
14.55 Simfonična głasba: Ansambel Camerata Nova iz Prage
16.00 Aktualna oddaja: Ospedale sicuro - La sala operatoria
16.30 Informativna oddaja: Com' ferro che bogliente esce dal foco
16.50 Dokumentarec: Cento città d'Italia
17.15 Glasbena oddaja: Dadaumpa
18.25 Dokumentarec: Speciale Orecchiocchio
19.00 Dnevnik
19.35 Aktualna oddaja: Lettera aperta ai giudici d'appello (2. del)
20.05 Informativna oddaja: Finestra aperta
20.30 Dokumentarec: Oltre New York
21.10 Dokumenarec: E. Munch
21.40 Dnevnik
22.15 Nadaljevanka: Esilio (r. Egon Günther, i. Vadim Glowna)
23.30 Glasbena oddaja: Ieri e oggi Festival (2. del)

RTV Ljubljana

9.00 Tednik
10.00 Glasba starega Jadrana: Šibenik
15.35 TV mozaik (ponovitev)
17.20 Poročila
17.25 Otroški spored: Parnik Kolombina (otroška oddaja TV Zagreb)
17.40 Nadaljevanka: Modro poletje (3. del)
18.15 Izobraževalna oddaja: Pred izbiro poklica - Poklici v izdelovanju usnja in krzna ter usnjene konfekcije (1. del)
18.45 Risanka
19.00 Danes: Obzornik ljubljanskega območja
19.30 Dnevnik
19.55 Vremenska napoved
20.05 Informativna oddaja: Trenutki odločitve - Lausanne o prihodnjih OI
21.10 Nanizanka: Derrick
22.10 Dnevnik
22.30 Film: Drugi dvojček (srh., ZDA 1972, r. Robert Mulligan, i. Uta Hagen, Diana Muldaur, Chris Udvarnoky in drugi)

TV Koper

12.55 Športna oddaja: Trenutki odločitve - Lausanne o prihodnjih OI
14.00 TV novice
14.10 Otroški spored z risankami
18.00 Nadalj.: Tra l'amore e il potere
19.00 Odprta meja

V današnji Odprti meji bodo med drugim naslednji prispevki:

RIM - Ponovno odložena senatna razprava o globalni zaščiti Slovencev
TRST - SSG v novo sezono s Cankarjevim Za narodov blagor in okrogla miza o Cankarju
TRST - Obisk ljubljanskih dopisnikov glavnih jugoslovanskih medijev

19.30 TVD Stičišče
19.45 Rubrika: Oggi la città
20.00 Nanizanka: Victoria Hospital
20.25 TV novice
20.30 Koncert: Simfonija št. 3 v d-molu Gustava Mahlerja (dirigent Leonard Bernstein)
22.15 TVD Vse danes
22.25 Dokum.: Verso Hiroshima
23.25 Športna oddaja

CANALE 5

8.30 Nanizanke: Una famiglia americana, 9.20 Una vita da vivere, 10.15 General Hospital
11.15 Kviz: Tuttinfamiglia, 12.00 Bis, 12.45 Il pranzo è servito
13.30 Nadaljevanke: Sentieri, 14.20 La valle dei pini, 15.10 Così gira il mondo
16.00 Dokumentarec iz serije Big Bang: L'atlante che vive
16.30 Nanizanka: Tarzan
17.30 Kviz: Doppio Slalom
18.00 Nanizanke: Baby Sitter, 18.30 Kojak, 19.30 Love Boat
20.30 Nanizanka: Dynasty 21.30 Nadaljevanka: La valle delle bambole
22.30 Variete: Maurizio Costanzo Show
0.30 Nanizanka: Sceriffo a New York

RETEQUATTRO

8.30 Nanizanki: Vegas, 9.20 Switch
10.10 Film: Le cinque schiave (dram., ZDA 1937; r. Lloyd Bacon; i. B. Davis, H. Bogart)
12.00 Nanizanki: Mary Tyler Moore, 12.30 Vicini troppo vicini
13.00 Otroški spored: Ciao ciao, vmes risanke L'incantevole Creamy, Le avventure della dolce Katy, She-Ra
14.30 Nanizanka: La famiglia Bradford
15.30 Film: La Pica sul Pacifico (kom., It. 1959; r. R. B. Montero; i. Tina Pica, Ugo Tognazzi)
17.30 Nanizanka: Febbre d'amore
18.15 Kviz: C'est la vie, 18.45 Il gioco delle coppie
19.30 Nanizanka: Charlie's Angels
20.30 Film: Delitto al ristorante cinese (krim., ZDA 1981, r. Bruno Corbucci)
22.30 Film: Agenti speciali Onu Missione Eiffel (krim., ZDA 1980, r. Claudio Guzman; i. Peter Fonda)
0.20 Nanizanki: Vegas, 1.10 Switch

ITALIA 1

8.30 Nanizanke: Fantasilandia, 9.20 Wonder Woman, 10.10 L'uomo da sei milioni di dollari, 11.00 Cannon, 12.00 Agenzia Rockford, 13.00 La strana coppia, 13.30 Tre cuori in affitto
14.00 Glasbeni oddaji: Candid Camera,14.15 Deejay Television
15.00 Nanizanki: La famiglia Addams, 15.30 Furia
16.00 Otroška oddaja: Bim, Bum, Bam, vmes risanke Il mago di Oz, Lady Oscar, Occhi di Gatto
18.00 Nanizanke: La casa nella prateria, 19.00 Arnold, 19.30 Happy Days
20.00 Risanka: Love me Licia
20.30 Film: Il principe della città (krim., ZDA 1981, r. Sidney Lumet)
22.30 Športna oddaja: A tutto campo
0.45 Košarkarsko prvenstvo NBA: Houston Rockets - Boston Celtics

TELEPADOVA

11.00 Nadaljevanki: Un'età difficile, 12.00 Senorita Andrea
13.00 Risanki: Uomo Tigre, 13.30 Mask
14.00 Nanizanki: Pagine della vita, 15.00 Senorita Andrea
15.45 Nanizanka: La famiglia Holvak
16.30 Risanke: Belle e Sebastien, Uomo tigre, Mask
19.30 Nanizanka: Dr. John
20.30 Film: Niente vergini in collegio (porn., 1979, r. André Farwagi; i. Nastassja Kinski)
22.30 Športni tednik: Eurocalcio
23.30 Šport: Hokej na ledu

TELEFRIULI

13.00 Informativna rubrika: Le associazioni dello shopping
13.30 Nadaljevanka: Rosa De Lejos
14.30 Košarkarska tekma: Fantoni - Arexons
16.00 Glasbena oddaja: GTX music
18.15 Nadaljevanka: Rosa De Lejos
19.30 Dnevnik
20.00 Aktualni tednik: Regione verde
20.40 Varieté, igre in kviz
22.30 Dnevnik
23.00 Informativna odd.: Il salotto di Franca

TELEQUATTRO

(Se povezuje s sporedi Italia 1)
Lastne oddaje:
19.30 Fatti e commenti

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Koledarček, Pravljica, Glasba; 8.10 Alamanah: Na goriškem valu; 8.40 Glasbeni mozaik; 10.10 S koncertnega in repertoarja; 11.30 Pisani listi: Beležka, Sestanek, Glasbeni mozaik; 13.20 Zborovsko tekmovanje Seghizzi; 13.40 Glasbene skice; 14.10 Čas in prostor: Naš jezik, Ne prezrimo; 15.00 Iz filmskega sveta; 16.00 Zbornik: Osebno; 16.20 Glasbene skice; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Kulturni dogodki; 18.30 Glasbene skice.

LJUBLJANA

5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00 Poročila; 4.30 Jutranji spored; 8.05 Radijska šola ; 8.35 Glasbena pravljica; 8.45 Naši umetniki mladim poslušalcem; 9.05 Glasbena matineja; 10.05 Rezervirano za...; 11.05 Ali poznate; 11.35 S pesmijo po Jugoslaviji; 12.10 Vedri zvoki; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Iz glasbene tradicije; 13.30 Melodije ; 14.05 Odlomki iz baleta Labodje jezero; 14.30 Človek in zdravje; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 15.55 Zabavna glasba; 16.00 Vrtiljak želja; 17.00 V studiu; 18.00 Glasba starih mojstrov; 18.15 Gremo v kino; 19.00 Radijski dnevnik; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Pojemo in godemo; 20.00 To imamo radi; 21.05 Oddaja o morju ; 22.00 Našim po svetu; 22.30 Iz glasbene skrinje; 22.50 Literarni nokturno; 0.05 Nočni program.

RADIO KOPER (slovenski program)

13.30, 14.30, 17.30, Poročila; 6.05 Danes se spominjamo; 6.10 Vreme; 6.30 Jutranjik; 6.45 Cestne informacije; 7.00 Jutranja kronika; 7.20 Tržnice; 7.30 Jutranji servis; 13.00 Mladi val Radia Koper; 14.40 Pesem tedna; 15.00 Človek v človeku; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.30 Primorski dnevnik; 17.00 Pogovor o...; 17.35 Glasbene aktualnosti; 18.00 Zaključek.

RADIO KOPER (italijanski program)

8.30, 10.30, 13.30, 17.30, Poročila; 7.15, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Glasba; 6.45 Koledarček; 7.00 Dobro jutro v glasbi; 8.00 Prisrčno vaši; 8.35 Po vaši izbiri; 9.15 Edig Galletti; 9.32 Dragi Luciano; 10.00 Popevka tedna; 10.05 Hit parade; 10.35 Vstop prost; 11.00 Jezikovna pravila; 11.15 Glasba; 11.30 Na prvi strani; 12.00 Glasba po željah; 15.00 Tednik o kulturi in umetnosti; 15.45 Sintonizzatissimi; 16.00 Country music; 16.33 Blitz; 17.00 Bubbling; 17.33 Folk glasba; 18.33 Jazz glasba; 20.00 Nočni program.

RADIO OPČINE

10.00 Glasbena matineja, v studiu Majda; 19.00 Otroška oddaja: V svetu fantazije, vodi Roža; 20.00 Mix time, vodita Paolo in Roberto; 21.30 Nočni val, vodi Igor.

Zakon o prosti coni zapade 31. decembra

Goriško prosto cono bodo podaljšali vendar ne takšne kakršna je sedaj

Prosto cono bomo na Goriškem brez dvoma imeli tudi v bodoče. Vendarle bo treba ugotoviti, ali bodo predpisi podobni tistim, ki so sedaj v veljavi, ali bodo kontingenti porazdeljeni tako kot do sedaj, ali bo tako kot doslej ostala krajevna omejitev. Vse to so vprašanja s katerimi se, sicer z dokajšnjo zamudo, ukvarjajo tukajšnji politiki ter gospodarstveniki.

Prejšnji večletni zakon je namreč zapadel 31. decembra lani. Ker se niso tukajšnji dejavniki pravočasno domenili kaj sploh hočejo, je rimski parlament zakon podaljšal za enoletno dobo, do 31. decembra 1986, ne da bi spreminjal pred leti sprejetih določil. Politiki in gospodarstveniki so se takrat zmenili, da bodo že v spomladanskih mesecih skušali doseči sporazum in Rimu predstavili enotno platformo. Pozicije v Gorici so bile diametralno nasprotne. Gospodarstveniki, ki so takrat vedrili v Goriški trgovinski zbornici, so bili, skupno z nekaterimi politiki, za ohranitev določil prejšnjega zakona. Šlo jim je predvsem za to, da ostane velik del kontingentov v trgovinskem sektorju in da bo z njimi razpolagala majhna skupina trgovcev na debelo. Na drugi strani pa so bili sindikati in nekatere politične stranke, ki so izražale in izražajo mnenje, da je treba povečati kontingente namenjene industriji. Tako bi lahko povečali število zaposlenih v tovarnah. Že lani, predno je bil zakon podaljšan le za eno leto, so nekateri v Rimu skušali doseči, da bi ga podaljšali brez spremembe besedila za deset ali petnajst let.

Spomladi je prišlo, ob ostrem nasprotovanju nekaterih goriških poslovnih in političnih krogov, do zamenjave v vodstvu Trgovinske zbornice. Pred nekaj dnevi je prišlo do dodatnih in korenitih sprememb v odboru iste zbornice. V tem času so nekateri odgovorni v Rimu že povedali svoje misli v zvezi z obnovitvenim postopkom goriške proste cone. Minister za finance Visentini je že dejal, da Trstu ne bodo dali kontingenta bencina po nižji ceni. V osnutku obnove zakona o goriški prosti coni je namreč predvideno, da bi kontingente bencina dali tudi Tržačanom in da bi prebivalci Goriške pokrajine dobili enake dotacije, kot jih imajo prebivalci Gorice in Sovodenj. Visentinijeve izjave so v Trstu že vzbudile nekatere proteste.

Demokristjanski poslanec Rebulla je pred dnevi izjavil, da bi bila prava nesreča, če bi zakon podaljšali takega kakršen je, brez vsakih sprememb. Spremeniti ga je treba. Tudi demokristjani so torej za spremembo zakona, kar že več let zahtevajo sindikati in levičarske stranke, komunisti v prvi vrsti.

Pred dnevi je tudi predsednik goriške pokrajinske uprave Cumpeta govoril o tej stvari s podtajnikom pri predsedstvu vlade Amatom, ko je ta bil na obisku v naši deželi. S Cumpeto so bili senator Battello, poslanec Rebulla, predsednik Trgovinske zbornice Bevilacqua in goriški župan Scarano. V izjavi za tisk je Cumpeta dejal, da je treba zakon takoj podaljšati. Vendar to ne sme biti zakon, ki je podoben tistemu, ki je bil doslej v veljavi. Prav tako imajo Goričani pomisleke o tem, da bi ugodnosti zakona razširili na druga območja naše dežele. 31. december je blizu. V parlamentu mora priti do jasne razprave, ne samo do enostavnega glasovanja o podaljšanju. Amato je goriški delegaciji obljubil, da bo zadevo pospešil na najvišjem mestu v Rimu. Dejal je tudi, da je predsedstvo vlade mnenja, da je obstoječe partikularne zakone treba ohraniti le na tistem teritoriju, kjer ti zakoni že veljajo.

Ob dvajsetletnici pisateljeve smrti

Drevi v Attemsovi palači posvet o Eliu Vittoriniju

»Nikoli se ni bal protislovja ali spremembe svojih mnenj, ni se bal tega, kaj bodo drugi mislili ali govorili o njem. Ni mu bilo mar za lastno podobo, pač pa je bil zvest edino ideji resnice, ki jo je čuval v sebi in ki ga je spremljala do smrti.« S temi besedami je pisateljica Natalia Ginzburg označila Elia Vittorinija, pisatelja, publicista, intelektualca, ki izstopa kot ena markantnejših osebnosti italijanske kulture našega stoletja.

O pisatelju, ki je v mladih letih preživel nekaj časa tudi v Gorici, bo danes in jutri govor na posvetu, ki ga prireja pokrajinska uprava v dvorani Attemsove palače. Priložnost je dvajsetletnica Vittorinijeve smrti, ki poteka letos. Kot je napisal predsednik Pokrajine prof. Silvio Cumpeta, je pisateljevo bivanje v Gorici v letih 1927-28 bilo v takratnem obdobju življenjskega umetniškega eksperimentiranja velikega pomena za njegovo nadaljnje delo. Na posvetu naj bi tudi poglobili aktualnost pisateljevih moralnih in umetniških nazorov, ki so lahko še vedno v zgled mladim.

Posvet se bo pričel drevi ob 17. uri s pozdravom predsednika pokrajinske uprave. Uvodni poseg bo nato imel prof. Elvio Guagnini s tržaške univerze, za njim pa bosta spregovorila še prof. Cesare De Michelis z univerze v Padovi in pisatelj Elio Batolini. Drugo zasedanje bo jutri dopoldne, prav tako v Attemsovi palači: od 9.30 dalje se bodo zvrstili trije referati, ki jih bosta podala univerzitetna profesorja Giovanni Falaschi iz Firenc in Guido Guglielmi iz Bologne ter literarni kritik prof. Giancarlo Ferretti. Po teh posegih, ki naj bi dali izčrpno sliko Vittorinijeve osebnosti, njegovega odnosa do družbe, literature in politike, se bo posvet v dopoldanskem času sklenil z diskusijo.

Marušič in Uršič danes v centru Fogar

V mali dvorani kulturnega centra Luigi Fogar v Semeniški ulici bo danes ob 17. uri tretji večer, posvečen preučevanju slovenske kulture in umetnosti v Primorju, iz ciklusa, ki ga prireja Inštitut za cerkveno in družbeno zgodovino v Gorici. Po uspelih predavanjih profesorjev Pirjevca, Salimbenija, Rebule in Cevca bomo danes lahko poslušali zgodovinarja in ravnatelja Goriškega muzeja v Kromberku Branka Marušiča, ki bo govoril o slovenski kulturi v 19. stoletju, ter Boruta Uršiča, sodelavca Slovenske akademije znanosti in umetnosti, ki bo govoril o slovenski umetnosti v osemnajstem in devetnajstem stoletju.

Jugoslovanski novinarji v Gorici in v Benečiji

Gorico in Slovensko Benečijo so včeraj obiskali jugoslovanski novinarji, ki iz Ljubljane dopisujejo za različne jugoslovanske časopise ter agencije. Kot dan prej v Trstu, so se pri nas seznanili s tukajšnjo realnostjo. V Kulturnem domu so jih sprejeli predsednik TO SKGZ dr. Mirko Primožič ter tajnik Igor Komel in predsednica upravnega odbora Kulturnega doma Nada Sanzinova. Obrazložili so jim delovanje v tem domu kot tudi položaj v goriškem zamejstvu.
Zatem so se jugoslovanski novinarji seznanili s tukajšnjim položajem slovenskega in italijanskega časopisja v pogovoru s člani goriške redakcije Primorskega dnevnika. Popoldne so se podali na obisk Benečije in se pogovorili z zastopniki tamkajšnjega slovenskega življa.

Od jutri do 26. oktobra

Prava paša za radovedne oči na sejmu Motor Expo Racing

Ves trud, ki ga je Robert Mervic vložil v pripravo sejma Motor Expo Racing, bo brez dvoma kronan z uspehom že jutri, ko se v Gorici odprejo vrata razstavišča Espomego ob Ločniškem mostu. V vseh paviljonih razstavišča je namreč že polno vozil najrazličnejših — kar dvaintridesetih znamk. Motor Expo Racing bo odprt do naslednje nedelje, 26. oktobra. Na sporedu so seveda razna tekmovanja, ki se bodo odvijala vsak dan.

Organizator je poskrbel tudi za zabavne programe, ki bodo pritegnili tudi take, ki jih sicer avtomobili kdovekaj ne zanimajo. Jutri, v soboto, ob 17. uri, bo znana televizijska igralka Amanda Lear imela svoj show. Naslednjo soboto bo nastopila Tracy Spencer.

Vendar pa bo zanimanje desettisočev usmerjeno v avtomobile, še zlasti v tekmovalna vozila. Na ogled bosta dve vozili formule 1, in sicer brabham ter alfa romeo, poleg tega pa še cel kup vozil drugih tekmovalnih kategorij.

V okviru sejma bodo tudi nekateri strokovni posveti. V nedeljo dopoldne bo namreč posvet o varnosti na cestah, ki se ga bodo udeležili vidni italijanski strokovnjaki.

Sejem torej odpro jutri. Ker je pobuda zanimiva bomo naše bralce sproti obveščali, saj smo prepričani, da jih je med njimi zelo veliko takih, ki bodo obiskali ta goriški sejem motorjev in avtomobilov. Saj gre, konec koncev za najpopolnejši in tudi najpomembnejši sejem te vrste v vsej naši deželi

Pozor na neužitne malice

Po odloku namestnika državnega pravdnika v Milanu dr. Trignola so te dni tudi v Gorici, kot na vsem italijanskem ozemlju, prepovedali prodajo oz. druge oblike razdeljevanja konfekcioniranih malic Raider, ki jih proizvaja podjetje Mars Italia s sedežem v kraju Corsico pri Milanu. V prejšnjih dneh je podjetje v reklamne namene brezplačno razdelilo te malice učencem in dijakom šol v Milanu in Genovi. Mnoge med njimi je, potem ko so zaužili malice, zajela slabost.

koncerti

V Kulturnem domu v Novi Gorici bo danes, v petek, 17. oktobra, ob 20.15 koncert komorne glasbe. Igral bo ansambel Zagrebški solisti, kot solist nastopi Ksenija Jankovič.

V Občinskem gledališču v Tržiču bo danes, v petek, 17. oktobra, tretji koncert letošnje abonmajske sezone. Igral bo Simfonični orkester Radiotelevizije Ljubljana pod vodstvom Antona Nanuta. Solista bosta violinist Cristiano Rossi in Helmut Wittek. Na sporedu so skladbe Albana Berga in Gustava Mahlerja (Četrta simfonija).

V cerkvi v Doberdobu bo danes, 17. t. m., ob 20.30 v okviru ciklusa orgelskih koncertov, ki jih Pokrajinska uprava prireja v cerkvah na Goriškem, nastopil organist Ezechiele Podavini. Predstavil bo izbor orgelskih skladb iz 17. in 18. stoletja.

Na Mirenskem gradu bodo jutri, v soboto, 18. oktobra, ob 20. uri koncertirali organist Hubert Bergant in operni solisti sopranistka Zlata Ognjanovič, basist Dragica Ognjanovič in baritonist Marcel Ostaševski. Izvajali bodo dela Haendla, Mozarta, Gounoda, Verdija, Schuberta, Wagnerja.

Pozitivno zaposlovanje mladih v mali industriji na Goriškem

Predstavniki pokrajinskih sindikalnih zvez CGIL, CISL in UIL ter združenja malih industrijcev API so se v teh dneh po nekaj mesecih ponovno sestali, da bi ocenili tranutno stanje goriškega gospodarstva in primerjali stališča obeh strani glede odprtih vprašanj na tem področju.

Govor je bil v prvi vrsti o problematiki zaposlovanja, kjer so ugotovili, da je od začetka leta, kar zadeva malo industrijo, opazen sicer skromen pozitiven premik. Po podatkih API so namreč v njihovo zvezo včlanjena podjetja letos zaposlila približno 150 novih delovnih moči. Od teh je petina uslužbencev, štiri petine pa je delavcev. Veliko večino teh zaposlitev so omogočile začasne pogodbe za poklicno usposabljanje. Glede teh so se sindikalisti in delodajalci domenili za ponovno srečanje, na katerem naj bi proučili, koliko od teh pogodb za določen čas se bo ob poteku predvidenega roka pretvorilo v redno delovno razmerje.

Pogovor je nato zajel vprašanje izrabe 95 milijard, ki jih bo paket Altissimo prinesel Goriškemu skladu. Ugotovili so, da obstaja med stališči obeh strani precejšnje soglasje, saj tako sindikati kot mali industrijci poudarjajo, da ne sme priti do dvojnikov s kopičenjem raznih posegov in olajšav ter da je treba z rotacijo razpoložljivih sredstev podaljšati v času njihove pozitivne učinke. Glede povezave med Trgovinsko zbornico, ki bo upravljala sredstva, in koristniki obstaja soglasje o potrebi po tehnično-posvetovalnem organizmu, ki naj bi proučeval posamezne prošnje.

Tretja tema diskusije na srečanju je bila perspektiva uvedbe novosti z zakonom za obmejna območja. Mali industrijci menijo, da je treba valorizirati mednarodno vlogo naše dežele, za sindikate pa je v tem okviru potrebno, da si goriška pokrajina oblikuje jasen razvojni načrt za 90. leta.

Nov semafor na Tržaški ulici

Z današnjim dnem bo na križišču med Tržaško ulico, Ul. Stuparich in Ul. Trivigiano pričel delovati semafor, ki bo odslej urejal promet na tem pomembnem vozlu ob vstopu v mesto. Semafor bodo namestili, da bi odpravili zastoje v gostem prometu, ki se v zadnjem času steka v to križišče. Doslej so bili zlasti šoferji, ki so privozili na križišče iz Ul. 3. Armata po Ul. Stuparich, večkrat primorani čakati dalj časa, da so se lahko vključili v promet po Tržaški ulici.

Manj težav v prometu bo tudi na nevarnem križišču v Ul. Gregorčič, kjer so odpravili okvaro na semaforju.

Za ladjedelništvo napovedanih 120 milijard lir investicij

V tržiški ladjedelnici je bila včeraj skupščina delavcev, na kateri je vsedržavni sindikalni predstavnik ladjedelniškega sektorja Franco Petralia predstavil vsebino osnutka sporazuma z vodstvom Fincantieri o preosnovi proizvodnje in z njo povezanimi problemi v ladjedelništvu. Okvirni sporazum so dosegli v torek v Rimu.

Po mnenju sindikalnega predstavnika gre za pomemben dosežek, saj je to prvi sporazum po petih letih, v katerih se je zelo zaostrila kriza v ladjedelništvu. Sporazum lahko premakne nekatera vprašanja z mrtve točke. Po drugi strani, je ugotovil, so v teku kompleksni procesi restrukturacije, ki jim sindikat ne sme slediti samo pasivno, ampak mora imeti tudi konkretno možnost soodločanja.

Cilj, ki sta si ga s sporazumom zadali obe strani in ki je tudi osnova procesa preosnove proizvodnje, je v tem, da bi v čim krajšem času ladjedelništvo v Italiji doseglo evropski standard. Vodstvo Fincantieri se je obvezalo, da bo skušalo to doseči z večjimi investicijami. Napovedali so, da bodo v trletju 1986-88 investirali v štirih sektorjih skupine (gradnja trgovskega in bojnega brodovja, popravila in izdelovanje velikih motorjev) 120 milijard lir. Z druge strani je sindikat pristal na večjo fleksibilnost in mobilnost delovne sile. Okvirno so se tudi sporazumeli o načelu, da mora biti določeno vzporedje med rastjo produktivnosti in nivojem plač. Konkretne možnosti povezave naj bi preučile mešane delovne skupine.

izleti

Društvo slovenskih upokojencev za Goriško javlja urnik odhoda avtobusa, v nedeljo, 19. t.m., za izlet na morje. Prvi avtobus bo odpeljal ob 7. uri iz Travnika, mimo gostilne Primožič v Pevmo, Oslavje, Števerjan in Podgoro, drugi pa ob 7.20 v Štandrež, ustavil bo pred cerkvijo, Sovodnje in Gabrje.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE V TRSTU

Ivan Cankar
ZA NARODOV BLAGOR
Režija: Dušan Jovanovič
V ponedeljek, 20. oktobra, ob 20.30 — ABONMA RED A
V torek, 21. oktobra, ob 20.30 — ABONMA RED B

Vpisovanje abonentov še danes od 17.30 do 19. ure v Kulturnem domu v Ul. Brass 20, tel. 33-288 ter eno uro pred pričetkom predstav.

kulturni dom

Jutri, 18. oktobra, ob 20. uri proslava ob 40-letnici Slovenskega deželnega gospodarskega združenja. Slavnostna govora, koncert, odprtje razstave, predstavitev spominske publikacije.

V ponedeljek in torek ob 20.30 gledališka sezona SSG - Ivan Cankar: Za narodov blagor. V ponedeljek abonma red A, v torek red B.

kino

Gorica

VERDI 18.00 - 22.00 »Absolute beginners«. David Bowie. Prepovedan mladini pod 14. letom.

CORSO 18.00 - 22.00 »Top gun — lassù con il meglio del meglio«.

VITTORIA 17.30 - 22.00 »Cicciolina in: banane al cioccolato«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Tržič

COMUNALE 20.30 Koncert Simfoničnega orkestra RTV iz Ljubljane.

EXCELSIOR 17.30 - 22.00 »Scuola di polizia n. 3«.

Nova Gorica in okolica

SOČA Danes zaprto.
DESKLE 19.30 »Operacija Harpuna«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

Alesani, Ul. Carducci 38, tel. 84268.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

Alla salute, Ul. C. Cosulich, tel. 711315.

POGREBI

Danes v Gorici ob 12.30 Ludvik Čotar iz mrliške veže splošne bolnišnice na glavno pokopališče.

Dijaki 1. razreda Strokovnega zavoda za trgovino Ivan Cankar, ravnatelj, učno in neučno osebje izrekajo dijaku Zoranu Stefanoviću iskreno sožalje ob izgubi dragega očeta.

SDGZ 40

Vabimo vse goriške člane Slovenskega deželnega gospodarskega združenja in njihove družine na proslavo in predstavitev publikacije o 40-letnem delu SDGZ jutri, v soboto, 18. oktobra 1986, ob 20. uri v KULTURNEM DOMU V GORICI, Ulica Brass 20.

Prvi abonmajski koncert Glasbene matice

Nastop orkestra Slovenske filharmonije z madžarskim dirigentom in M. Pogačnikom

Petnajsta jubilejna sezona abonmajskih koncertov Glasbene matice Trst se je začela v soboto, 11. oktobra, v Kulturnem domu v Trstu s koncertom simfoničnega orkestra Slovenske filharmonije, ki ga je vodil mladi madžarski dirigent Janos Kovacs in s solistom-violinistom Mihom Pogačnikom. Glasbeni večer je izzvenel v svečanem vzdušju ob glasbi Haydna, Mozarta in Brahmsa. K svečanosti je mnogo prispevala tudi polna dvorana italijanskih in slovenskih poslušalcev.

V glasbeni večer nas je popeljala prijetna glasba Josepha Haydna. Slišali smo njegovo simfonijo štev. 92 v G-duru imenovano »Oxfordska«. To Haydnovo delo je bilo prvič izvedeno 1791. leta, ko je bil skladatelj v Oxfordu promoviran za častnega doktorja glasbe. (Za to priliko je Haydn napisal skladbo, ki je bila prezahtevna za javno izvedbo le z nekaj vajami, zato so izvedli lažjo skladbo, ki jo je skladatelj napisal v Parizu leta 1788. To pariško delo je sedaj znano kot Oxfordska simfonija). Mladi madžarski dirigent Janos Kovacs (rojen 1951 v Budimpešti) je vešče vodil simfonike Slovenske filharmonije. Njegova odlika so muzikalno prepričljive interpretacije, kar je prišlo predvsem do izraza v počasnih stavkih koncerta. Zaradi večje poglobljenosti v oblikovanju melodičnih linij je bila nekoliko zanemarjena ritmična stran izvedb. To smo doživeli pri izvedbi lahkotne Haydnove glasbe, kot tudi pri interpretaciji ostalih glasbenih del koncertnega večera.

Vsako glasbeno delo ima smisel in vrednoto takrat, ko postane trdna vez in odvisnost med glasbo, izvajalcem in poslušalci. Taka vez in odvisnost je nastala pri izvedbi in poslušanju osrednje skladbe glasbenega večera Mozartovega Koncerta za violino in orkester štev. 4 v D-duru kv. 218. Solist-violinist Miha Pogačnik se je z briljantno igro in svojim duhom poosebil z Mozartovo glasbo in v ta krog povezal tudi poslušalce. Popolnost glasbeno-estetskega doživljanja pa je včasih zmotilo neskladje med orkestrom in umetniško izpovednimi hotenji solista in dirigenta.

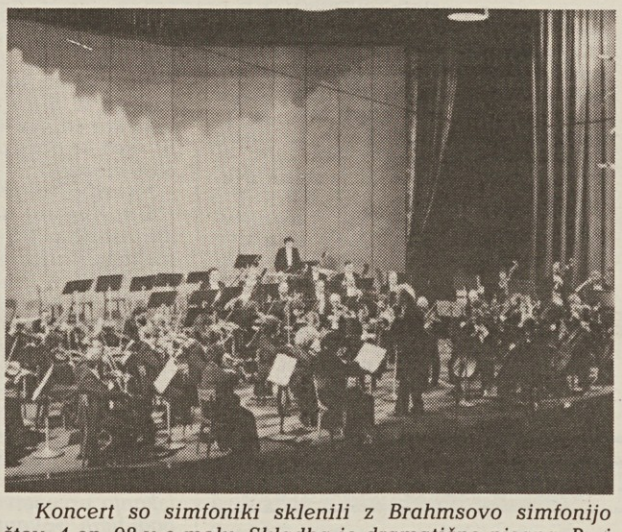

Koncert so simfoniki sklenili z Brahmsovo simfonijo štev. 4 op. 98 v e-molu. Skladba je dramatično pisana. Prvi stavek je poln različnih razpoloženj, ki prehajajo od silovitosti preko nežnosti v mirno tekočo glasbo. Dramatičnost glasbene vsebine je dirigent potenciral z velikimi dinamičnimi kontrasti, ki se povsem niso ujemali z Brahmsovo klasično zadržanostjo. Zadnji stavek Brahmsove simfonije se začenja z zamišljeno temo v stari obliki chaconne in se preko sodobno pisanih variacij razvije do slavnostnega viška, ki zazveni v vsej svoji veličini. Ta stavek, ki je sklenil koncertni večer, naj bo tudi prispodoba kulturnemu življenju in delovanju Slovencev v zamejstvu.

MIRKO SLOSAR

radijski odmevi

Zgodba, ki zastavlja bistvena vprašanja

»Dogodek za vrati« Darke Čeh je tisti primer (radijskega) zapisa, ki vzpostavlja izbrano fabulativno in pomensko zgradbo, je neke vrste prispodoba življenja, prispodoba, ki govori že sama po sebi. Kot poslušalci (ali bralci) sicer iščemo natančne odgovore in pojasnila, za tovrstno dobesednost smo v nekem smislu prikrajšani, pričakovanje pojasnitve pa nas pravzaprav drži v stalni napetosti.

Za kaj torej gre v pričujoči igri, ki jo je Jože Babič kot režiser pustil teči razmeroma v tišini in brez odvečnih komentarjev? On se zjutraj zapre v svojo sobo, bolje, noče iz nje, čeprav ga na vse načine priganjajo žena, tašča in končno tudi vodja projekta iz podjetja, ki mu mora dostaviti neke nujne operativne papirje. V napol sarkastični, absurdni atmosferi, poteka nekoliko dolgo odmerjeno pregovarjanje, da bi se nenadoma znašli z istim prostovoljnim izolirancem na potovanju z vlakom. Vzdušje je sedaj spremenjeno, naš junak se bo srečal z aktivno mlado damo, ki se presenetljivo in prodorno posveča njegovi zgodbi, ne odneha s prijaznostjo, je ves čas na njegovi strani, kot pravimo, da bi na izbrani postaji izginila neznano kam. Od tod dalje je potovanje že obdano z rahlo grozljivostjo, mlade dame nihče ni videl, toda ko ga bo preteči kočijaž pripeljal do lepe velike hiše, kjer si bo junak končno odpočil od vseh muk in težke utrujenosti, ga bo sprejela ista mlada dama, ki ga je na vlaku zajela s svojo nežnostjo in pronicljivo toplino. Toda medtem vderejo v sobo, iz katere še vedno ni nesrečneža — tukaj je presenečenje igre — in ga najdemo mrtvega z nasmeškom na ustnicah. Očitno je umrl srečen in spokojen.

Verjetno hoče zgodba utemeljiti težavnost bivanja, zategadelj človek noče več v vsakdan, v svet med ljudi, kakor je tudi podčrtal silovit vzgib k sreči, po potovanju onstran dobrega in zlega v pokrajini, ki je nenavadna in skrivnostna, je pa popotniku naklonjena. V njej se pojavi razumevajoče lepo bitje, ki ti ublaži gorje in muke, bitje, ki mu moraš slediti, pa čeprav pustiš za seboj vse, kar je bila do tega trenutka tvoja zgodba, tvoje pribežališče — in posredno tudi tvoja ječa. Bivanje kot kletka, ki ti dovoli le stopicanje navzgor in navzdol, lastna usoda kot oklep, iz katerega ni mogoče izstopiti — razen enkrat samkrat poslednjič, v napovedi poslednjega potovanja, labodjega speva, ki te po možnosti v srečnem vzdušju pomakne od tukaj daleč tja.

V osrednji vlogi je nastopil Alojz Milič, še posebno prepričljiv v sekvencah popotovanja, ko je navdušil z nepričakovanim lirizmom in doživeto toplino. Enako vabljivo je vlogo neznanke podala Miranda Caharija, medtem ko so ustrezen delež igri prispevali še Bogdana Bratuž, Barbara Jakopič, Silvij Kobal, Alda Sosič, Drago Gorup in Stojan Colja.

JANEZ POVŠE

Soobstoj avantgard

Društvo za estetiko je priredilo mednarodni kolokvij o soobstoju avantgard, na katerem poleg domačih sodelujejo tudi znanstveniki iz desetih evropskih držav in ZDA. Pogovori potekajo v tiskovnem središču Cankarjevega doma in se bodo končali jutri zvečer, ko se bo znanstveni zbor zaključil z eno od spremnih prireditev, ogledom filma Karpa Godine Splav Meduze.

Na sredinem slovesnem začetku simpozija je spregovoril Boris Majer, ki je posebej govoril o povezovanju različnih ved in kultur. Sledili so različni referati, ki se bodo zvrstili še danes in jutri. Obdelali bodo področja glasbe, likovnosti, filma, gledališča in literature, vsega skupaj torej kar 45 prispevkov.

Boris Zuljan bo razstavljal v TK Galeriji

V središču moje pozornosti je človek

Galerija Tržaške knjigarne bo od četrtka, 23. oktobra, gostovala novega slikarja, Borisa Zuljana. Tako je na vrsti torej nova »domača« produkcija; slike, ki dišijo po Krasu in Bregu, kjer se prvinski, slikarski elementi odlično vežejo z majhno dozo dekorativnosti. Boris Zuljan slika Kras in Breg, njuno arhitekturo in naravo, v njegovih slikah pa ne čutimo nostalgije po nekdanjih časih, njegovi utrinki niso spomini, ali niso samo to, so tudi iskanje današnjega, današnjih sprememb, ki jih slovenski človek na Krasu in v Bregu doživlja na lastni koži. So pa tudi utrinki meščana in njegovega spremenjenega odnosa do narave. O vsem tem smo se z Borisom sproščeno pogovorili.

V tvojem delu je od vsega začetka zasledljiva stilistična in tematska kontinuiteta: narava in naša arhitektura na Krasu. V glavnem ni bilo zaslediti človeških figur. Naenkrat pa, mislim na lansko razstavo v Občinski galeriji, so tu človeške figure.

Človek je bil vedno v središču in, če lahko tako rečem, cilj mojega dela. Na človeka so seveda naslovljena moja dela, vendar po navadi slikam okolje, v katerem ta človek živi in sicer iščem dostojanstvo človeka v okolju, kjer živi. Na razstavi, ki jo omenjaš, je bilo nekaj ženskih figur. Vendar so bile te sad določenega obdobja, enostavno študije nekega življenjskega trenutka. Sedaj se ponovno vračam na okolje. Večletno bivanje v mestu me je oddaljilo od kraške narave. Zaradi tega tudi subjekt, ki ga slikam, zaživi na sliki drugače. Tu so občutki, ki jih ima človek, ki živi v mestu. Zgradba slike, to je ritem in barva, ostaja ista, drugačna pa sta občutek in vzdušje. V mestu se sploh ne počutim utesnjenega, vendar okolje vpliva na tvojo zunanjost in na tvojo notranjost, zato so moje sedanje slike drugačne od mladostnih. Mogoče je trenutno precej razpoznavna ambivalenca: na eni strani tesnoba, na drugi pa radoživost.

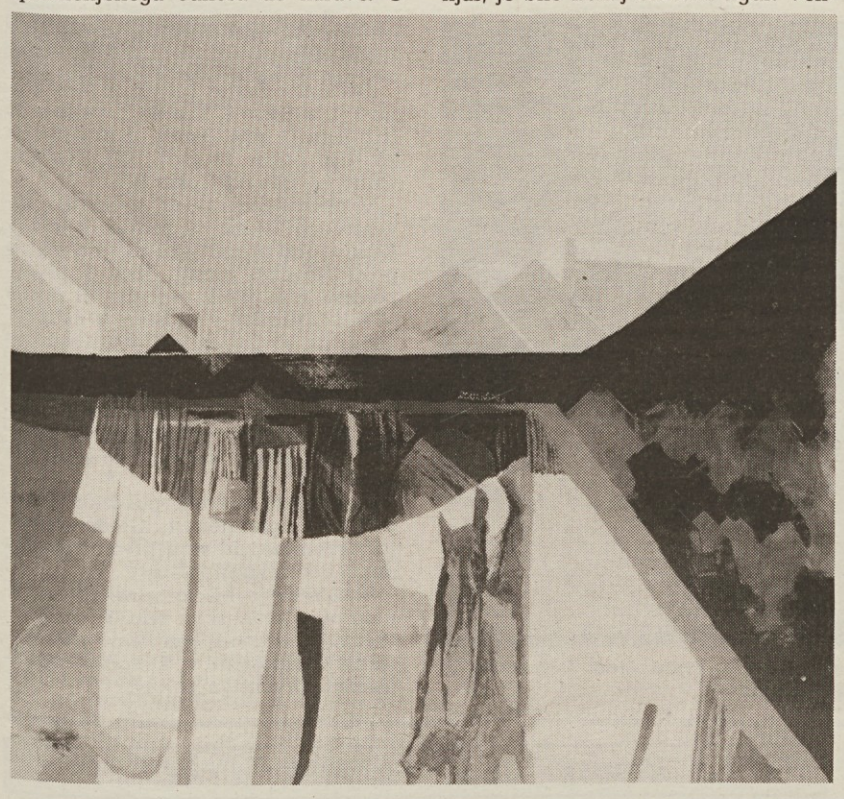

Kaj pa pomeni slikarstvo v tvojem življenju?

Po eni strani je slikarstvo zame neke vrste preučevanja in preverjanja okolja, v katerem živim, po drugi strani pa si s slikanjem ustvarjam drugačen svet, takšnega, ki bi mi, kljub umetelnosti, popolnoma zadostoval.

Ob slikarstvu se ukvarjaš tudi z restavratorstvom. Kdaj si začel s to dejavnostjo?

Še ko sem obiskoval umetnostni zavod. Takrat sem bil za asistenta svojemu profesorju Bastianuttu. Pozneje sem sodeloval še z nekim beneškim mojstrom, nakar sem obiskoval tečaj na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani pri profesorju Kokalju. V glavnem popravljam slikarijo: platna, freske, skratka vse, kar je naslikanega. Delovni postopki pa so lahko zelo različni, vse je odvisno od podlage, vsako restavratorsko delo zahteva različne posege. Na tem področju delam za starinarje in privatnike v Trstu in deželi.

Je restavratorska dejavnost na kakšen način vplivala na tvoje slikarstvo?

Seveda. Predvsem je bila pomembna ugotovitev, da so stari mojstri ustvarjali s takšnimi tehnikami in takim materialom, ki je ostal v času. To dandanes večkrat pozabimo, ko eksperimentiramo in uporabljamo vse najnovejše in najrazličnejše materiale, ki so med drugim v našem delu nepreverjeni in se nato skvarijo v nekaj letih.

Ustvarjaš za večnost?

Večnost je zelo relativen pojem. Recimo za trajnost.

V službi si na nižji srednji šoli v Dolini, kjer poučuješ likovno vzgojo. Kaj ti pomeni delo z otroki?

Dosti. Dan za dnem te spodbuja. Priznam, da včasih katero zamisel tudi ukradem svojim otrokom v šoli, črpam iz dela svojih učencev. Otroci so tako izvirni in spontani, da te včasih popolnoma očarajo.

V četrtek, med otvoritvijo razstave, bo tudi Boris Pangerc predstavil svojo najnovejšo zbirko novel, ki je ravnokar izšla pri Založništvu tržaškega tiska. Ti si za to izdajo pripravil grafično opremo. Je bila to tvoja prva izkušnja?

Ne, v preteklosti sem že pripravljal zunanje grafične opreme za Mladinsko knjigo, in tudi tokrat sem res zadovoljen s svojim delom, čeprav nisem utegnil slediti celotnemu grafičnemu procesu. Za Pangerčevo knjigo sem izbral sliko, ki se mi je zdela najbolj primerna, t.j. slika Glinščice, kjer pa je tudi razvidna razdvojenost, o kateri govori Pangerc.

Razgovor zapisala BARBARA GRUDEN

revije - revije - revije

Nova revija

Izšla je št. 52/53 Nove revije, ki je tokrat še zajetnejša kot sicer. Prve strani revije so namenjene poeziji, in sicer prevodu izbora iz zbirke Črni kazalec Vlada Gotovca. Pesmi je izbral in prevedel Veno Taufer. Z odlomki iz proze sta to pot sodelovala Rudi Šeligo s črtico Razlika na ostrini noža in Miha Mazzini s humoresko Funerisologija za začetnike, ki je nekakšen grotesken priročnik za ljubitelje pogrebov. Sledi še izbor pesmi domačih pesnikov Aleša Debeljaka, Francija Zagoričnika in koroške pesnice Maje Haderlap.

Ifigenija Zagoričnik in Miha Avanzo sta prispevala daljši zapis o pesnici Sylvii Plath s prevodom nekaterih njenih značilnih verzov. Sledita še rubriki Antigona in O kritiki. Več prostora je namenjenega pisatelju Alojzu Kovačiču in njegovemu avtobiografskemu opusu. Prispevke so sestavili Aleksander Zorn, Dimitrij Rupel, Borut Trekman in Denis Poniž. Taras Kermauner v tej številki Nove revije zaključuje primerjavo z Župančičem pod naslovom Predpalimpsesti. Na drugem mestu pa je objavljen njegov zgodovinski pregled slovenske kulturne revialistike, ki se bo v prihodnjih številkah Nove revije še nadaljeval.

V rubriki O gledališču piše Ivan Urbančič in s tem zaključuje daljše razmišljanje o Jančarjevi drami Valček. V intervjuju pa se Peter Vodopivec pogovarja z Jožetom Penco. Korespondenca je v tej številki posvečena pismom Dušana Kermaunerja in Lojzeta Udeta.

Zanimiv je prispevek Dimitrija Rupla o Slovencih in Jugoslovanih, v katerem primerja življenje izseljenca v tujini z življenjem na domačih tleh, sledi pa prav tako zanimiv esej Aleša Debeljaka z naslovom Zastarelost jugoslovanstva, v katerem avtor razvija nekatere Cankarjeve misli, ki jih je podal na predavanju leta 1913. Esej je predelano besedilo referata, ki ga je Debeljak prebral v okviru okrogle mize »Ivan Cankar in jugoslovanstvo«, v Cankarjevem domu marca letos. O jugoslovanski krizi, oziroma o izidu ankete o vzrokih družbene krize v Jugoslaviji pa razpravlja Jože Pučnik. Nekakšen odgovor na omenjeno anketo nadalje podaja Rudi Skupek pod naslovom Domoljubje v železnem objemu rodoljubja.

V rubriki, namenjeni šolstvu, je Alenka Puhar navedla več kritičnih pripomb na račun osnovnega šolanja. Njen prispevek nosi naslov Neznosna puhlost šolanja, v njem pa so nanizani številni primeri iz šolskih učbenikov, ki naj bi bili, po avtoričinem mnenju, pod ravnijo povprečnih učencev.

V prispevku k življenjepisu France Pibernik predstavlja zgodnjega Balantiča, na zadnjih straneh revije pa so še pisma in sporočila ter zapisnik.

Založništvo tržaškega tiska

JEZIKOVNA KULTURA V KNJIGAH

JEZIKOVNO RAZSODIŠČE

str. 350, lir 14.000

V knjigi je objavljeno delo, ki ga je Jezikovno razsodišče opravilo v prvih dveh letih svojega delovanja z namenom, da obravnava najhujše kršitve dobrega jezikovnega in slogovnega vedenja.

Izbor prinaša številne izjave, povzetke ali opise korespondence ter odmevov v javnosti, predvsem v časopisju. Knjiga je zanimivo pričevanje o današnjem stanju slovenske zavesti do jezika, saj je dobra in razumljiva slovenščina temelj naše kulture v najširšem pomenu.

NAPRODAJ V

TRŽAŠKI KNJIGARNI
KNJIGARNI TERČON (Nabrežina)
KATOLIŠKI KNJIGARNI (Gorica)

Danes v Lausannu dodelitev sedežev zimskih in letnih OI leta 1992

Kje olimpijske igre 1992?

LAUSANNE — Mednarodni olimpijski odbor (MOO) bo danes na svoji 91. seji v Lausannu odločil, kje bodo leta 1992 letne in zimske olimpijske igre. Kot znano, bodo olimpijske igre čez dve leti pozimi v Calgaryju (Kanada) ter poleti v Seulu (Južna Koreja), današnja odločitev pa bo zaključila fazo zakulisnih bojev, pri katerih so sodelovali politiki prestižnih imen.

Petinosemdeset oz. štiriinosemdeset (glede na to, da je eden hudo bolan) delegatov bo za sedež letne olimpiade 1992 izbiralo med šestimi kandidati in sicer: Beogradom, Amsterdamom, Brisbanejem (Avstralija), Barcelono, Birminghamom in Parizom.

Bržkone se bo bitka za sedež olimpiade bila med Parizom in Barcelono. Francosko delegacijo vodi nič manj kot pariški župan in francoski ministrski predsednik Jacques Chirac, špansko pa premier Felipe Gonzales. Spomniti se moramo, da je predsednik MOO Samaranch prav iz Barcelone in to bo morda tudi odločalo.

Tretji najresnejši kandidat za sedež letnih OI je Amsterdam, ki ima sicer zelo solidno športno strukturo, vendar pa preveč zaostaja za Parizom in Barcelono. Birmingham ni pri današnjih volivcih priljubljeno mesto, saj se slednji verjetno bojijo, da bi v primeru dodelitve OI leta 1992 Angiiji, vse afriške države bojkotirale olimpiado, ki bi se odvijala v državi, ki je naklonjena rasistični Južni Afriki.

Kar se tiče dodelitve sedeža zimskih športnih iger je stanje dokaj nejasno. Kandidatov je sedem, vsak od teh pa ima po svoje nekaj možnosti, da si zagotovi ZOI. Na izbiro francoskega mesteca Albertville bo pač (negativno) vplivala istočasna kandidatura Pariza za letne OI, mesto na Alaski Anchorage pa nima realnih možnosti predvsem zaradi dejstva, da bodo leta 1988 ZOI v bližnjem Calgaryju. Zaradi protesta »zelenih« ima kandidatura zahodnonemškega mesteca Berchtesgadena šibko osnovo, prav tako pa je kandidatura Cortine, ki je že imela zimske olimpijske igre leta 1956, še precej dvomljiva zaradi protesta svetovnega sklada za naravo WWF.

Za Sofio bodo volili vsi vzhodnoevropski, ki pa jih je bolj malo, zanimiva pa je kandidatura norveškega letoviščarskega kraja Lillehammerja in švedskega mesteca Faluna, ki že petič »naskakuje« kandidaturo dodelitve lokacije ZOI. Pri dodelitvi lokacije ZOI vlada torej precejšnja nejasnost, ki se bo razblinila le danes, takoj po volitvah.

Jadranje: včeraj v Fremantleu

Odložili regato

FREMANTLE — Zaradi močnega vetra so včeraj odložili regato za America's Cup. Tekmovanje se bo nadaljevalo danes: italijanska jadrnica Italia se bo spoprijela s Courageousom, Azzurra pa se bo pomerila z Americo II.

Osvojil je še svoj zadnji osemtisočak Lhotse

Alpinist Reinhold Messner uresničil svoje sanje

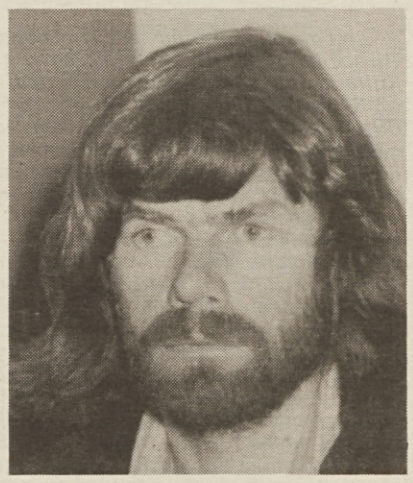

Najbolj znani alpinist vseh časov, 42-letni Južni Tirolec Reinhold Messner, je včeraj uresničil svoje življenjske sanje: ob 8.15 po italijanskem času je stopil na svoj zadnji osemtisočak, na 8516 metrov visoki Lhotse, ter tako kot edini plezalec na svetu osvojil vseh 14 gor na svetu, ki so višje od 8000 metrov.

Messner je pred slabim mesecem (26. novembra) stopil na svoj predzadnji osemtisočak, na 8.481 m visoki Makalu, skupno s svojim stalnim soplazalcem v zadnjih letih Hansom Kammerlanderjem in še z Friedom Mutschlechnerjem, vendar pa se ni dosti veselil svoje zmage. Takoj se je (s helikopterjem) preselil pod Everestov sosed Lhotse ter »teoretično« opravil vzpon. Glede na to, da se je pod četrto najvišjo goro na svetu preselil le prve dni oktobra pomeni, da je vzpon po sicer klasični smeri (torej brez iskanja prvenstvenih smeri ali raznih podobnih »avantur«, ki bi postavile njegov rekord pod vprašaj) opravil v zelo kratkem času.

Ko govorimo o teoričnem vzponu mislimo na njegovo napredovanje po višinskih taborih. Brez problema se je povzpel na tabor II na višini okoli 7000 metrov, se nato vrnil v bazo ter se po zelo kratkem počitku takoj lotil odločilnega naskoka, ki mu je prinesel zmago in osvojitev vrha. Še predvčerajšnja agencijska vest je govorila o tem, da je Messner dosegel tabor III na višini 7400 m, vendar pa da piha izredno močen veter s sunki do 150 km na uro in da bo vseeno poskušal doseči vrh. Da je skupno s Kammerlanderjem napredoval zelo dobro (Mutschlechner je zaradi zdravstvenih problemov čakal v bazi) dokazuje že dejstvo, da je za vzpon iz svojega zadnjega višinskega tabora prav do vrha potreboval le 5 ur in 45 minut.

Zakaj se je Messnerju letos kar naenkrat začelo muditi pri osvojitvi vseh osemtisočakov ni znano, vendar pa je razlaga verjetno zelo enostavna: na vratu je že čutil dih drugega »lovca na osemtisočake« 38-letnega Poljaka Jerzyja Kukoczke, ki je v zadnjem obdobju opravil neverjetno število vzponov na najvišje gore sveta in se je avgusta letos v številu osvojenih osemtisočakov približal Južnemu Tirolcu na 11:12. Poljak je letos med drugim tudi osvojil drugi najvišji vrh na svetu, 8611m visoki K2 v Karakorumu, vendar pa ga je ob povratku doletela tragedija. Njegov soplezalec Poljak Tadeus Piotrowski je izginil v prepadu, sam pa je staknil neprijetne omrzline na rokah in nogah. Zato so verjetno neresnične vesti, ki govorijo, da Kukoczka v tem obdobju že osvaja Anapurno I in Manaslu.

Messner je osvojil vseh 14 osemtisočakov v relativno dolgem času, saj je prvič presegel magično mejo osem kilometrov višine že leta 1970, ko je skupno z bratom Guentherjem stopil na 8125 m visok Nanga Parbat (ob povratku je brat izginil v ledeni razpoki, kar je sprožilo ogromno polemik, češ da ni dovolj skrbel za soplezalca ipd.). Pet let kasneje je osvojil Manaslu in Gasherbrum I, vse svoje ostale osemtisočake pa v obdobju 1978 - 1986, kar pomeni osem let. Prav gotovo se bo zgodilo, da bodo moderni »lovci na osemtisočake« ta rekord presegli, vendar pa ima dejstvo, da si nekaj opravil kot prvi, svoj posebni čar...

DUŠAN JELINČIČ

Rally Sanremo

Novi zapleti: peugeoti izključeni

SANREMO — Včeraj je na mednarodnem avtomobilskem rallyju Sanrema počila nova »bomba«: po neverjetnem zapletljaju s časomerilsko napravo je včeraj prišlo še do izključitve peugeotov, češ da so kršila pravilnik (člen 21). Skratka, peugeoti 205 t16 imajo tako imenovana »minikrila«, ki so na prednjem delu avtomobila in mu tako omogočajo večjo stabilnost na progi.

V taboru Peugeota so ogorčeni. Tehnični direktor Jean Todt je izjavil, da so že vložili priziv. Peugeotovi predstavniki so tudi dejali, da je kar čudno, da je bil njihov avtomobil na ostalih tekmovanjih povsem v skladu s pravili, v Sanremu pa ni.

Po izključitvi peugeotov in po dokončni ukinitvi 22. preizkušnje vožnje (zaradi pomanjkljivosti časomerilnih naprav) je lestvica po 3. etapah naslednja: 1. Biasion-Siviero (It.) lancia delta 3.38'27"; 2. Cerrato-Cerri (It.) lancia delta po 29"; 3. Alen-Kivimaki (Fin.) lancia delta po 1'18"; 4. Wilson-Harris (Angl.) metro po 7'29".

kratke vesti - kratke vesti

Italijanu Gianniju Bugnu kolesarska dirka po Piemontu

NOVARA — Italijan Gianni Bugno je zmagal v sprintu 74. mednarodno kolesarsko dirko po Piemontu. To je tretja zmaga 22-letnega kolesarja iz Monze v svoji letošnji prvi profesionalni sezoni.

VRSTNI RED: 1. Bugno (It.), ki je 206 km prevozil v 4.35'36" s poprečno hitrostjo 44,847 km na uro; 2. Grimani (It.); 3. Bernard (Fr.); 4. Anderson (Avstral.); 5. Lang (Polj.) vsi v zmagovalčevem času.

Trener Lo Duca (Cividin) izključen do 23. t. m.

RIM — Disciplinska komisija italijanske rokometne zveze je izključila trenerja tržaškega Cividina Giuseppeja Lo Duco do 23. t. m., ker naj bi žalil enega od sodnikov na prvenstveni tekmi v Brixnu. V jutrišnjem prvenstvenem srečanju bo torej vodil Cividin pomožni trener Mauro Pisani.

Košarka: disciplinski ukrepi

RIM — V A-1 košarkarski ligi glede tekem 5. kola niso izključili nobenega igralca. Za eno kolo pa je bil izključen trener Berlonija De Sisti. V A-2 ligi je bil za eno kolo izključen Sanesi (Corsa Tris). Opomin pa je dobil tudi Tanjević (Stefanel).

Vaterpolo: četrtfinalni boji

NEAPELJ, KOTOR — V Neaplju in Kotorju bodo od danes do nedelje četrtfinalni boji pokala prvakov v vaterpolu. V Neaplju bodo nastopili Posilippo, Spandau Berlin, Dinamo Moskva in Glifada Atene, v Kotorju pa domače moštvo, UjpestDosza (Madž.), Oradea (Rom.) in Kosice (ČSSR).

Hokej na ledu: Bolzano sam na vrhu lestvice

CORTINA D' AMPEZZO — Po petem kolu italijanskega prvenstva v hokeju na ledu je sam na vrhu lestvice Bolzano, ki je v tem zavrtljaju premagal Auronzo s 5:1. OSTALI IZIDI: Brunico - Alleghe 4:4; Renon - Asiago 6:10; Fassa - Cortina 5:4; Merano - Varese 8:4. LESTVICA: Bolzano 10; Merano 8; Asiago in Fassa 6; Cortina, Brunico in Varese 5; Alleghe 3; Renon 2; Auronzo 0.

Odbojka: v tekmi z Borom JIK banka

Val Kmečka banka boljši

Bor JIK banka - Val Kmečka banka 1:3
(8:15, 12:15, 17:15, 9:15)

BOR JIK BANKA: Fabio in Igor Gombač, Batič, Dario in Guido Gasparo, Budin, Pernarčič, Starc, Zubin, Pečenko, Jablanšček, Marega.

VAL KMEČKA BANKA: Petejan, Černic, Stančič, Allesch, Palin, Plesničar, Grilanc, Juren, Mučič.

Val Kmečka banka, ki se pripravlja na zahtevno odbojkarsko državno prvenstvo C-1 lige, in Bor JIK banka, ki bo tudi letos nastopil v elitni deželni C-2 ligi, sta se pomerila sinoči v prijateljski tekmi na 1. maju. Po pričakovanju so zmagali Goričani, a obe ekipi se deset dni pred pričetkom prvenstva srečujeta s precejšnjim številom nerešenih vprašanj. To pa je tudi povsem naravno, saj igrata letos v dokaj spremenjeni postavi.

Valovci so sinoči, kot nam je po tekmi povedal trener-igralec Grilanc (sam ni stopil na igrišče, ker ga še vedno boli rama), igrali precej slabše, kot pred dnevni proti tržaški ekipi Ferro Alluminio. Blok bo treba do pričetka lige še temeljito izdelati. Še najmanj težav bo v napadu, kjer je Tržičan Palin (197 cm višine) težko ustavljiv tudi z dvojnim blokom. Nekaj rezerv ima Val Kmečka banka tudi pri sprejemu servisa, nekoliko premalo oster je servis.

Kar se tiče borovcev, je treba poudariti, da so spremembe, ki jih je v igro vnesel trener Stubelj, že zelo vidne, čeprav se igralcem pozna, da podzavestno v celoti še ne sprejemajo koncepta hitre igre, ki ga nameravajo letos izvajati. (ak)

UNDER 18 MOŠKI

Rozzol - Bor 0:3
(3:15, 4:15, 5:15)

BOR: Starc, Sedmak, Marega, Jercog, Šuligoj, Hmeljak, Švab, Biber.

Naši igralci so v krstnem nastopu pokazali nekaj lepih napadalnih kombinacij, pomanjkljivi pa so bili v obrambi. Za pomlajeno vrsto plavih je bil sicer sinočnji nastop dokaj spodbuden.

V včerajšnji prijateljski košarkarski tekmi v Repnu

Spodbuden nastop jadranovcev

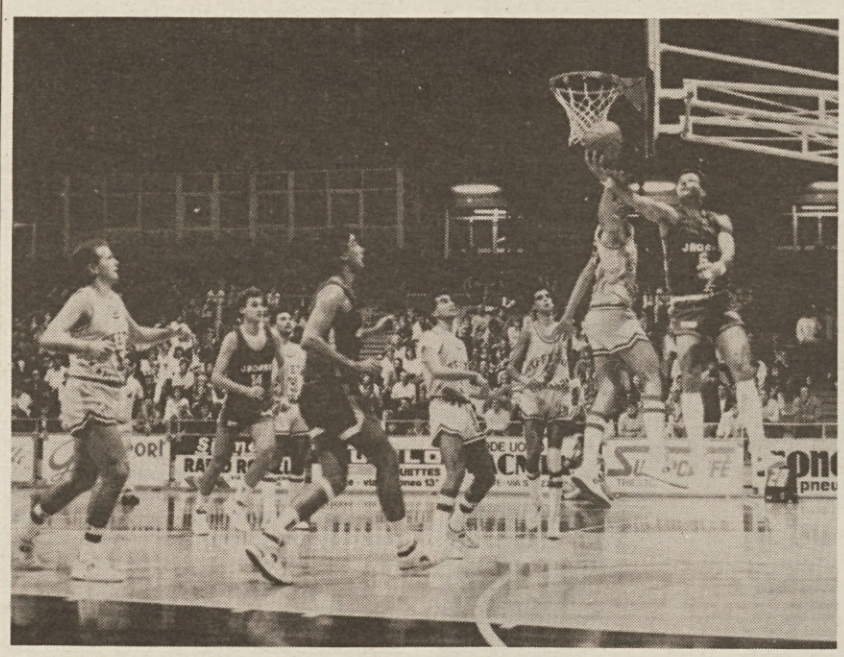

Posnetek s sobotnega prvenstvenega srečanja v Trstu med Jadranom in Virtusom iz Murana.

Jadran - Novo mesto 101:75
(36:42)

JADRAN: Žerjal 2, Čuk 16 (4:5), Gulič 8 (1:2), Sosič 6, Terčon 2, Rauber 19 (1:2), Ban 11 (5:6), Daneu 16 (0:1), Štoka 10 (2:4), Lokar 11 (1:2). TRI TOČKE: Gulič 1:1; Ban 0:1; Lokar 0:1.

V okviru priprav na nedeljsko prvenstveno tekmo je Jadran sinoči v Repnu igral prijateljsko-trening tekmo proti Novemu mestu. Naši v prvem polčasu niso igrali najbolje in gostje so bili zasluženo v vodstvu. V nadaljevanju pa so jadranovci, predvsem po zaslugi visokih igralcev, ujeli pravi tempo in z dobro organizirano igro v napadu ter z učinkovitimi protinapadi povedli. Vodstvo pa so nato še povečali proti koncu srečanja, ko so gostje popustili.

Jadranovci so tudi pokazali dobro telesno pripravljenost. Glede gostov naj omenimo, da so v prvem polčasu dokaj dobro igrali.

Vsekakor je bil to spodbuden trening pred nedeljskim zelo težkim gostovanjem v Imoli, kjer bodo naši košarkarji zaposleni v 4. kolu drugoligaškega prvenstva. (J.K.)

Disciplinski ukrepi

Nobenih kazni v tretji AL

Disciplinska komisija ni ta teden v tretji amaterski nogometni ligi diskvalificirala nobenega igralca slovenskih ekip.

Bolj »poredni« so bili tokrat mladi igralci. V kategoriji najmlajši je bil za kolo diskvalificiran član Primorja Ligozzi, ki je bil na tekmi s Sant'Andreo izključen. Izključen je bil tudi ciciban istega društva Širca, ki pa bo moral preskočiti dve tekmi.

Jutri bo v San Vitu al Tagliamento (Ul. Manfrin ob 17.00) deželni zbor društev, ki se ukvarjajo z mladinskim nogometom. Na skupščino so vabljeni predsedniki in odborniki vseh deželnih društev.

Selektor pokrajinske reprezentance naraščajnikov De Rossi je medtem izdal seznam igralcev, ki se bodo v ponedeljek, 20. oktobra ob 18.30 udeležili skupnega treninga v Žavljah. Med izbranimi igralci ni nobenega slovenskega nogometaša.

danes igra za vas - danes igra za vas

Ugo Margon

Ugo Margon (letnik 1931) je že neskončno vrsto let aktiven v naših prosvetno - športnih krogih, njegov šport, ki ga je prevzel že od mladih nog, pa je planinstvo. Član SPDT je že od leta 1948, še v prvih letih '50 pa je bil odbornik v tem društvu (načelnik mladinskega odseka in gospodar). Odbornik SPDT je še od leta 1971, podpredsednik tega društva pa od 1977. Margon je tudi član upravnega odbora Zadruge Mangart od ustanovitve leta 1975. Prejšnji teden je Betty Nacinovi pravilno zadela 10 izidov.

totocalcio

Ascoli - Juventus	X 2
Brescia - Udinese	X 2
Como - Fiorentina	1 2
Empoli - Milan	X 1
Inter - Sampdoria	2
Napoli - Atalanta	1
Torino - Roma	2
Verona - Avellino	1
Bari - Triestina	1 X 2
Bologna - Vicenza	1
Cagliari - Cremonese	2
Piacenza - Monza	2
Siracusa - Nissa	1 X 2

konjske dirke - konjske dirke

V Milanu bi poskusili s skupino 1, v kateri vlada veliko pričakovanje za nastop Bossa. V skupini X je soliden Danzatrice, med protagonisti pa bi moral biti še Sectarian (sk. 2).

Tudi v Bologni bi se morala uveljaviti skupina 1 s Cagionom na čelu. V skupini X je v dobri formi Daltanius LP, iz skupine 2 pa bi omenili Colomba San.

V Rimu je De Gaulle (sk. 1) brez dvoma glavni favorit. Za drugo mesto prideta v poštev regularni Dinmark (sk. 2) ter hitri Digiulio (sk. X).

V Montecatiniju je glavni kandidat za prvo mesto Bisante PI (sk. 2), iz skupine 1 bi se moral v ospredje prebiti Britomarte, iz skupine X pa regularni Ciquita KS.

V Trstu bi izbrali skupino X, v kateri je Donato Gius. V skupini 1 je solidni Akito BI, poleg njega pa še Dardanide, ki je v dobri formi, čeprav je tokrat penaliziran.

Nekoliko težavna je napoved za dirko v Tarantu. Izbrali bi vsekakor skupino 2 s Casarecciom, med prvimi bi morala biti tudi Dario VE (sk. 1) in regularni Belriccetto (sk. X).

DIRKA TRIS

Na dirki tris v Turinu bo startalo 18 konj. Napoved je težka. Za prvo mesto naj bi vsekakor prišel v poštev Armonioso (št. 10), za drugo Zaccaria (št. 5) in za tretje Notturni (št. 7). Za sistemiste: Omboni (št. 9), Surma (št. 1) in El Caracol (št. 14).

totip

1. — prvi	1
drugi	X 2
2. — prvi	1
drugi	X 2
3. — prvi	1
drugi	X 2
4. — prvi	2
drugi	X 1
5. — prvi	1 X
drugi	X 1
6. — prvi	2
drugi	X 1

Jutri in v nedeljo se bo pričelo promocijsko košarkarsko prvenstvo na Tržaškem

V konkurenci kar štiri naša moštva

Že spet smo tu, po podaljšani fazi mrzličnih in napornih predprvenstvenih priprav, na katerih se igralci zaklinjajo, da bodo na igrišču delovali s polno močjo. Ob splošnem odobravanju trenerja in klubskega vodstva, ki se že prepuščata neizpovedanim sanjam o kdove kakšnih uspehih. V soboto bo startalo letošnje dolgotrajno in nadvse privlačno košarkarsko promocijsko prvenstvo. V letošnji ligi gre zabeležiti najprej pomembno dejstvo, da so slovenski klubi dosegli najbolj številno zastopstvo od obstoja te tekmovalne konkurence. S tem seveda še ni rečeno, da dejstvo lahko jemljemo kot pokazatelj uspeha slovenske košarke v zamejstvu. To je pač odvisno predvsem od interpretacije, ki jo različni posamezniki dajejo pojavu kot takemu. Za nekatere je prisotnost štirih (od petih) slovenskih klubov v mestni članski ligi velik uspeh, za druge pa je to le potrditev povprečnosti naše košarke in kvečjemu priča o globalnem kakovostnem padcu tega športa na Tržaškem. Kakorkoli že, promocijsko prvenstvo je v naših krajih zelo priljubljeno, nemara prav zaradi svojega lokalnega značaja. Nekdanjega prvoligaškega košarkarja, ki se še noče odpovedati igranju; darovitega mladinca, ki mu je ta liga le prehodna faza v teku bogate kariere; nekdanjo »mlado nado«, ki ni izpolnila pričakovanj; ekstremnega povprečneža, ki lahko igra košarko le zaradi prisotnosti boljših posameznikov v svojem moštvu; histeričnega trenerja; umirjenega trenerja; nesposobnega sodnika. Skratka za vse okuse, in še in še bi lahko naštevali podobne primere.

Bor Radenska

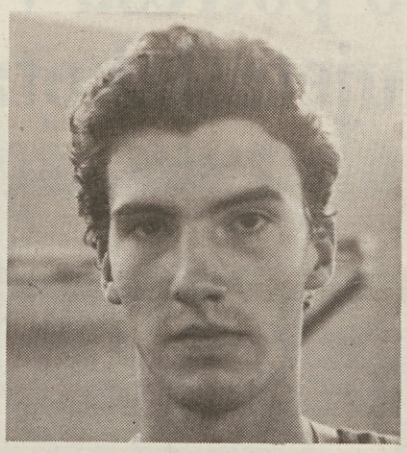

Peter Furlan

Splošne značilnosti: mladi, hitri, poletni in nihajoči v igri, ne dovolj zagrizeni, vsi po vrsti obetavni. Pri Boru so letos sestavili na papirju »strašno« moštvo (za razmere v promocijskem prvenstvu). Udarni trojici Korošec - Pieri - Pregarc se letos pridružujejo povratnika Klobas in Furlan ter mladi, a tehnično zelo izpiljen Dario Kovačič v vlogi drugega play-makerja. Ekipo je s svojim prihodom okrepil tudi lanski Bregov adut Marko Salvi, ki bo moral pa kar precej izpopolniti svojo tehniko. Tu so zraven še bivši »farcovci« Barini, Carbonara in Civardi. Trener Vatovec se torej ne bi smel spoprijemati s težavami glede številčnosti in glede zamenjav posameznikov na igrišču, saj ima na voljo precejšnje število igralcev. Koncept igre se ne bo spremenil: vse bo slonelo na hitrosti, uspešnem izvajanju protinapada in hitrem prehodu iz obrambe v napad. Nadarjenih posameznikov je torej kar precej. Preveriti bo treba le kako bo odslej deloval kolektiv. Geslo Radenske bi se lahko glasilo — rosna mladost z vložkoma izkušenosti (Klobas in Knaip). Ognjeni krst bodo nadebudni borovci prestali že jutri na domačih tleh proti Stelli Azzurri, ki se letos predstavlja kot glavni kandidat za napredovanje. V Borovem taboru si bržkone obetajo, da bi bila igra bolj konstantna kot v lanski sezoni, ko so redkim akutom sledila obdobja zaporednih neuspehov.

TAKO V LETOŠNJI SEZONI

David Barini	1969	182	k
G. Carbonara	1969	190	k
Igor Civardi	1969	187	k
Peter Furlan	1965	195	c-k
Robert Klobas	1957	195	c
Bruno Kneip	1960	183	b-k
Fabrizio Korošec	1968	187	b
Dario Kovačič	1969	180	b
Ivan Perčič	1967	192	k-c
Andrej Pieri	1968	197	k-c
David Pregarc	1967	187	b
Marko Salvi	1967	189	k
Aleksander semen	1965	191	c
Štefan Semen	1967	193	c
Robert Smotlak	1967	181	b

Trener VALTER VATOVEC

Legenda: b=bek; k=krilo; c=center

Breg Adriatherm

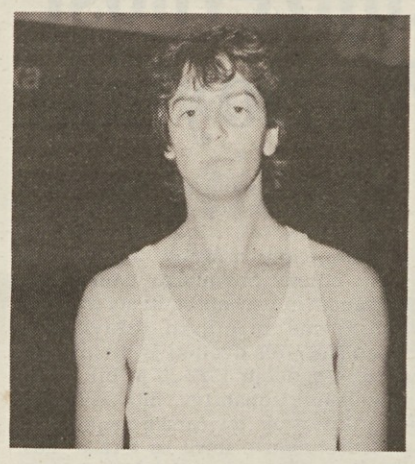

Igor Corbatti

Rek o sosedovi livadi bi lahko bil ustrezna prispodoba za ponazoritev Bregovih težav pred začetkom lige. Česar je nekje preveč, drugje primanjkuje. V tem trenutku se je stanje pri Bregu baje izboljšalo. Med potekom celotne pripravljalne faze pa je trenerja Lea Korena trla skrb, kako zbrati deset košarkarjev za sestavo moštva. Brežani so namreč večji del priprav opravili le v sedmih. V zadnjih dveh tednih pa so se nekako le prebili do magičnega števila 10. Problemi so nastali, ko so svojo odpoved potrdili Koren (ki bo samo treniral), Mezzavilla (posvetil se bo izključno nogometu), Sosič (vrnil se je k Poletu), Salvi (prestopil k Boru). Zato pa so se v Bregove vrste vrnili Barut in Corbatti (lani pri Boru Radenska) ter Boris Salvi, ki se v moštvo vrača po dolgoletni odsotnosti z igrišča. Ekipo bodo dopolnili še Bandi, Di Donato in Martinelli. Tener Leo Koren je zelo previden z izjavami in pravi, da bo skušal pomanjkljivosti v višini nadoknaditi z agresivno igro v obrambi, preko katere si bodo prizadevali za dosego približno enakih rezultatov kot lani. Po našem skromnem mnenju ni ekipa prav nič slabša od lanske, saj jo prihoda Baruta in Corbattija kar precej krepita, vsaj glede igre v napadu. V prvem kolu bodo Brežani zaposleni na tujem, proti miljskemu Interju. Srečanje bo verjetno dovolj merodajen pokazatelj trenutne forme in nivoja aspiracij košarkarjev Adriatherma.

TAKO V LETOŠNJI SEZONI

David bandi	1967	180	k
Roberto Barut	1962	190	k-c
Igor Corbatti	1963	185	b-k
David Čok	1963	182	b
Fausto Di Donato	1962	190	c
Franko Martinelli	1962	185	k-c
Franko Meneghetti	1962	182	k
Boris Salvi	1962	182	b-k
Loris Zobec	1961	198	c
Boris Žerjal	1967	185	k
Robert Žerjal	1966	181	b

Trener LEONARD KOREN

Kontovel Electronic Shop

Ivo Starc

Če so novosti vir nastajanja zanimanj, potem je Kontovel letos najbolj zanimiv med slovenskimi moštvi. Od lanskih dvobojev v play-offu z Alabardo se je marsikaj spremenilo. Peter Štoka, ki se je lani izkazal kot eden najboljših centrov v promocijskem prvenstvu je, kot znano, prestopil k Jadranu. Vremec se je vrnil k Poletu, ob njem pa sta romala nazaj v Nabrežino Pertot in Ušaj. Pa nič zato, z letošnjo sezono bodo na Kontovelu lahko računali na doprinos Iva Starca, ki se je po tolikih bojih v višjih ligah letos ločil od Jadrana. Ivo bo za enkrat prevzel dvojno vlogo - igralca in trenerja, kar vsekakor ni majhna stvar. Po dolgoletnih »grožnjah« je letos baje definitivno obesil copate na klin Henrik Lisjak, ki je bil v vseh teh letih resnično neobhoden v igri svojega moštva. Polnopravno sta letos vstopila v člansko vrsto kadeta Dolhar in Sterni, ki bosta nemara vnesla nekaj mladostne svežine v kontovelsko postavo. V primerjavi s preteklimi sezonami je ekipa res nekoliko nižja, zato pa razpolaga letos s trojico izrazitih napadalcev (Damir in Ivo Starc ter Grilanc), z dobrimi skakalci (Čuk, Gruden, Kojanec) ter z nekaterimi outsiderji »na primer Ban in mladi Sterni«, ki lahko odločno prispevajo k zmagi v marsikateri tekmi. Svoj prvi prvenstveni napor bodo Kontovelci opravili doma proti moštvu CGI Milje.

TAKO V LETOŠNJI SEZONI

Valter Ban	1962	180	b
Corrado Čuk	1965	190	k
Erik Dolhar	1970	185	k
Aleksander Emili	1967	186	k
Ivo Grilanc	1967	180	b
Aleksij Gruden	1967	194	c
Marko Kojanec	1964	193	c
Andrej pertot	1967	180	b
Ivo Sedmak	1966	188	k-c
Damir Starc	1967	188	b-k
Ivo Starc	1960	188	b-k
Peter Sterni	1970	185	k

Trener IVO STARC

Polet

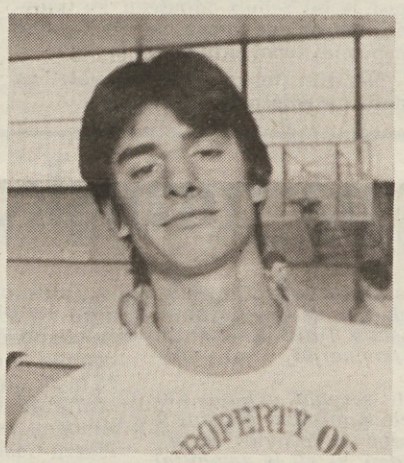

Štefan Persi

Openski košarkarji so v promocijsko ligo pristali povsem zasluženo iz prve divizije, potem ko so lani v play-offu za napredovanje po vrsti odpravili vse svoje nasprotnike. Za nastope v zahtevnejšem tekmovalnem rangu so se primerno okrepili z vrnitvijo Vremca in Piščanca, ki je lani opravljal vojaške dolžnosti v Rietiju. V matični klub se je vrnil tudi Sosič, iz Borovih vrst pa je letos prestopil k Poletu Dimitrij Vecchiet. Trener Sergij Tavčar je tako za krmilom dokaj solidnega moštva, ki ne bo odigralo podrejene vloge. Eden še docela neodkritih adutov Poletovih košarkarjev bo prav gotovo mladi Štefan Persi, ki igra iz tekme v tekmo bolje in ga tradicionalni udeleženci promocijskega prvenstva še ne poznajo. Tavčarjevi varovanci bodo že takoj v uvodnem kolu preizkusili jakost Alabarde, ki se spet ponuja v vlogi močnejšega. Od lanske postave, ki je suvereno osvojila napredovanje v promocijsko ligo, je izostal edinole Branko Hrovatin, ki je prenehal z aktivnim igranjem. Openska vrsta bo tako verjetno snovala svoje uspehe predvsem na razpoloženju Adrijana Sosiča, Persija in Vremca v napadu ter na igri Gregorija in Piščanca pod košema. Na svojem prvem srečanju v tej sezoni so poletovci skoraj navdušili. Dan za tem pa so igrali katastrofalno. V tem tednu so verjetno preverili učinkovitost svojih taktičnih mehanizmov, še pomembneje pa bo, da se tekem udeležijo s popolno postavo.

TAKO V LETOŠNJI SEZONI

David Fabi	1967	181	b
Pavel Ferluga	1960	180	b
Andrej Granier	1967	175	b
Igor Gregori	1963	190	c
Valter Kerpan	1962	181	k
Fabio Malalan	1965	178	b
Stefan Persi	1968	185	b
Marko Piščanc	1963	192	c
Adrijan Sosič	1955	175	b
Edi Sosič	1957	182	b
Rudi Taučer	1958	181	k
Dimitrij Vecchiet	1966	185	k
Andrej Vremec	1964	194	k-c

Trener SERGIJ TAVČAR

Nekaj informacij o ostalih ekipah

V letošnji 12-članski promocijski ligi nastopajo trije novinci, Polet, CGI Milje in Greenstar. Polet smo podrobneje že predstavili, za CGI in Greenstar pa bi lahko povedali le to, da nista uspela v svoje vrste privabiti kdove kako kvalitetnih igralcev. Okrepil se je miljski Inter, ki je »najel« izrazitega strelca Franceschina (prej pri Don Boscu), playmakerja Bertoldija (prej pri Interju 1904) in ohranil vse svoje lanske igralce. Nekoliko oslabljen bi moral letos biti Libertas, ki se bo moral bržkone odpovedati svojemu najboljšemu igralcu Laudanu. Santos in Ferroviario bosta kot običajno vpisala kar solidni postavi. Vidnejšo vlogo pa bi morali spet prevzeti Alabarda in Stella Azzurra. Alabardo sta zapustila krilni igralec Nacaratto in play-maker Ruzzier, vrnil pa se je odlični Sculin, ki je ob skakalcu Angeliju središčna os ekipe. Pri Stelli Azzurri pa bo letos nastopal bivši prvo- in drugoligaški igralec Scolini, ki se je po večletni odsotnosti vrnil na teren. Svoj doprinos bo prav gotovo prispeval visoki Marizza, ki je k Stelli Azzurri prišel iz Don Bosca kot zamenjava za mladega centra Angelico.

Pripravil
IGOR CANCIANI

obvestila

SK DEVIN
priredi v nedeljo, 19. t. m., neocenjevalni orientacijski pohod od Praprota do Repentabra. Zbirališče v Praprotu (pri gostilni Suban), odhod od 8.30 do 10. ure skupinsko ali posamezno. Vpisnina 2.500 lir na osebo (vključen je topel obrok hrane in čaj med pohodom). Hoje je približno 4 ure in pol. Za nadaljnje informacije se lahko telefonsko zglasite pri odbornikih SK Devin. Pohod bo ob vsakem vremenu. Zagotovljen bo povratni prevoz od Repentabra do zbirališča pri Praprotu.

ŠD SOKOL - KOŠARKARSKI ODSEK
sporoča, da so treningi minibasketa vsako sredo in vsak petek od 14.30 do 16.00, treningi dečkov pa vsak torek in četrtek od 14.30 do 16.00.

SHINKAI KARATE KLUB
obvešča vse zainteresirane, da bo jutri, 18. t. m., v Trevisu mednarodno tekmovanje v karateju med državnima ekipama Italije, ZRN in Izraelom. Za to priložnost društvo organizira izlet. Za informacije telefonirati na št. 227342.

GIMNASTIČNI ODSEK - ŠZ BOR
sporoča, da se bo vadba akrobatike v Borovem športnem centru začela danes, 17. t. m., ob 17. uri.

SPDT
obvešča, da so seje odbora ob ponedeljkih in ne več ob torkih na društvenem sedežu (Ul. sv. Frančiška 20/3. nad.) ob 20.00.

TKP SIRENA
sporoča članom, ki želijo čez zimo pospraviti lastne čolne na betonsko ploščad, naj se zglasijo ob sobotah in nedeljah na sedežu pri Fabiu Plisci.

iz planinskega sveta - iz planinskega sveta - iz planinskega sveta

Začetek predavateljske sezone SPDT

Prejšnji četrtek se je v mali dvorani tržaškega Kulturnega doma začela predavateljska sezona SPDT. V nabito polni dvorani je o svoji karakorumski izkušnji ob diapozitivih predaval Dušan Jelinčič, gosta večera pa sta bila člana odprave Karakorum '86 Tomaž Jamnik in zdravnik Žare Guzej.

Dan planincev SPDT in izlet za osnovnošolske otroke

Letošnji Dan planincev SPDT bo že 16. po vrsti in bo tudi tokrat, kot že v rsto let, na tržaškem Krasu. Ta pobuda je nastala že daljnega leta 1971, z leti pa je njena popularnost rasla, tako da pomeni ta Dan nekak mejnik med poletno in jesensko sezono. Lani je bilo to krajevno planinsko slavje v nekoliko neobičajnem, a zelo očarljivem kraju, in sicer v »Katrni pejci« (bolj znana kot jama Katarina) pri Šempolaju, letos pa bo Dan planincev na bazovski gmajni.
Dan planincev SPDT bo namreč povezan (kot že lani) z izletom SPDT v okviru delovanja Športne šole - Trst za osnovnošolsko mladino. Otroci se bodo s svojimi starši in vodniki SPDT povzpeli na Kokoš, zbirališče pa bo ob 9.00 na Trgu Oberdan. Odhod avtobusa bo pol ure kasneje, izletniki pa se bodo od Peska najprej podali v Gročano ter se nato povzpeli na Kokoš in se še spustili na gmajno v okolici bazoviškega spomenika. To bo, kot že rečeno slavje tržaških planincev. Poskrbljeno bo za čaj, na sporedu pa bodo razne igrice za mlajše in starejše. Vabljeni!

* * *

Teden kasneje, v nedeljo, 26. t. m., pa bo na sporedu skupno s planinci pobratenega PD Integral iz Ljubljane avtobusni izlet v neznano. Vpisovanje na sedežu ZSŠDI (Ul. sv. Frančiška 20/2. nad., tel. 767304) ob uradnih urah.

Bližnje delovanje SPD Gorica

Tradicionalni »Praznik kostanja«, ki je bil v nedeljo, 5. t. m., je ob čudovitem vremenu zelo dobro uspel. Tega tradicionalnega srečanja goriških planincev se je udeležilo prav mnogo članov SPDG, ki so se v domačem vzdušju, kot vedno, dobro počutili.

* * *

SPDG prireja v četrtek, 30. t. m., večer posvečen letošnji uspešni slovenski himalajski odpravi na Karakorum. Večer bo v mali dvorani goriškega Kulturnega doma, gosta pa bosta vodja odprave Viki Grošelj in zamejski alpinist Dušan Jelinčič, ki je v sklopu te odprave osvojil osemtisočak Broad Peak. Na sporedu bo prikaz diapozitiv s te odprave in še drugo.

* * *

To nedeljo se je velika skupina planincev SPDG podala na prijeten izlet z ogledom klavž na rekah Idrijce in Belce. Ogledali so se tudi spomenike in objekte iz NOB, med katerimi tudi partizansko bolnico Pavlo. Ogled je vodil ravnatelj idrijskega muzeja Bavdaž.

* * *

SPDG prireja v nedeljo, 16. t. m., tradicionalno martinovanje v Ajdovščini. Vse podrobnosti bomo še javili.

Začetek smučarske sezone pri SPDG

Čeprav še nekaj časa ne bo snega, pri SPDG že razmišljajo o smučarski sezoni. To društvo namreč že vrsto let v decembru prireja smučarski tečaj, ki pa zaradi pomanjkanja snega vedno zdrkne na januar.
Medtem pa se je že pred nekaj tedni začela rekreacijska telovadba za odrasle člane, ki velja za pripravo smučarske sezone. Ta telovadba se odvija že celo vrsto let, v špici pa je prisotnih tudi 80 članov. Telovadba je dvakrat na teden (ob torkih in petkih zvečer) v telovadnici Kulturnega doma v Gorici, udeležuje pa se je je že nekaj desetin članov. Vsi tisti, ki se želijo udeležiti telovadbe, naj se zglasijo direktno v Kulturnem domu.(dj)

Neocenjevalni orientacijski pohod SK Devin

SK Devin prireja v nedeljo, 19. oktobra, neocenjevalni orientacijski pohod od Praprota do Repentabra. Pohod je primeren za vse in je nadvse zanimiv. Proga je začrtana po prelepih kraških gričih od Sv. Lenarta do Volnika, pa do Tabora na Repentabru. Pohod traja približno štiri ure in 30 minut. Odhod bo od 8.30 do 10.00.
Zbirališče bo pred gostilno Suban pri Trnovci. Udeleženci bodo prejeli specialko, s katero si bodo lahko pomagali pri pohodu. Vsem, ki bodo uspešno zaključili pohod, bo organizator podelil posebno priznanje. Poleg tega pa bo nagrajena tudi najštevilnejša skupina ali šola ter najstarejši in najmlajši udeleženec pohoda.
V popoldanskih urah bo pri repentabrski cerkvi družabnost. Deloval bo tudi dobro založen kiosk s pristno domačo kapljico. Poskrbljen bo tudi prevoz iz Repentabra do Praprota za povratek do osebnih avtomobilov. Organizator vabi vse, da se pohoda čimštevilneje udeležijo. Slednji bo ob vsakem vremenu. (T. P.)

Naročnina: mesečna 12.000 lir - celoletna 140.000 lir; v SFRJ številka 90.- din, naročnina za zasebnike mesečno 350.- din, letno 3.500.-, za organizacije in podjetja mesečno 500.-, letno nedeljski 1.200.- din.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ - žiro račun 50101-603-45361
ADIT - DZS 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglasi - Ob delavnikih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 50.000 lir. Finančni in legalni oglasi 3.350 lir za mm višine v širini enega stolpca. Mali oglasi 650 lir beseda. Ob praznikih povišek 20%. IVA 18%. Osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglasi iz dežele Furlanije-Julijske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 775275, tlx 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski dnevnik

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 764832 (4 linije) - Tlx 460270
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
ČEDAD - Stretto De Rubeis 20
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik **Bogumil Samsa**

Izdaja in tiska ZTT Trst

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

17. oktobra 1986

Nagradili tudi ekonomista Buchanana

Nobel za književnost Nigerijcu W. Soyinki

STOCKHOLM — Švedska akademija znanosti je javila, da bosta letošnji Nobelovi nagradi za književnost in ekonomijo dobila Nigerijec Wole Soyinka in Američan James McGill Buchanan.

Romanopisec, dramaturg in pesnik Soyinka, rojen pred 52 leti v Abeokuti, je peti afriški dobitnik Nobelove nagrade, a prvi za literaturo. Priznanje prejme, »ker je dramo eksistence izoblikoval v široki kulturni perspektivi in s poetično resonanco«. Nagrajenec, ki ga imajo za največjega afriškega dramaturga, je vselej nasprotoval konceptu negridnosti, na katerega se je naslanjal znameniti senegalski pesnik Senghor, in mu zoperstavljal koncept »tigrovstva«, češ, »tiger tigrovstva ne proglaša, tiger naskoči«. To tudi povsem odraža Soyinkovo domoljubno gorečnost in borbenost, ki sta prišli do izraza med nigerijsko državljansko vojno (1967-70): dve leti je prebil v zaporu, v obdobju 1972-76 je bil v prostovoljnem izgnanstvu, niti za hip pa ni prikril svoje levičarske nagnjenosti (»Maocetungove misli so afriške misli«). Soyinka je študiral v Vel. Britaniji, kjer se je izpopolnil v znanju angleščine in v tem jeziku je napisal kakšnih dvajset del, med temi »A Dance of the Forests« in »Death and the King's Horseman«.

Wole Soyinka (Telefoto AP)

Ekonomistu Buchananu je 67 let in je po rodu iz Tennesseeja, prebiva pa v Virginii, kjer poučuje na univerzi George Mason v Fairfaxu. V utemeljitvi priznanja piše, da je sintetično strnil teorije o postopkih za politično in gospodarsko odločanje. Gre za novo politično-ekonomsko teorijo, ki je nekje med ekonomijo kot tako in političnimi vedami. Buchanan teorizira, da politični postopek ni nič drugega kot sistem sodelovanja, ki taboroma omogoča vzajemno dosezanje zastavljenih ciljev, rezultat sodelovanja pa je odvisen od pravil igre. Primer: namesto popravkov k carinskim mehanizmom naj bi rajši posegali v pravila, ki urejajo mednarodne trgovinske tokove, kakršna so, denimo, tista, ki urejajo blagovno menjavo v okviru Splošnega sporazuma o carinah in trgovini (GATT).

Pomanjkanje živil in vode otežkoča življenje v državi

Teden dni po potresu v Salvadorju še prevladujeta lakota in strah

SAN SALVADOR — V Salvadorju še vedno vladata lakota in strah. Predsednik republike Josè Napoleon Duarte že dva dni zagotavlja, da bo prebivalstvo potresnega območja prejelo živila, vendar zaenkrat živil ni in skromni finančni prispevki še zdaleč ne zadostujejo. Duarte je tudi potrdil, da so reševalne ekipe še vedno na delu in da so včeraj izpod ruševin potegnili še enega ranjenca.

Od prejšnjega petka so v mali srednjeameriški republiki zabeležili že 1.356 potresnih sunkov. To seveda otežuje delo reševalcev, še zlasti v glavnem mestu, kjer je stanje res dramatično. Na tisoče ljudi čaka na cisterne s pitno vodo in tovornjake, ki dovažajo hrane. Pomanjkanje koordinacije pomoči seveda omogoča tudi tatvine in sleparije, tako da se je razvila črna borza z živili, ki jih »pod roko« prodajajo po pretirano visoki ceni.

Stanje otežujejo še alarmantnejše vesti o novih katastrofah. Pred nekaj dnevi so vsi prebivalci zbežali iz nekega mestnega predela, ker so se razširile govorice, da se bo vsa četrt pogreznila v blato. Te govorice pa so razširili tatovi, da so tako lahko nemoteno vlamljali v hiše in jih oplenili. Sicer pa je prebivalstvo zelo pozorno na napovedi, kajti pred nekaj leti je švicarsko-nemški seizmolog Fritz Schulz, tedanji ravnatelj salvadorskega seizmološkega inštituta, napovedal, da se bo San Salvador pogreznil, ker je pod mestom velika jama. Zaradi te napovedi, ki so jo tedaj objavili časopisi, je bil Schulz odpuščen. Po tragediji prejšnjega tedna pa so njegove napovedi zopet aktualne.

Na sliki (telefoto AP) **reševalci na delu v središču San Salvadorja.**

Video produkcija SFRJ na turinskem festivalu

TURIN — *Lahko imenujemo letošnji turinski festival Cinema Giovani »Metropolitanski festival«? Njegov direktor, ugledni zgodovinar filma Gianni Rondolino, meni, da je to upravičeno, kajti tako ga je predstavil v mestnem tedniku Città, ki ga vodita bivši turinski župan Novelli in zgodovinar Nicola Tranfaglia. »To je verjetno edini primer, vsaj v Italiji, filmskega festivala, ki je globoko zakoreninjen v človeški in družbeni stvarnosti nekega mesta. Festival, ki se rodi v urbanem okolju, v tem rase in se razvija, priteguje celotno prebivalstvo in postaja iz leta v leto skoraj obvezen trenutek soočanja zlasti z mlado publiko, ki od filma ne zahteva zgolj zabave (ali umetnosti, kulture), pač pa popolno doživljanje,« meni Gianni Rondolino.*

Po dveh dneh festivala lahko v bistvu potrdimo Rondolinovo opredelitev. Kot smo že napovedali, so prve dni tega tedna predstavili v monografskem sporedu, poleg drugih nacionalnih pregledov (video Kanada, Anglija, ZDA, Španija), tudi jugoslovansko video produkcijo.

Turinski organizatorji so sicer izbrali širši in Zahodu bolj razumljiv pojem »jugoslovanskega videa« za skupino Video, ki prihaja izključno iz Slovenije. Nima smisla, da se obregnemo ob to »posplošitev«: glavno je, da so ta dela prišla v Turin in da si jih ogleda čimveč gledalcev, novinarjev, strokovnjakov.

Delno moramo popraviti seznam avtorjev, ki smo jih napovedali v našem prejšnjem članku. V informativnem sporedu »Video Jugoslavia« so bili tako na sporedu uvodni Videu, ki ga je zmontiral Miha Vipotnik in izvirne produkcije: Iskanje izgubljenega časa (Neven Korda), She was what he had missed (Jordan in Ožbolt), Kriki in vreščanja (Andrej Lupinc), Trenutki odločitve (Gržinić in Šmid), Pesem mesa ali Podoba je telo postala (Mare Kovačič).

Poleg tega je v sredo Zemira Alajbegović, članica ljubljanske glasbene skupine Borghesia, predstavila tisku video Così giovani, ki je bil sprejet v tekmovalni spored. Alajbegovićeva je poudarila interdisciplinarnost raziskovanja svoje skupine (film, gledališče, glasba, performance) in pa sorodnost lete z drugimi bendi in ustvarjalnimi skupinami, posamezniki ljubljanske oziroma jugoslovanske alternativne scene.

Toliko o slovenski oziroma jugoslovanski prisotnosti v Turinu. Kot smo že uvodoma povedali, je to res dinamičen, mladinski in urbani festival. Vse dogajanje (video predstave in projekcije na super 8, 16 in 35 mm, tiskovne konference, razgovori) je koncentrirano v zgodovinskem središču mesta, od Mole Antonelliana, kjer je sedež festivala, skozi osrednjo Piazza Castello do Piazza Statuto so locirane kinodvorane King Kong, Cinema Romano in Charlie Chaplin II. V slabih dvajsetih minutah opraviš celo festivalsko promenado, tako da je ves program projekcij zlahka dosegljiv.

Mi smo se kmalu odpovedali trušču in bliskom videoprojektorjev v Mole Antonelliana in drugim eksperimentom na super 8. Skupaj z Zemiro Alajbegovićevo smo se raje zaprli v Charlie Chaplin, kjer predvajajo retrospektivo novega ameriškega filma šestdesetih let in »ulovili« nekaj pravih biserčkov: Shadows igralca in režiserja Johna Cassavetesa, The Edge Roberta Kramerja, Filmske dnevnike Jonasa Mekasa itd. O tem kaj več v prihodnjih dneh.

DAVORIN DEVETAK

Kitajski minister na obisku v Beogradu

BEOGRAD — Član predsedstva SFRJ Stane Dolanc se je v Palači federacije pogovarjal z ministrom za državno varnost in članom CK KP Kitajske Dji Cang Vangom, ki se mudi v Jugoslaviji kot gost zveznega sekretariata za notranje zadeve.

Izmenjala sta mnenja o perečih problemih mednarodnih odnosov in govorila o sodelovanju med Jugoslavijo in LR Kitajsko, ki se uspešno razvija.

Obojestransko sta ugotovila, da se morajo odnosi med dvema prijateljskima državama tudi v prihodnje razvijati in poglabljati na vseh področjih, saj so zato realne možnosti in skupni interesi. Kitajskega ministra je sprejel tudi predsednik CK ZKJ Milanko Renovica.

Govor jugoslovanskega predstavnika pri OZN Ignaca Goloba

Prezadolženost je že prerasla v najhujše mednarodno vprašanje

NEW YORK — Zunanji dolgovi so dobili razsežnosti najresnejšega ekonomskega, družbenega in političnega problema v mednarodnih odnosih, je izjavil stalni jugoslovanski predstavnik v Združenih narodih veleposlanik Ignac Golob. Govoril je v imenu skupine 77 v odboru za ekonomska in finančna vprašanja generalne skupščine in takšno oceno pojasnil z dejstvom, da se zunanja zadolžitev nenehno povečuje in da bo konec tega leta dosegla tisoč milijard dolarjev.

Veleposlanik Golob je tudi opozoril, da je skrajni čas za odgovor na poziv skupine 77 držav v razvoju, ki so od razvitih držav in mednarodnih in bančnih ustanov zahtevale, da skupaj z državami v razvoju poiščejo vzajemno dogovorjene enakopravne in trajne rešitve za probleme dolgov. (dd)

Grški novinarji o Jugoslaviji

ATENE — *Skupina grških novinarjev, ki je v začetku tega meseca obiskala Zagreb, Plitvice, Jajce, Dubrovnik, Beograd in druga turistična in gospodarska središča, je soglasno ugotovila, da Grki slabo poznajo Jugoslavijo. »Socializem, ki ga gradi Jugoslavija, je specifičen,« piše avtor članka v provladnem časniku Vima. Kot je zapisano, je predsednik Tito Jugoslavijo uspel pripeljati do visoke stopnje razvoja na vseh področjih življenja in zagotovil široke možnosti za boljšo prihodnost Jugoslovanov. »Neodvisno od težav, s katerimi se ubada, je Jugoslavija enotna... naši severni sosednje ne tajijo, da so med njimi tudi nasprotniki jugoslovanskega sistema, o tem poteka odkrit dialog in zdaj je mogoče reči, da so odnosi med jugoslovanskimi narodi boljši kot kdajkoli prej...« poudarja grški novinar. Pri tem posebej navaja veliko skupnost muslimanov v Jugoslaviji, ki šteje približno milijon 500.000 prebivalcev in za katero pravi, da je »harmonično vključena v jugoslovansko večnacionalno družbo«.*

Veteranka grškega radia, novinarka Marija Režan, pa je v reportaži na dveh straneh v atenskem tedniku Ena poudarila v reportaži: »Jugoslovani spoštujejo svojo preteklost morda bolj od drugih evropskih narodov in se ne sramujejo niti ene strani svoje zgodovine.« Znana grška novinarka je rojakom toplo priporočila, naj pogosteje obiskujejo Jugoslavijo in negujejo prijateljstvo z njenimi prebivalci. »Jugoslavija želi imeti dobre odnose z vsemi sosedami in si nenehno prizadeva za poglobitev sodelovanja z balkanskimi državami,« poudarja Marija Režan. (dd)